

DECIZIA
РЕШЕНИЕ
nr. 17/2
din 07.12.2015

Cu privire la aprobarea Strategiei
de dezvoltare durabilă
a municipiului Bălți pe anii 2016-2019

În conformitate cu Legile RM privind administrația publică locală art. 14 alin. (2) lit. p) nr. 436-XVI din 28.12.2006, privind descentralizarea administrativă art. 4 alin. (2) lit. f) nr. 435-XV din 28.12.2006, privind aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova-2020” nr. 166 din 11 iulie 2012, în temeiul deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 15/57 din 12.11.2015, „Cu privire la desfășurarea consultărilor publice pe marginea proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019”, precum și în scopul atragerii investițiilor, asigurării continuității de dezvoltare economică și socială a infrastructurii municipiului,-

CONSILIUL MUNICIPAL BĂLȚI DECIDE:

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019, conform anexei, care face parte integrantă din prezenta decizie.
2. Primarului municipiului Bălți dlui Renato Usatfi, instituțiile și serviciile publice vor asigura ducerea la îndeplinirea prezentei decizii:
 - 2.1 Să prevadă anual la elaborarea bugetului municipal Bălți mijloacele financiare necesare pentru realizarea Strategiei de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019;
 - 2.2 Să prezinte anual Consiliului municipal informația cu privire la rezultatele obținute în realizarea Strategiei de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019;
 - 2.3 Să actualizeze anual Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru activități economico-financiare, pentru gospodăria municipală, administrarea bunurilor și protecția mediului, pentru colaborare cu alte autorități, înfrățire, turism, culte și activități social-culturale, pentru drept și disciplină, pentru educație, protecție socială și sănătate publică.

Președintele ședinței a XVII
extraordinară a Consiliului mun. Bălți

Elena GRÎȚCO

Contrasemnează:
Secretar al Consiliului municipal Bălți

Irina SERDIUC

ANEXĂ

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BĂLȚI

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Bălți 2016-2019

Bălți, 2015

CUPRINS

I. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI DIAGNOSTIC	3
1. Introducere.....	3
2. Analiza situației existente	4
2.1. Situația demografică.....	4
2.2. Mediul economic.....	5
2.3. Sfera locativ-comunală.....	11
2.4. Proprietatea municipală.....	12
2.5. Serviciile sociale	16
2.6. Finanțele publice	23
3. Analiza SWOT pe domenii prioritare de dezvoltare.....	27
II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI BĂLȚI –	
ORIZONT 2019	36
4.Viziunea, misiunea și obiectivele strategice.....	36
5. Obiectivele și planul de acțiuni pe perioada 2016-2019	39
6. Prognozarea principalilor indicatori economici	86
7. Prognozarea bugetului municipal	89
8. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor	96
9. Evaluarea și gestionarea riscurilor	109
10. Măsuri anticriză.....	111
Considerații finale	115

LISTA ABREVIERILOR

ADR Nord – Agenția Regională de Dezvoltare Nord
AITT – Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic
AOFM - Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bălți
APL – Autoritatea Publică Locală
BNS – Biroul Național de Statistică
CAEM - Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei
CCI – Camera de Comerț și Industrie
CNAM- Compania Națională de Asigurări în Medicină
FISM - Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FNDR- Fondul Național de Dezvoltare Regională
IT – Tehnologii Informaționale
ÎMM – Întreprinderi Mici și Mijlocii
MIEPO - Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova
ME - Ministerul Economiei
MTIC – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
ODIMM – Organizația de Dezvoltarea a Întreprinderilor Mici și Mijlocii
ONG – Organizație neguvernamentală
PI – Parcul Industrial
PPP- Parteneriat Public Privat
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RDN- Regiunea de Dezvoltare Nord
SNDR - Strategia Națională de Dezvoltare Regională
USAID – U.S. Agency for International Development
ZEL – Zona Economică Liberă

I. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI DIAGNOSTIC

1. INTRODUCERE

Planificarea strategică este o modalitate complexă de influențare a viitorului localității, un proces prin intermediul căruia se determină ce intenționează localitatea să facă și cum își va atinge scopurile propuse.

Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pentru perioada 2016-2019 este un document de referință care conține aspecte de management, viziunea și obiectivele strategice de dezvoltare, facilitând luarea deciziilor importante în toate domeniile de activitate în baza problematicii teritoriale și a prognozei bugetare.

Scopul strategiei este de a promova realizarea unei dezvoltări armonioase, prin atingerea obiectivului de coeziune economică și socială, asigurarea premiselor necesare poziționării municipiului Bălți printre localitățile dezvoltate din punct de vedere economic și asigurarea bunăstării cetățenilor, prin promovarea valorilor culturale și creșterea calității vieții.

La elaborarea strategiei de dezvoltare social-economică a mun. Bălți s-a ținut cont și s-a făcut referire la strategii și programe în derulare, pentru asigurarea continuității și evitarea suprapunerilor de obiective, acțiuni și costuri. Acestea sunt:

- *Strategia Națională de Dezvoltare (SND) Moldova 2020;*
- *Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR);*
- *Strategia de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii pentru anii 2012-2020;*
- *Programul de Dezvoltare Strategică al Ministerului Economiei pentru anii 2015-2017;*
- *Strategia de Dezvoltare a culturii „Cultura 2020”;*
- *Strategia Sectorială de Dezvoltare pentru anii 2014-2020 „Educația - 2020”;*
- *Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pentru perioada 2008-2017.*

Strategia propusă este orientată spre asigurarea unei dezvoltări durabile, fondată pe un echilibru între dezvoltarea economică, echitatea socială, utilizarea eficientă și conservarea mediului înconjurător.

La prima etapă a strategiei s-a efectuat o analiză a situației social-economice din mun. Bălți pentru perioada 2012-2014, și s-a constatat situația actuală, anul 2015. Principalele direcții de analiză au fost: situația demografică, domeniul economic, domeniul serviciilor sociale, sfera locativ-comunală, proprietatea municipală și finanțele publice.

Prin intermediul analizei SWOT s-a efectuat o sinteză a domeniilor analizate și s-a determinat punctele tari, slabe și eventualele oportunități și riscuri pe fiecare domeniu în parte.

A doua etapă a strategiei începe cu capitolul al II-lea, și cuprinde Strategia de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți. La această etapă, s-a determinat viziunea, misiunea și obiectivele de dezvoltare a municipiului pentru perioada 2016-2019, și s-au descris obiectivele strategice, ce urmează a fi realizate.

În baza modelului econometric și în baza prognozei principalilor indicatori economici la nivel național, s-au prognozat principalii indicatori economici la nivel de municipiu. În baza recomandărilor Ministerului Finanțelor s-a prognozat bugetul municipal pentru anii 2016-2019.

La fel, în capitolul al II-lea s-au identificat principalii indicatori de monitorizare și evaluare a rezultatului, precum și potențialele riscuri, care ar putea influența implementarea strategiei.

Reieșind din condițiile economice actuale, s-a propus un set de măsuri menite să sporească eficiența domeniilor analizate și să contribuie la evitarea și minimizarea potențialelor efecte negative care ar putea apărea ca urmare a aprofundării crizei economice actuale.

2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1. Situația demografică

Populația. În municipiul Bălți, la data de 1 ianuarie 2015, erau înregistrate 150,2 mii persoane pe suprafața de 7801 ha. Densitatea populației la nivelul municipiului Bălți este de 192,5 locuitori pe km². Din numărul total al populației, 69006 sunt bărbați și 81236 femei.

În mediul urban locuiesc 145315 persoane, iar în cel rural 4927 persoane.

Numărul populației prezente în municipiu este de 127,4 mii persoane, sau cu 22,8 mii persoane mai puțin față de populația înregistrată.

Din numărul total al populației înregistrate în municipiul Bălți ponderea persoanelor sub vârsta aptă de muncă (16 ani) reprezintă 14,8% sau 22,3 mii persoane. Populația cu vârsta aptă de muncă (bărbați 62 ani, femei 57 ani) reprezintă 67,2% sau 100,9 mii persoane, iar populația inaptă de muncă reprezintă 18,0% sau 27,0 mii persoane. Din analiza efectuată rezultă că numărul populației cu vârsta aptă de muncă este de 3,7 ori mai mare decât numărul populației peste vârsta aptă de muncă.

Procesul de îmbătrânire a populației din municipiul Bălți este încă în creștere, la fel ca și pe republică, iar vârsta medie a populației din municipiul Bălți este relativ egală cu cea de la nivelul republicii de 38,6 ani, și respectiv 37,8 ani.

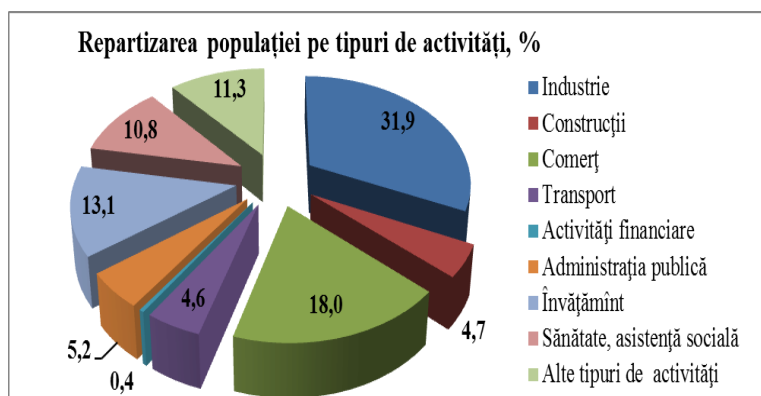
În timp de 9 luni ale anului 2015, numărul nașcuților este 2294 de persoane, iar numărul decedaților este 1026 de persoane. Ca rezultat s-a creat un spor natural de 1268 de persoane. În comparație cu perioada corespunzătoare a anului 2014, numărul nașcuților-vii s-a mărit cu 27,4%.

Forța de muncă. Piața forței de muncă în municipiul Bălți se află în proces tranzitoriu și generează puternice dezechilibre structurale, teritoriale, ocupaționale și profesionale. În comparație cu alte regiuni, municipiul Bălți dispune de un potențial uman cu înaltă calificare fapt datorat concentrării unui număr mare de uzine și fabrici, care au și determinat nivelul de calificare a muncitorilor.

Conform datelor Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă Bălți, numărul șomerilor înregistrați la data de 01.10.2015 a constituit 1392 de persoane. Din numărul total de șomeri 50,1% le constituie femeile. Din numărul total de șomeri înregistrați, 2,2% beneficiază de ajutor de șomaj, a cărui mărime medie în luna septembrie 2015 a constituit 1270,6 lei.

La moment, pe piața forței de muncă există o cerere de 2685 de locuri vacante, dintre care cele mai solicitate profesii sunt: operator în sectorul de producție, lăcătuș, lucrător auxiliar, vânzător și măturător.

Repartizarea populației ocupate pe tipuri de activități este reflectată în următoarea figură:

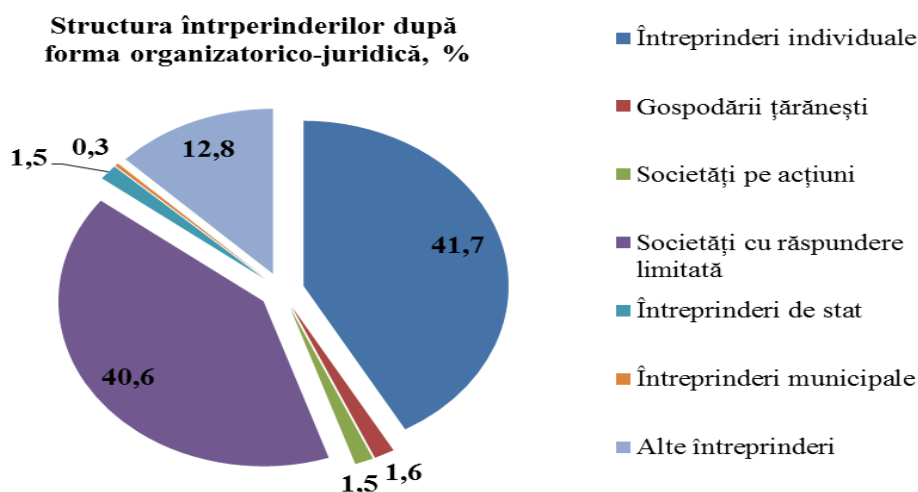

La data de 01.10.2015, câștigul salarial mediu nominal brut în mun. Bălți este de 4747,9 lei, înregistrând o creștere cu 9,2 % față de perioada corespunzătoare a anului 2014. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit 4241,2 lei (+7,8% față de luna septembrie 2014), iar în sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 4870,6 lei (+9,6% față de septembrie 2014).

2.2. Mediul economic

Activitatea agenților economici. Activitatea antreprenorială este una din cele mai importante etape de dezvoltate pentru mun. Bălți. La data de 01.10.2015, în municipiul Bălți activează 8770 de întreprinderi, dintre care: 3803 de întreprinderi cu drept de persoane fizice și 4967 de întreprinderi cu drept de persoane juridice. În comparație cu începutul anului 2015, numărul întreprinderilor a scăzut cu 415 unități. Reducerea numărului de întreprinderi este determinată de scăderea numărului întreprinderilor cu drept de persoane fizice, mai exact cu 514 de unități. În același timp, s-a înregistrat o creștere cu 99 de unități a numărului întreprinderilor cu drept de persoane juridice.

Structura numărului de întreprinderi *după forma organizatorico-juridică* poate fi redată în diagrama următoare:

După forma de proprietate, structura întreprinderilor din mun. Bălți este constituită din 70,7% întreprinderi private, 25,1% întreprinderi cu altă formă de proprietate (colectivă, obștească), 1,8% întreprinderi publice, 1,4% întreprinderi mixte, 0,6% întreprinderi străine și 0,4% întreprinderi public-private.

Dinamica agenților economici după forma de proprietate este redată în tabelul de mai jos:

Indicatori	2012	2013	2014	2015 (9 luni)	Ritm. de creștere, %
Total întreprinderi	8950	9098	9185	8770	98,0
Proprietate privată	6304	6507	6594	6203	98,4
Proprietate publică	153	157	156	158	103,3
Proprietate mixtă (publică, privată), fără participare străină	33	33	33	32	97,0
Proprietate mixtă cu participare străină	114	120	125	122	107,0
Proprietate străină	54	58	58	57	105,6
Altă proprietate (colectivă, obștească)	2198	2223	2219	2198	100,0

După mărimea întreprinderilor, structura întreprinderilor în mun. Bălți este formată din 97,6% întreprinderi mici și mijlocii și 2,4% întreprinderi mari. La rândul lor, întreprinderile mici și mijlocii sunt formate din 78,4% micro întreprinderi, 19,2% întreprinderi mici și 2,4% întreprinderi mijlocii.

O pondere esențială în dezvoltarea municipiului o are activitatea întreprinderilor mari.

Conform datelor statistice, întreprinderile mari acoperă 57,0% din numărul total de angajați și obțin 70,7% din totalul veniturilor din vânzări.

După valoarea activelor totale, cele mai mari întreprinderi din mun. Bălți sunt: S.A. „Red-Nord”, S.A. „Floarea Soarelui”, S.A. „Cet-Nord”, S.A. „Incomlac” și S.A. „Barza-Albă”.

Majoritatea întreprinderilor mari din mun. Bălți are o capacitate înaltă de autofinanțare, promovând o politică financiară conservativă în condițiile unei instabilități a pieței de desfacere și a situației economice din țară.

Nivelul înalt de autofinanțare se datorează faptului că majoritatea întreprinderilor mari din mun. Bălți își reinvestește și nu își repartizează o parte din profitul net obținut. În ultimii ani, la majoritatea întreprinderilor mari din mun. Bălți are loc o creștere a valorii activelor totale și o creștere a valorii capitalului propriu, ceea ce poate fi apreciat ca situație benefică pentru stabilitatea mediului de afaceri local și pentru stabilitatea situației social-economice din municipiu.

La cinci din cele mai mari întreprinderi mari din mun. Bălți statul deține o cotă parte de 100 % la următoarele trei întreprinderi: S.A. „Red-Nord”, S.A. „Cet-Nord”, S.A. „Barza-Albă”.

În anul curent, în municipiul Bălți activează circa 8,5 mii de agenți economici sub formă de întreprinderi mici și mijlocii și crează locuri de muncă pentru 43,0% din numărul total de salariați.

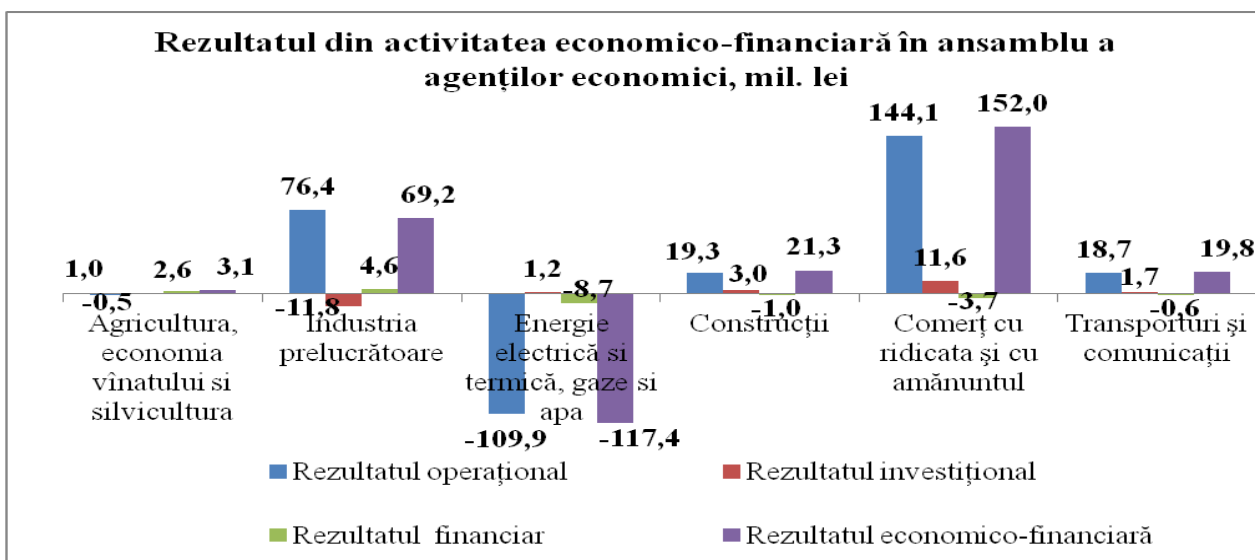
Din numărul total de întreprinderi mici și mijlocii, 66,1% activează în sfera comerțului și serviciilor, 11,7% în sectorul industrial, 6,5% în sfera construcțiilor, 7,1% în domeniul transportului și comunicațiilor și 8,6% în alte sectoare.

Peste 250 de întreprinderi mici și mijlocii își desfășoară activitatea în sectorul industrial, ceea ce denotă faptul, că sectorul industrial se află într-o fază de dezvoltare în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, iar factorul principal care ar putea facilita dezvoltarea acestui tip de întreprinderi este accesul la resursele creditare.

Succesul unei întreprinderi și durabilitatea mediului de afaceri depinde în mare parte de mărimea profitului obținut. Din numărul total de 2449 întreprinderi incluse în analiza statistică, doar 46,7% (1142 întreprinderi) au obținut profit. Situația creată este generată de faptul că din 58 de întreprinderi mari, doar 55,2% (32 întreprinderi) sunt profitabile, iar din numărul total de 2389 întreprinderi mici și mijlocii doar 46,5% (1100 întreprinderi) au obținut profit.

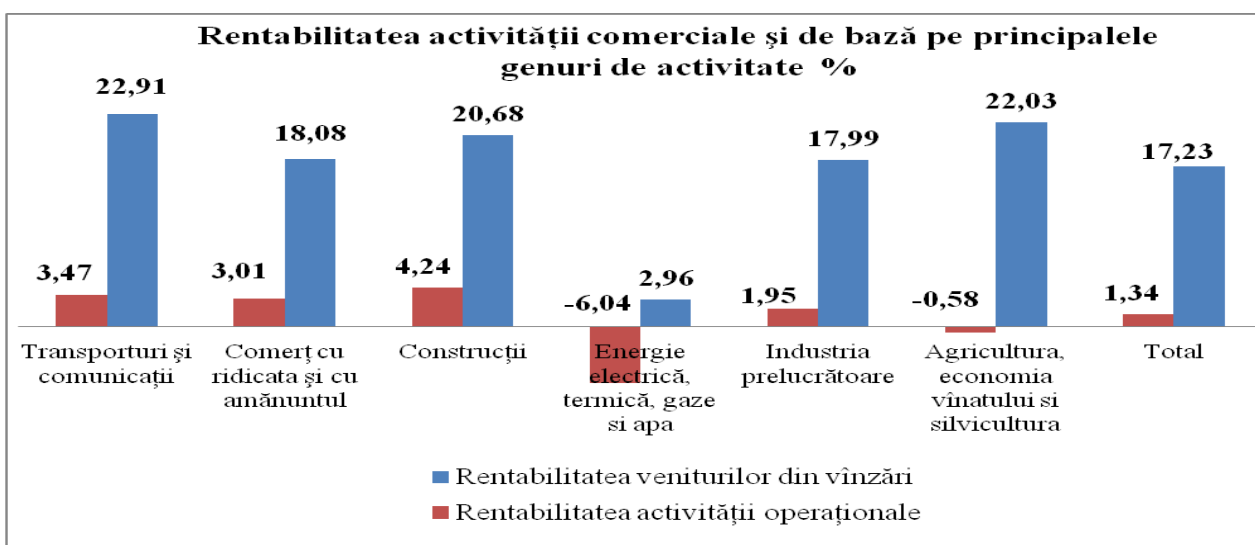
Structura întreprinderilor care activează în pierderi se menține pe toată perioada analizată, de unde rezultă că, mediul de afaceri din mun. Bălți are un randament redus în comparație cu potențialul existent. Principalii factori economici, care ar putea justifica situația creată în mediul de afaceri local, este acomodarea lentă a întreprinderilor la schimbarea bruscă a pieței și/sau lipsa competitivității pe piața internă și externă.

O analiză detaliată a rezultatului activității economico-financiară pe domenii, este redată în următoarea diagramă:

Din analiza efectuată, se poate constata că după domeniul de activitate, cele mai mari profituri au fost obținute în sfera comerțului și industria prelucrătoare. Reieșind din analiza structurii întreprinderilor din mun. Bălți, în domeniul comerțului profitul mare se datorează numărului mare de întreprinderi, iar în industria prelucrătoare mărimea profitului este determinată de un număr redus de întreprinderi cu profit mare.

Analiza rezultatului din activitatea operațională poate fi efectuată în baza ratelor de rentabilitate a veniturilor din vânzări, calculate și redate în figura de mai jos:

În baza calculului efectuate, rezultă că cel mai înalt nivel de eficiență a activității comerciale a fost înregistrat în domeniul transportului și telecomunicațiilor (22,91%), în domeniul agriculturii (22,03%) și în domeniul construcțiilor (20,68%). La fel, se poate menționa un nivel înalt de rentabilitate la întreprinderile din sfera comerțului și din industria prelucrătoare, care a fost de 18,02%, și respectiv 18,0%.

În același timp, în urma calculării indicatorului de rentabilitate a activităților operaționale se poate observa un nivel scăzut de eficiență în toate domeniile analizate.

În concluzie, se constată un decalaj foarte mare dintre eficiența activității comerciale și eficiența activității operaționale, ceea ce indică un nivel redus de eficiență în gestionarea cheltuielilor operaționale.

Industria. Industria reprezintă sectorul principal al economiei din municipiul Bălți. Municipiul încă păstrează o serie de întreprinderi care anterior serveau ca model de referință.

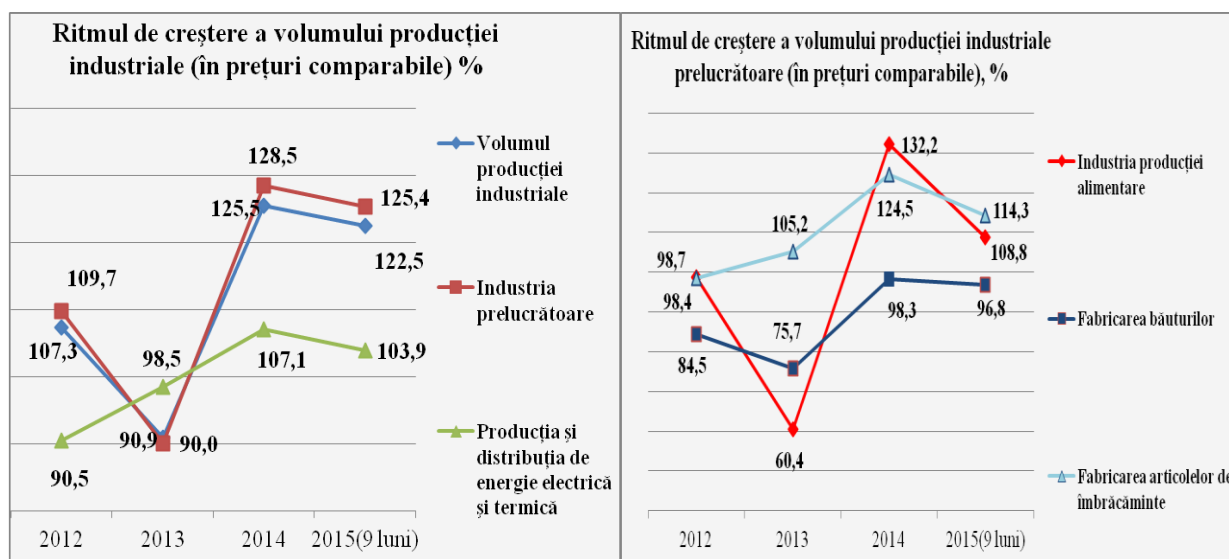
În anul 2014, volumul producției industriale fabricate a constituit 3899,3 mil. lei. În medie pe anii 2012-2014, ritmul de creștere a volumului producției industriale a fost de 7,9% (în prețuri comparabile).

În decurs de 9 luni ale anului 2015, întreprinderile industriale au fabricat producție în valoare de 3086,8 mil. lei, sau cu 22,5% mai mult față de perioada precedentă.

Volumul producției livrate de către întreprinderile din sectorul industrial, în perioada ianuarie-septembrie, a constituit 3129,7 mil. lei, dintre care 42,28 % a fost livrată pe piața externă.

Din volumul total al producției industriale fabricate, 89,2% reprezintă producția industriei prelucrătoare, care s-a majorat cu 20,3% față de perioada corespunzătoare a anului 2014.

Evoluția ritmului de creștere a volumului producției industriale fabricate și a volumului producției din industria prelucrătoare este redată în următoarele figuri:

Din analiza efectuată rezultă că ritmul de creștere a volumului producției industriale fabricate este influențat de ritmul de creștere a volumului producției fabricate din industria prelucrătoare, care la rândul său este determinată de ritmul de creștere a volumului producției din industria alimentară. Această situație poate fi justificată prin atribuția raioanelor adiacente specializate în producția agricolă și a materii prime pentru industria alimentară.

Investițiile. Municipiul Bălți se bucură de o infrastructură relativ dezvoltată în comparație cu alte orașe din țară, ceea ce este un factor esențial pentru atragerea investițiilor străine. Existența unei Zone Economice Libere în teritoriu, precum și potențialul de extindere a sectoarelor industriale în Parcului Industrial, reprezintă factori strategici de atragere a investițiilor străine.

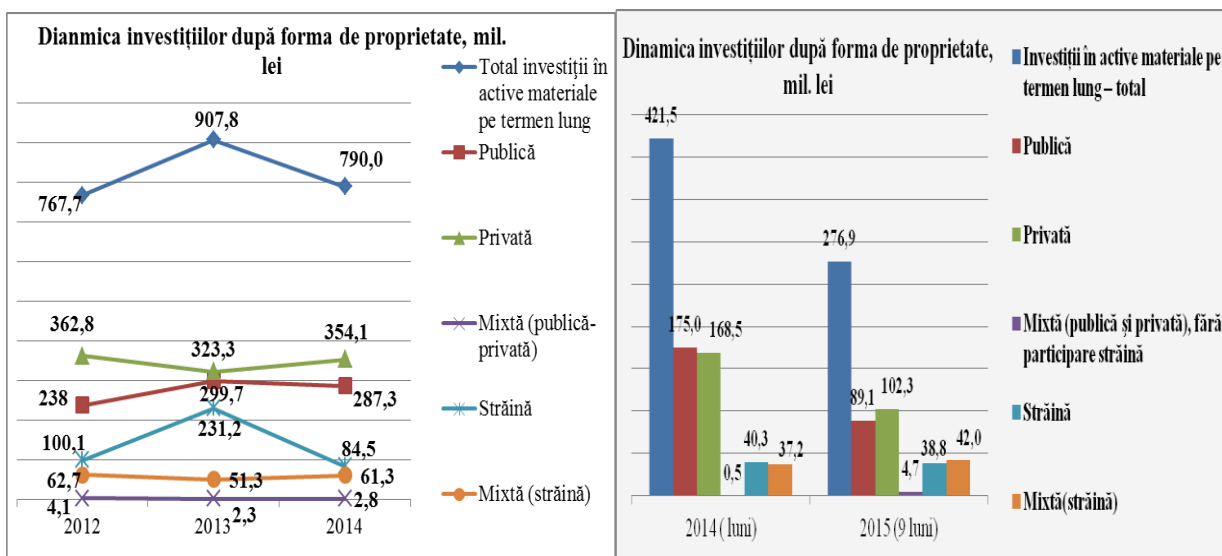
În anul 2014, întreprinderile locale au efectuat investiții în active materiale pe termen lung în sumă de 790,0 mil. lei. În medie pentru anii 2012-2014, ritmul de creștere a investițiilor în mijloace fixe a fost de 95,0% (în prețuri comparabile).

În decurs de 9 luni ale anului 2015, întreprinderile locale, incluse în analiza statistică, au efectuat investiții în valoare de 276,9 mil. lei, ceea ce reprezintă o scădere cu 34,0% (în prețuri comparabile) față de perioada analogică a anului 2014.

Structura investițiilor este formată din 36,9% investiții private, 32,2 % investiții publice, 15,2% investiții mixte cu participare străină, 14,0% investiții străine și 1,7% investiții mixte fără participare străină.

Din volumul total de investiții, 76,6% sunt investiții efectuate din contul mijloacelor întreprinderilor locale și a populație, 8,1% din contul capitalului străin, și 7,5% din contul mijloacelor bugetare.

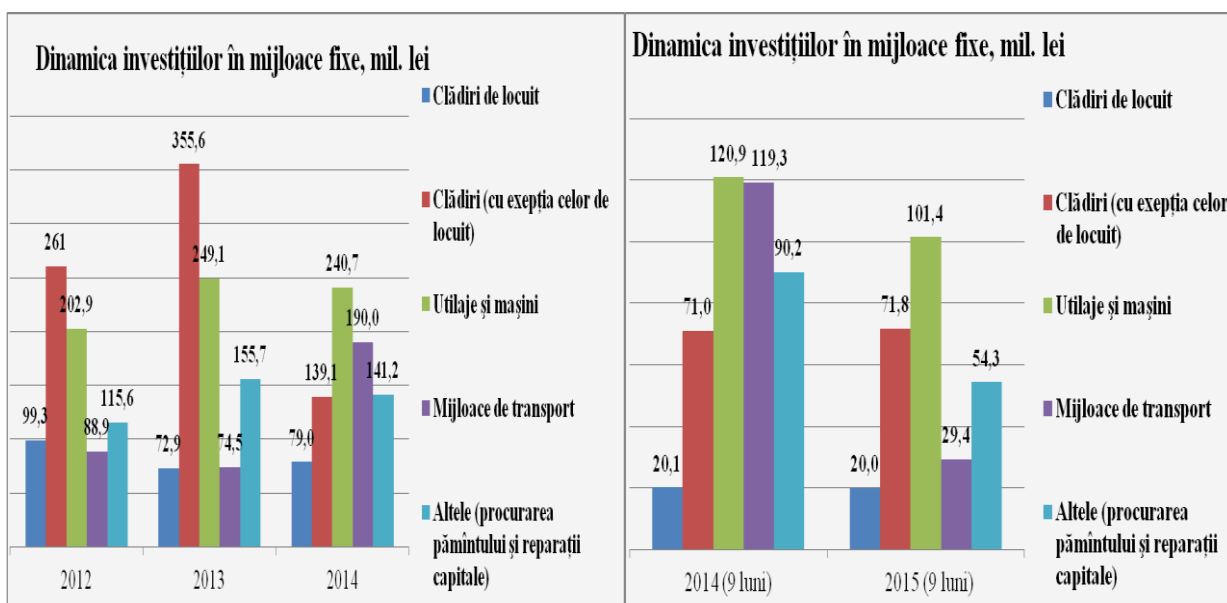
Dinamica investițiilor după forma de proprietate este redată în diagramele de mai jos:

După tipul de mijloace fixe, 36,6% sunt investiții în utilaje și mașini, 25,9% în clădiri (cu excepția celor de locuit), 10,6% în mijloace de transport, 7,2% în clădiri de locuit și 19,7% în alte mijloace fixe (procurarea pământului și reparații capitale).

În 9 luni ale anului 2015, s-a înregistrat o scădere a investițiilor cu 32,6% în mașini și utilaje, cu 35,1% în clădiri de locuit, și cu 77,7% în mijloace de transport. În același timp, s-a înregistrat o creștere a investițiilor în procurarea pământului cu 28,9% și în reparații capitale cu 44,9%.

Dinamica investițiilor în active materiale pe termen lung se prezintă astfel:

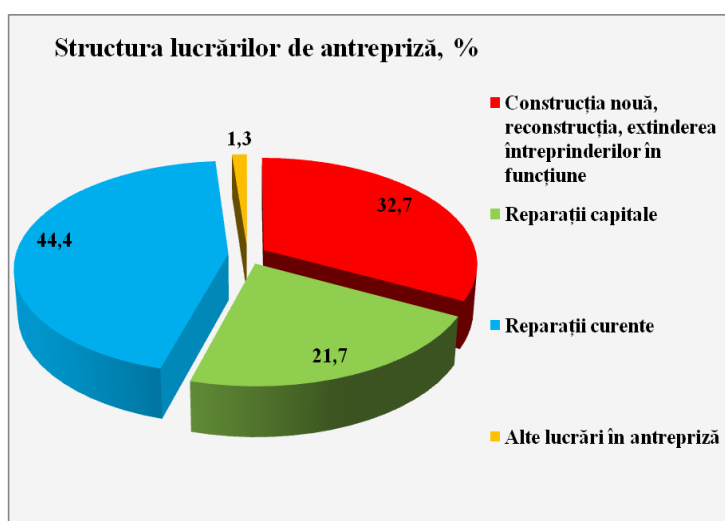

În anul 2014, organizațiile din domeniul construcțiilor din municipiul Bălți au efectuat lucrări de construcții-montaj în valoare de 396,0 mil. lei. În mediu, pe anii 2012-2014, lucrările de construcții au crescut cu 0,9% (în prețuri comparabile).

În ianuarie-septembrie 2015, valoarea lucrărilor de construcții-montaj au constituit 141,3 mil. lei ceea ce reprezintă o scădere cu 7,6% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-iunie 2014.

Principalul volumul de lucrări de antrepriză au fost realizate de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care în 9 luni ale anului 2015 au efectuat lucrări de antrepriză în sumă de 82,7 mil. lei (58,5% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau în mărime de 86,6% față de ianuarie-septembrie 2014.

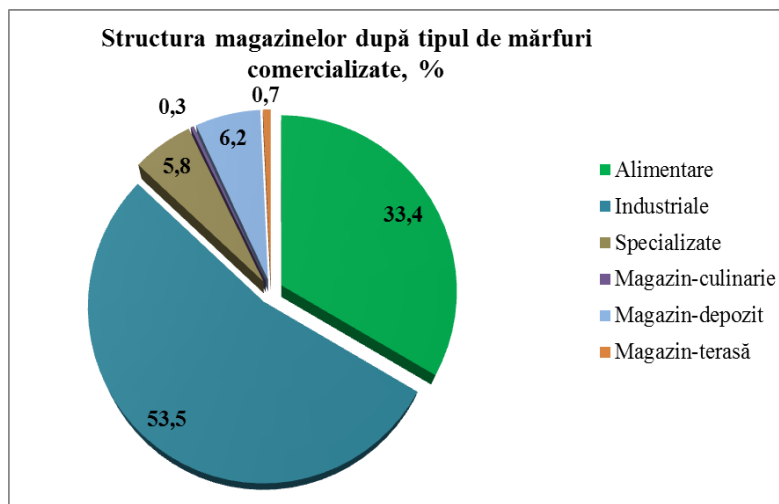
Structura lucrărilor de antrepriză este redată în următoarea diagramă:

Comerțul. În municipiul Bălți sfera comerțului este destul de dezvoltată. Factorul principal care a determinat o concentrare mare a întreprinderilor locale în sfera comerțului este adaosul comercial, simplitatea și flexibilitatea domeniului dat. Din numărul total de 1105 de întreprinderi incluse în analiza statistică, doar 503 de întreprinderi au obținut profit, iar 566 de întreprinderi au suportat pierderi.

După tipul de mărfuri comercializate, majoritatea magazinelor din mun. Bălți sunt magazine industriale (53,5%) și magazine alimentare (33,4%).

Structura magazinelor după tipul de mărfuri comercializate din mun. Bălți este prezentată în figura de mai jos:

Majoritatea unităților comerciale din mun. Bălți sunt concentrate în zona Centru, Dacia și Gara de Nord.

Transportul. În perioada 2012-2014, activitatea de transport a fost în scădere. În mediu, volumul mărfurilor transportate a scăzut cu 2,7% (în prețuri comparabile), numărul pasagerilor transportați cu transportul auto a scăzut cu 12,4%, iar numărul pasagerilor transportați cu transportul electric a scăzut cu 5,3%.

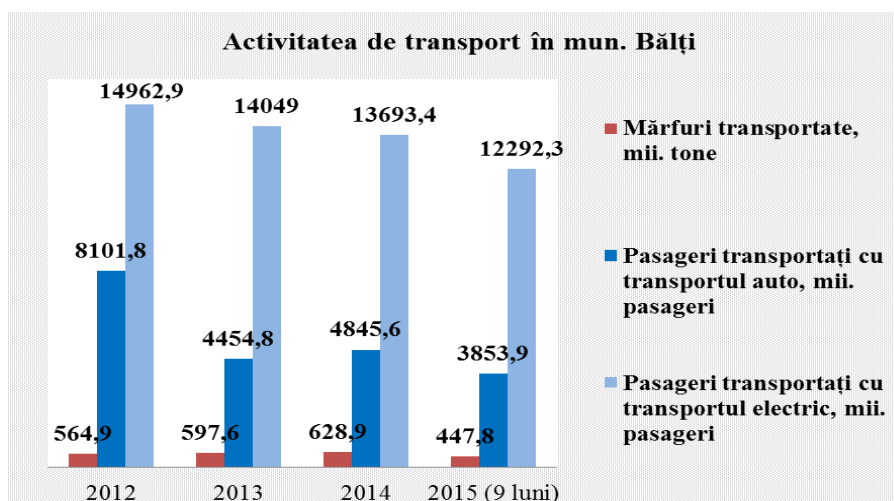
În ianuarie-septembrie 2015, volumului mărfurilor transportate a atins cifra de 447,8 mii tone, și este în scădere cu 7,0% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze s-a majorat cu 2,1% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2014 și a constituit 3853,9 mii pasageri.

Numărul pasagerilor transportați cu transportul public electric a crescut cu 29,0% față de perioada precedentă anului 2014 și a atins cifra de 12292,3 mii pasageri.

După structură, din numărul total de pasageri 76,1% sunt transportați cu transportul public electric și 23,9% cu transportul public de autobuze și microbuze.

Dinamica activității de transport din mun. Bălți este descrisă în următoarea figură:

2.3. Sfera locativ-comunală

Serviciile comunale. Din dinamica de realizare a serviciilor comunale pentru anii 2012-2014 se observă o reducere a volumului serviciilor comunale în 2013 (cu excepția volumului de apă drenată și a volumului deșeurilor menajere). În același timp, în anul 2014 majoritatea întreprinderilor de prestare a serviciilor comunale, au înregistrat o creștere în comparație cu anul precedent (cu excepția comercializării gazelor naturale).

Dinamica serviciilor comunale în municipiul Bălți este redată în următorul tabel:

Denumirea indicatorilor	U.m.	2012	2013	2014	9 luni (2015)
Energia electrică furnizată în rețele	mil. kwt/oră	228,4	220,1	230,3	162,9
Energia termică furnizată	mii. Gcal	164,23	148,02	149,09	102,0
Volumul de gaze naturale furnizate	mii.m ³	71,3	64,7	64,1	42,6
Volumul de apă consumată	mii.m ³	3735,1	3681,2	3840,0	2991,6

Volumul de apă drenată	mii.m ³	3277,7	3319,4	3604,2	2692,0
Volumul deșeurilor menajere colectate	mii.m ³	236,1	318,9	337,7	268,2

Veniturile din serviciile comunale. În timp de 9 luni ale anului curent, veniturile totale încasate din furnizarea serviciilor comunale au atins cifra de 721,45 mil. lei. Majoritatea veniturilor încasate sunt venituri din furnizarea energiei electrice (39,1%) și venituri din furnizarea gazului natural (36,3%).

Dinamica veniturilor încasate din furnizarea serviciilor comunale este redată în următorul tabel:

Denumirea indicatorilor	2012	2013	2014	9 luni (2015)
Gaz furnizat	426,8	395,1	392,0	262,15
Apă furnizată	55,4	54,0	56,8	43,6
Servicii de canalizare acordate	26,5	25,1	34,4	21,2
Energie electrică furnizată	296,2	286,6	319,1	282,1
Energie termică furnizată	186	166,9	168,2	112,4
Total	990,9	927,7	970,5	721,45

La moment, sfera locativ-comunală necesită investiții capitale în sumă de 52126,7 mii lei, ceea ce reprezintă 19,8% din totalul cheltuielilor capitale. Din suma totală a cheltuielilor capitale - 25669,9 mii lei sunt cheltuieli necesare pentru gospodăria drumurilor și 26456,8 mii lei pentru gospodăria comunală.

Fondul locativ din municipiul Bălți este asigurat în proporție de 100% cu energie electrică, 100% cu servicii de transportare a deșeurilor menajere, 94,0% cu apă, 81,0% cu drenaj a apelor reziduale și 76,0% cu gaze naturale.

În prezent, autoritatea publică locală are încheiate următoarele contracte de parteneriat public-privat:

- SRL „Salubrity Solutions” –prestarea serviciilor de salubritate a municipiului Bălți;
- SRL „Glorin Inginering” - modernizarea și reutilizarea tehnică a echipamentului prin darea în concesiune a serviciului public de pompare și epurare a apelor uzate în mun. Bălți;
- SRL „Avtouragan”- prestarea serviciilor prin dotarea tehnică a mun.Bălți cu aparatură de fixare foto/video;
- S.C. „Imunotehnomed” S.R.L. – prestarea serviciilor de laborator în IMSP Spitalul clinic municipal Bălți;
- SRL „Ecorecycle” – prestarea serviciilor de gestionarea, recepționarea, sortarea, prelucrarea, recuperarea, depozitarea și neutralizarea deșeurilor solide menajere pe teritoriul municipiului Bălți.

2.4. Proprietatea municipală

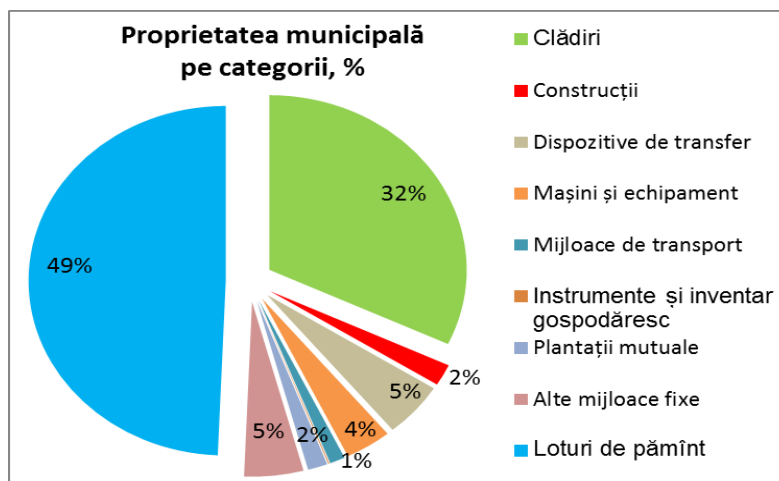
În condițiile actuale, când există riscul scăderii veniturilor bugetare și transferurilor de stat, precum și creșterea cheltuielilor bugetare, apare necesitatea gestionării eficiente a proprietății municipale, ca sursă alternativă de venit și de finanțare a deficitului bugetar.

Registrul de stat al persoanelor juridice include 23 de întreprinderi municipale, dintre care doar 14 întreprinderi funcționează.

Capitalul statutar al întreprinderilor municipale constituie 3416,8 mii lei, inclusiv: 3089,7 mii lei (90,4%) – mijloace fixe și 327,1 mii lei (9,6%) – mijloace financiare.

În prezent, proprietatea municipală se află în gestiunea a 14 întreprinderi municipale, 3 instituții publice, 17 instituții bugetare, SRL “Glorin Inginering” și S.A. “Teleradio - Bălți”.

Conform catalogului mijloacelor fixe și a activelor nemateriale, structura proprietății municipale este următoarea:

Anual valoarea proprietății municipale se modifică din cauza uzurii și a modificării prețului. Valoarea proprietății municipale, la data de 01 ianuarie 2015, este de 3910,7 mil. lei și se află în administrarea:

- întreprinderilor municipale – în sumă de 1 474,8 mil. lei;
- societăților pe acțiuni – în sumă de 1, 5 mil. lei;
- societăților cu răspundere limitată – în sumă de 107,6 mil. lei;
- instituțiilor bugetare – în sumă de 2 131,9 mil. lei;
- instituțiilor publice – în sumă de 194,9 mil. lei.

Pe anii 2013-2014, valoarea proprietății municipale s-a micșorat cu 211360,5 mii lei. Factorii de bază, care au influențat micșorarea valorii proprietății sunt:

- excluderea apartamentelor privatizate din fondul locativ municipal și din Registrul Proprietății Municipale;
- casarea mijloacelor fixe uzate moral și fizic;
- vânzarea activelor neutilizate în procesele de activitate statutară.

Inventarierea anuală a mijloacelor fixe certifică necesitatea investițiilor importante pentru înnoirea activelor pe termen lung, prevenirea distrugerii obiectelor de proprietate municipală și restaurarea lor. În general, starea proprietății municipiului poate fi apreciată ca fiind una satisfăcătoare, indiferent de scăderea înregistrată în ultima perioadă.

Gradul de uzură a proprietății este prezentat în tabelul de mai jos:

Denumirea întreprinderii/instituției/ SA/SRL	Clădiri	Construcții	Dispozitive de transfer	Mașini și utilaje	Transport	Instrumente și inventar gospodaresc
Întreprinderi municipale, %	16,1	69,5	45,0	81,2	66,6	80,3
SA/SRL, %	-	-	21,0	65,1	-	75,6
Instituții bugetare, %	55,6	57,9	75,8	82,6	89,3	88,8
Instituții publice, %	41,4	85,7	82,1	59,7	64,3	2,0

La momentul actual, sunt valabile 194 contracte de locațiune, cu suprafața totală de 19875,62 m², a căror valoare medie pe mun. Bălți constituie 389,18 lei.

Conform acordurilor-memorandum, aprobate prin deciziile Consiliului mun. Bălți, au fost încheiate 13 contracte de comodat cu eliberare de plată pentru locațiune. Suprafața totală a încăperilor transmise fără plată constă în 2068,9 m².

Proprietatea municipală – terenuri. Conform datelor cadastrului funciar al municipiului Bălți, la data de 01.01.15, teritoriul municipiului Bălți (inclusiv satele Sadovoe și Elizaveta) cuprinde 7800,6 ha, dintre care: 42,0% - terenuri cu destinație agricolă, 34,0% - terenuri din intravilanul localităților, 12,8% - terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor, 6,7% - terenuri ale fondului silvic, 3,5% - terenuri ale fondului apelor și 0,7% - alte terenuri.

Fondul funciar după formele de proprietate se împarte în:

- terenuri proprietate publică a statului - 1375,7 ha, (18%);
- terenuri proprietate publică a municipiului - 2512,1 ha, (32%);
- terenuri proprietate privată - 3912,9 ha, (50%).

Primordial, 84,6% din totalul suprafeței se atribuie terenurilor în hotarele zonelor populate cu valoarea normativă a pământului de 1761,7 mil.lei.

Numai în prima jumătate a anului 2015, s-au permis spre vânzare 38 de loturi de teren, cu suprafața totală de 2,03748 ha, în sumă de 1875,3 mii lei.

Veniturile în bugetul municipiului Bălți din vânzarea loturilor de teren la situația din 01.08.2015 au constituit 8340,2 mii lei.

Veniturile din darea în arendă a terenurilor reprezintă o sursă de venit stabilă și permanentă în bugetul local. În prima jumătate a anului 2015, veniturile în bugetul municipal din arenda terenurilor și din achitarea plăților pentru folosirea terenurilor cu destinație neagricolă au constituit 1630,6 mii lei.

La data de 01.08.2015, se constată 2365 contracte de arendă a terenurilor, ceea ce prezintă cu 33 de contracte mai mult decât la data de 1 ianuarie a anului curent. Această creștere este influențată de încheierea contractelor cu proprietarii de garaje din teritoriile CCG. Suprafața totală a terenurilor, atribuite în arendă, constituie 104,9731 de ha.

Din numărul total de contracte, 44,4 % sunt contracte pe termen scurt și 55,6 % – pe termen lung, cu perioadă de la 5 la 20 ani de arendă.

Pentru sfera publică au fost atribuite următoarele loturi de teren:

Terenurile	Suprafața terenurilor (ha)
Terenurile satelor, orașelor, municipiilor:	
• stații publice;	1,00
• parcuri;	127,9545
• străzi și piețe;	333,0407
• plantații verzi.	90,00
Total	551,9952

Activitatea întreprinderilor municipale. La momentul actual, activitatea întreprinderilor municipale din sfera locativ-comunală este caracterizată prin nivel redus de eficiență economico-financiară. La unele întreprinderi costurile și cheltuielile activității de bază nu pot fi acoperite prin veniturile din activitatea de bază, iar pierderile înregistrate nu pot fi acoperite ca urmare a optimizării și înstrăinării activelor nefolosite.

Totodată, din numărul total de întreprinderi municipale din sfera locativ-comunală doar *ÎM "Gospodăria locativ-comunală Bălți"* și *ÎM "Direcția reparații și construcții drumuri Bălți"* obțin venituri din activitatea de bază ce acoperă costul vânzărilor și cheltuielile operaționale. La *ÎM "Direcția de troleibuze"*, *ÎM "Hotelul Bălți"* și *ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"* veniturile din activitatea de bază acoperă doar costul vânzărilor și o parte din cheltuielile operaționale. La *ÎM "Regia Apă Canal Bălți"* și *ÎM "Termogaz-Bălți"* veniturile din activitatea de bază nu acoperă nici costul vânzărilor și nici cheltuielile operaționale.

O analiza mai detaliată a situației financiare și a eficienței activității operaționale la principalele întreprinderi municipale din sfera locativ-comunală este reflectată în următorul tabel:

Denumirea	Venitul din vânzări, mil. lei		Profitul brut (pierdere), mil. lei		Profitul operațional, mil lei		Rentabilitate a vânzărilor, (%)		Rentabilitatea operațională, (%)	
	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015
ÎM "Gospodăria locativ-comunală Bălți "	20,81	22,97	0,61	6,04	-3,55	0,62	2,9	26,3	-17,0	2,7
ÎM "Direcția reparații și construcții drumuri Bălți"	11,14	13,03	1,68	3,41	0,03	1,43	15,1	26,2	0,3	11,0
ÎM "Direcția de troleibuze"	22,37	29,55	2,03	1,75	-1,37	-3,17	9,1	5,9	-6,1	-10,7
ÎM "Termogaz-Bălți"	6,24	7,01	-0,71	-0,54	-1,63	-1,38	-11,4	-7,7	-26,1	-19,7
Regia Apă Canal Bălți	42,33	43,62	0,172	-4,07	-4,94	-9,96	0,4	-9,3	-11,7	-22,8
ÎM "Hotelul Bălți"	2,63	2,19	0,57	0,28	0,02	-0,36	21,7	12,8	0,6	-16,3
ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"	5,2	7,3	0,93	1,4	-0,62	-0,67	17,9	19,2	-11,9	-9,2

Datoria publică a bugetului local. La data de 01.10.2015, datoria publică a bugetului local constituie 187625,1 mii lei. Comparativ cu începutul anului 2015, valoarea datoriei publice a crescut cu 33955,0 mii lei, factorul principal de creștere a acesteia fiind fluctuația cursului valutar.

Datoria primăriei mun. Bălți constituie 4281,5 mii lei, ceea ce reprezintă 2,3% din datoria publică totală, iar restul datoriei reprezintă creditele întreprinderilor municipale, la care Primăria mun. Bălți își asumă responsabilitatea de garanție.

În mare parte, datoria publică este formată din 82,9% datoria ÎM „Regia Apă Canal Bălți” și 15,8% -datoria ÎM „Direcția de troleibuze Bălți” .

Structura datoriei totale după valuta creditului contractat este formată din 6060,7 mii dolari SUA, 2721,09 mii euro și 4281,5 mii lei.

De condiții avantajoase de creditare beneficiază ÎM „Regia Apă Canal Bălți”. Însă eficiența redusă a gestionării acestor credite și fluctuația cursului valutar din ultima perioadă a generat costuri suplimentare, care, la moment, reprezintă un impediment pentru întreprindere și se răsfrînge negativ asupra situației financiare. În același timp, ÎM „Direcția de troleibuze Bălți” dispune de condiții de creditate mai puțin avantajoase și anume în: valuta creditului, procentul dobânzii și termenul de rambursare, ceea ce necesită o gestionare mai eficientă și responsabilă.

În primele 9 luni ale anului 2015, datoria debitoare a Primăriei mun. Bălți constituie 612,5 mii lei, și este în scădere cu 712,8 mii lei față de începutul anului 2015. Totodată, datoria creditoare constituie 22536,7 mii lei și este cu 927,8 mii lei mai mică față de începutul anului 2015.

Astfel, în perioada de 9 luni ale anului 2015, datoria creditoare este mai mare decât datoria debitoare cu 21924,2 mii lei.

2.5. Serviciile sociale

Medicina. În municipiului Bălți activează următoarele instituții medicale de stat: Spitalul Clinic Municipal, Centrul Medicilor de familie și Centrul Stomatologic.

Spitalul Clinic Municipal (IMSP SCM) oferă consultanță de specialitate în Centrul Consultativ cu implicare a 78 de medici specialiști și staționar cu 1050 de paturi.

În anul 2015 numărul medicilor în Spitalul Clinic Municipal Bălți a constituit 277 de persoane, iar personalul medical inferior 674 de persoane.

Numărul funcțiilor aprobate în state este de 2161,25 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 2012,50 unități de personal.

În prima jumătate a anului 2015 au beneficiat de tratament 16896 de persoane, iar durata medie de spitalizare și utilizare a patului a constituit 7,88 de zile și, respective, 142,29 de zile.

Prestarea serviciilor medicale la nivel de asistență medicală primară în cadrul *IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”* este asigurată de 6 Centre de Sănătate.

În cadrul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipiul Bălți” activează 562 de colaboratori, din care 107 medici (inclusiv 79 medici de familie) și 304 de asistente medicale.

Numărul funcțiilor aprobate în state este de 660,25 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 580,75 unități de personal.

La moment, Centrul Medicilor de familie are nevoie de 29 de cadre medicale, dintre care 11 medici de familie și 18 asistente medicale de familie.

Principiul fundamental în asigurarea sănătății populației la nivelul medicinei primare este profilaxia.

În prezent, în *Centrul Stomatologic Municipal Bălți* activează 81 de colaboratori, dintre care 26 medici. Numărul funcțiilor aprobate în state este de 87,0 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 100,75 unități de personal.

Serviciile medicale private în mun. Bălți sunt acordate de către SRL „Incomed”, SRL „Magnific Nord”, SRL „Synego” și 57 întreprinderi private dintre care 35 stomatologii.

La moment, instituțiile de medicină necesită investiții capitale în sumă de 47030,6 mii lei, ceea ce reprezintă 22,2% din cheltuielile totale pentru reparații capitale. Principalele lucrări de reparație necesare în instituțiile de medicină sunt: lucrări de extindere, de reconstrucții, de reparare a fașadei și lucrări de amenajare. După volumul cheltuielilor, cele mai mari cheltuieli de reparație capitală necesită sălile de operații din blocul central al IMSP Bălți (12000,0 mii lei, sau 25,5% din total cheltuielilor capitale necesare pentru instituțiile de medicină).

Instituțiile de medicină aflate în gestiune mun. Bălți necesită utilaje medicale specializate, iar o parte din dispozitivele medicale existente sunt uzate și nu fac față cerințelor de rigoare.

Învățământul. La începutul anului 2015, în municipiul Bălți funcționează 35 de instituții preșcolare, 30 de instituții de învățământ primar/secundar general, 5 instituții de învățământ secundar profesional, 6 colegii și 2 instituții de învățământ superior.

Din numărul total de personal managerial și didactic calificat 90% sunt deținători de grade didactice.

Conform datelor statistice, din totalul cadrelor didactice din instituțiile de învățământ primar și secundar general din mun. Bălți, aproximativ 57,0% reprezintă cadrele didactice cu o vechime în munca pedagogică de peste 20 de ani.

În instituțiile preșcolare din mun. Bălți sunt încadrate 1156,8 unități de personal. Instituțiile preșcolare sunt frecventate de 6452 de copii, astfel încât fiecărui educator îi revine 15 copii.

În instituțiile de învățământ general își fac studiile 12716 elevi și activează 1504 de persoane, dintre care 885 de profesori. Din numărul total de elevi, unui profesor îi revine 14 elevi.

La moment, sfera învățământului necesită reparații capitale în sumă de 49879,9 mii lei, ceea ce reprezintă 23,5% din cheltuielile totale necesare pentru reparații capitale în instituțiile publice, și 18,9% din cheltuielile totale capitale. Din cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ, 19750,0 mii lei sau 39,6% sunt cheltuieli necesare pentru instituțiile de învățământ preșcolar. Principalele lucrări de reparații, în aceste instituții sunt: reparația capitală a acoperișului, reparația capitală a sistemului de canalizare și încălzire, și schimbarea geamurilor și a ușilor. După mărime, cele mai mari cheltuieli sunt necesare pentru reparația capitală a Grădiniței nr.2 (32000,0 mii lei sau 16,6% din total cheltuielilor capitale necesare pentru instituțiile preșcolare).

Cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ general constituie 30129,9 mii lei sau 60,4% din cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ. Pe lângă cheltuielile menționate la instituțiile preșcolare, la instituțiile de învățământ general se mai adaugă și cheltuielile pentru reparația sălilor de sport, reparația fațadelor și schimbarea podelelor.

Cultura. Actualmente, în 2015, în mun. Bălți funcționează 22 de instituții cu profil cultural. Secția Cultură a Primăriei Bălți își desfășoară activitatea susținând, coordonând și implementând diverse proiecte și programe culturale naționale și locale. Astfel, în anul 2015 au fost organizare, conform planului de activitate al instituțiilor și Secției Cultură, peste 1500 de activități, 832 din acestea revenindu-le Caselor și Căminelor de Cultură.

În cele 6 Case și Cămine de Cultură urbane și două din localitățile sătești activează 101 de formațiuni, avînd 2181 de membri, inclusiv 24 de formații cu titlul onorific „model” cu 793 de membri. În casele de cultură municipale, o atenție deosebită se acordă tinerei generații, 1495 de

copii și adolescenți activează în 65 de formații, inclusiv formații cu titlul onorific model - 13, membri - 586 de copii. Din numărul total de formațiuni activează: 15 uniuni de amatori și cluburi după interese, 523 membri, inclusiv 6 sînt pentru copii și adolescenți cu 141 de participanți; 7 cercuri de creație tehnică și aplicativă cu 71 de membri, 6 sînt pentru copii și adolescenți cu 59 membri; 79 de formații de creație artistică, care includ 1587 membri, inclusiv 53 pentru copii și adolescenți cu 1295 de membri.

În Casa de Cultură din satele Elisaveta și Sadovoe anual se desfășoară circa 60 de activități culturale, aici activează respectiv cîte 4 și 3 formații.

Secția Cultură a înregistrat în domeniul activității artistice în 2014 circa 70 de participări la festivaluri și concursuri, dintre care 27 locale, 17 republicane, 25 internaționale; locuri premiante și mențiuni obținute -100.

În cele 3 instituții de învățămînt artistic activează 100 de profesori. Școala de Muzică „C. Porumbescu” are 31 clase, 240 elevi; ȘAP – 25 clase, 319 elevi; Școala „G. Enescu” – 27 clase, 316 elevi.

Valorile patrimoniului monumentalistic reprezintă un instrument educativ semnificativ și de prestigiu al localității. În Bălți sunt 70 de monumente de arheologie, istorie, artă și arhitectură din diverse epoci. Din numărul total, 42 de monumente sunt incluse în Registrul Monumentelor de importanță națională și 25 de monumente sînt înregistrate în Registrul Monumentelor municipiului Bălți de importanță locală.

Patrimoniul cultural administrat de Muzeului de Istorie și Etnografie din Bălți este în continuă dezvoltare și a ajuns, la finele anului 2014, la 35527 de înregistrări, dintre care 23575 sînt în fondul de bază, iar în fondul auxiliar – 11952 de unități. Muzeul a înregistrat un număr total de 30509 de vizitatori, dintre care 6720 în grupe organizate, cărora li s-au oferit 336 de ghidaje în cadrul celor 7-8 expoziții. 2080 de persoane au participat la cele 25 de activități muzeografice și cultural-educative.

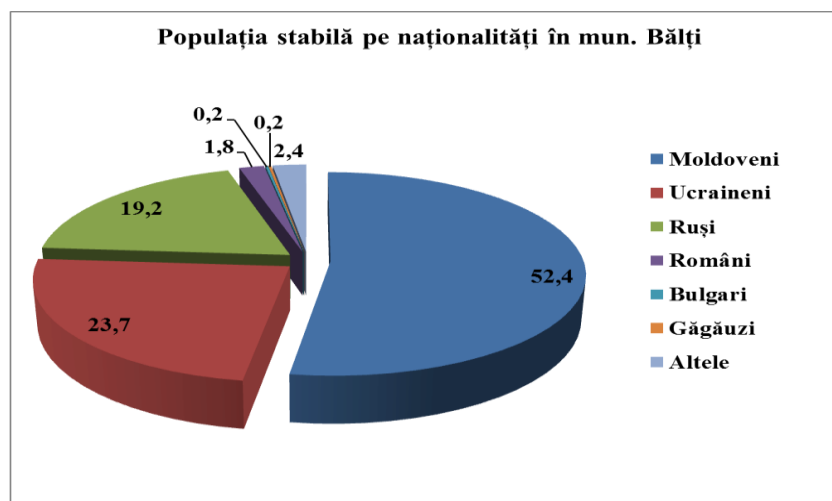
Activitatea expozițională a Pinacotecii „A. Cantemir” a organizat diverse vernisaje, însoțite de lecții video, concerte de cameră, teatralizări literare, matinee-spectacole, dialoguri cu oameni din domeniul culturii, master-classuri. Manifestările culturale, în număr de 60, au bucurat privirea a cca 22000 de vizitatori, în cadrul a 450 de excursii.

La 1 ianuarie 2015, colecția Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” totalizează 546.210 documente, față de 549.243 de documente la 1 ianuarie 2014. Din buget au fost alocați 155.152 lei pentru abonarea la edițiile periodice și 1190 de lei pentru achiziția de carte.

În anul 2014, în Bibliotecă au fost consultate 562.876 de documente. Documentele împrumutate pe cap de populație constituie 23,7 de documente per utilizator activ. Biblioteca a înregistrat 42,856 de utilizatori înscriși, dintre care activi – 26.656. Utilizatorii activi unici sînt 23,783. Indicele de lectură este de circa 33,7.

Conform datelor obținute în urma recensămîntului din anul 2004, populația înregistrată în mun. Bălți este reprezentată de 58 de etnii.

Reprezentarea grafică a populației pe naționalități în municipiul Bălți este următoarea:

Secția Cultură, avînd misiunea de a asigura în teritoriu armonizarea relațiilor interetnice, cooperează cu 14 organizații etnoculturale, care activează în municipiu. Pentru anul 2015 din bugetul Primăriei s-au alocat 90 mii de lei pentru susținerea a 22 de activități etnoculturale.

Protecția socială. Sistemul de protecție socială este compus din două componente: *asigurare socială și asistență socială.*

La nivel local, organizarea sistemului de protecție socială se bazează pe următoarele instituții: Casa Teritorială de Asigurări Sociale, Direcție Asistența Socială și Protecția Familiei, precum și instituții publice din sfera socială.

Asigurarea socială. La data de 01.10.15, numărul total de beneficiari de asigurare socială de stat a constituit 31868 persoane, dintre care: 26886 beneficiari de pensii, 3009 beneficiari de indemnizații adresate familiilor cu copii și 1973 beneficiari de alocații sociale.

Din numărul total de beneficiari de asigurări sociale, 73,6% sunt persoane pensionare (după vîrstă), 22,9% persoane cu dizabilități, și 2,1% persoane cu drept de pensie de urmaș.

Pentru primele 9 luni ale anului 2015, suma totală alocată pentru plățile asigurării sociale de stat a fost de 37629,8 mii lei. Din suma lunară alocată, 91,5% sunt destinate pensiilor de asigurări sociale, 1,8% alocațiilor sociale de stat și 6,6% indemnizațiilor familiilor cu mulți copii.

Pentru anul 2015, pe municipiul Bălți au fost planificate încasări din servicii de asigurare socială de stat în sumă de 550,0 mil. lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 9,5% față de anul 2014 și o pondere de 6,6% din totalul încasărilor prognozate pe republică.

Informația privind numărul de beneficiarii ai serviciilor de asigurare de stat, precum și plata de prestare a serviciilor pe teritoriul municipiului Bălți, la data de 01.10.2015, este redată în tabelul de mai jos:

Indicatorii	Nr. de beneficiari	Mărimea medie (lei)	Suma stabilită lunar, mii lei	Ponderea, %	
				Nr. de beneficiari	Suma lunară
Total pe municipiu	31868	2458,56	37629,8	100	100
Pensii de asigurări sociale	26886	1281,31	34449,3	84,4	91,5
Pensii pentru limita de vîrstă	19785	1350,99	26729,3	73,6	77,6
Pensii de dizabilitate	6150	972,91	5983,4	22,9	22,4
Pensii de urmaș	575	641,59	368,9	2,1	1,0

...
Alocații sociale de stat	1973	349,17	688,9	6,2	1,8
Indemnizații adresate familiilor cu copii	3009	828,08	2491,7	9,4	6,6

Cu excepția sumei de 6% din contribuțiile pentru compensarea diferenței de tarife de asigurări sociale de stat obligatorii în sectorul agrar

Asistența socială. Asistența socială este compusă din două elemente importante: *plăți sociale și servicii sociale*.

Începînd cu anul 2002, în mun. Bălți este asigurat dreptul la **călătorie gratuită în transportul public electric** (troleibuz) pentru pensionarii după limită de vîrstă. În primele 9 luni ale anului curent, 15850 de persoane au beneficiat de dreptul la călătorie gratuită în transportul public electric.

Pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități se realizează plata **compensației pentru călătorii în transportul public** în mărime de **45 lei** lunar și plata compensației anuale de **800 lei** pentru o persoană, privind cheltuielile de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor. În primele 9 luni ale anului 2015, compensația pentru transport a constituit 2922,9 mii lei (7274 beneficiari), iar compensația pentru persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor a constituit 425,6 mii lei (526 beneficiari),

Plata indemnizației pentru tutelă/curatelă constituie **700 lei** lunar pentru fiecare copil. În primele 9 luni ale anului 2015, suma alocată plăților pentru indemnizații a constituit 1212,8 mii lei (213 beneficiari).

Pentru categoriile de familii cu venituri mici și defavorizate se acordă ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 133-XVI din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social.

În perioada rece a anului, se acordă **compensația nominativă**. În sezonul de încălzire 2014 – 2015, suma destinată compensațiilor nominative din bugetul municipal a constituit 3277,0 mii lei (3397 beneficiari), iar suma pentru compensațiile nominative din bugetul de stat a constituit 4658,9 mii lei (3440 beneficiari).

În primele 9 luni ale anului 2015, din fondul de rezervă s-a acordat ajutor material în sumă de 880,3 mii lei (529 beneficiari).

În scopul susținerii invalizilor și participanților Celui de al Doilea Război Mondial (56 persoane), se acordă **ajutor material pentru achitarea serviciilor comunale** în mărime de **10,0 mii lei** pe an, a câte 2500 lei trimestrial.

Categoria de populație social-vulnerabilă și cu venituri mici beneficiază de **ajutor în formă bănească**, precum și de **servicii de cantină socială**. În primele 9 luni ale anului curent, 562 de persoane au beneficiat de ajutor material prin intermediul cantinelor sociale; cu 16 persoane mai mult față de perioada corespunzătoare a anului 2014.

Totodată, suma medie a **ajutorului material din fondul de susținere socială** a populației a constituit 3743,1 mii lei (4938 beneficiari), ceea ce reprezintă o creștere față de perioada corespunzătoare a anului 2014 cu 769,7 mii lei (+221 beneficiari).

După **structura ajutorului material**, din fondul de susținere socială a populației, ponderea cea mai mare îi revine ajutorului material acordat după cereri (28,9%), aniversării victoriei asupra fascismului (18,3%), 1 iunie „Ziua Copiilor” (10,3%), represiunilor (9,4%) și asigurării cu cantine sociale (10,0%).

În municipiu sunt create și activează **servicii sociale primare specializate și servicii sociale cu specializare înaltă**, și anume:

- serviciul de îngrijire socială la domiciliu;
- serviciul de Asistență Socială Comunitară;

- acordarea ajutorului material și servicii de cantină socială prin intermediul Fondului Social;
- serviciul de susținere a populației;
- serviciul social „Asistență personală”;
- serviciul de ortopedie și protezare;
- servicii de reabilitare balneo-sanatoriale;
- Casa de Copii de tip familie (3 copii);
- serviciul „Asistență parentală profesionistă”;
- 9 instituții publice în sfera socială.

Din cele 9 instituții publice din sfera socială, 7 instituții sunt finanțate din bugetul municipal și 2 instituții din mijloace proprii.

Instituțiile publice de prestare a serviciilor sociale specializate sunt:

- ”CCSM”- servicii de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități mintale;
- ”Drumul spre casă” – servicii de plasament pentru copii în situație de dificultate;
- ”Reîntoarcere”- servicii de plasament pentru persoanele fără loc permanent de trai;
- ”Respirația a doua” – servicii de plasament și de zi pentru persoanele în etate;
- ”Socium”- servicii de ergoterapie pentru persoanele cu dizabilități mintale;
- ”Evricea”- serviciu de plasament în regim de urgență pentru copiii străzii;
- ”Sotis”- servicii pentru victimele violenței domestice.

În municipiu funcționează **Centrul Social Regional «Viața cu speranță»**, care prestează servicii pentru persoanele infectate și supuse virusului HIV/SIDA și **Centrul de îngrijire la domiciliu «Rebeca»**, pentru susținerea dezvoltării serviciilor medico-sociale de îngrijire la domiciliu (Home Care).

Serviciul social de îngrijire la domiciliu prestează servicii complexe acordate de către lucrători sociali. În primele 9 luni ale anului 2015, numărul beneficiarilor a constituit 882 de persoane și au fost asigurați de 72,4 de lucrători sociali.

În ultimii ani, prin intermediul **Serviciului Asistență Socială Comunitară** (27 persoane), se observă accesul sporit a categoriilor de familii social vulnerabile la servicii sociale. Fiecărui asistent social îi revine un sector teritorial (în total 16 sectoare dintre care: s. Sadovoe - 1 și s. Elizaveta - 1). În primele 9 luni ale anului 2015, de **serviciul asistenței sociale comunitare** au beneficiat 2650 de persoane, ceea ce reprezintă o creștere cu 850 de persoane față de perioada analogică a anului 2014.

Serviciile sociale cu specializare înaltă privind **reabilitarea balneo-sanatorială** se prestează în baza biletelor gratuite sau în condiții de înlesniri eliberate de DASPF. De servicii de reabilitare balneo-sanatorială beneficiază persoane cu grad de dizabilitate și persoane pensionari cu limita de vârstă. În primele 9 luni ale anului curent, 261 de persoane au beneficiat de tratament balneo-sanitar.

Serviciile sociale cu specializare înaltă de **protezare și ortopedie** sunt prestate persoanelor cu probleme ale aparatului locomotor și cu necesități speciale. În primele 9 luni ale anului 2015, de serviciile sociale de protezare și ortopedie au beneficiat 279 de persoane.

În mun. Bălți este creat **serviciul de mediator comunitar** pentru asigurarea accesului la servicii de medicină, educație și angajare în câmpul muncii pentru persoanele din categoria social vulnerabilă de etnie romă. În primele 9 luni ale anului 2015, de serviciile mediator comunitar au beneficiat 75 de persoane, și este în creștere cu 15 persoane față de perioada corespunzătoare a anului 2014.

Din anul 2014, funcționează serviciul social specializat „Asistență personală” cu scopul de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe și integrarea acestora în societate. În primele 9 luni ale anului curent, 30 de persoane au beneficiat de serviciul „Asistență Personală”, ceea ce înseamnă cu 4 persoane mai mult față de perioada analogică a anului 2014. Cererea pentru acest serviciu este în permanentă creștere. Astfel, în primele 9 luni ale anului 2015, au fost luate la evidență 30 de persoane.

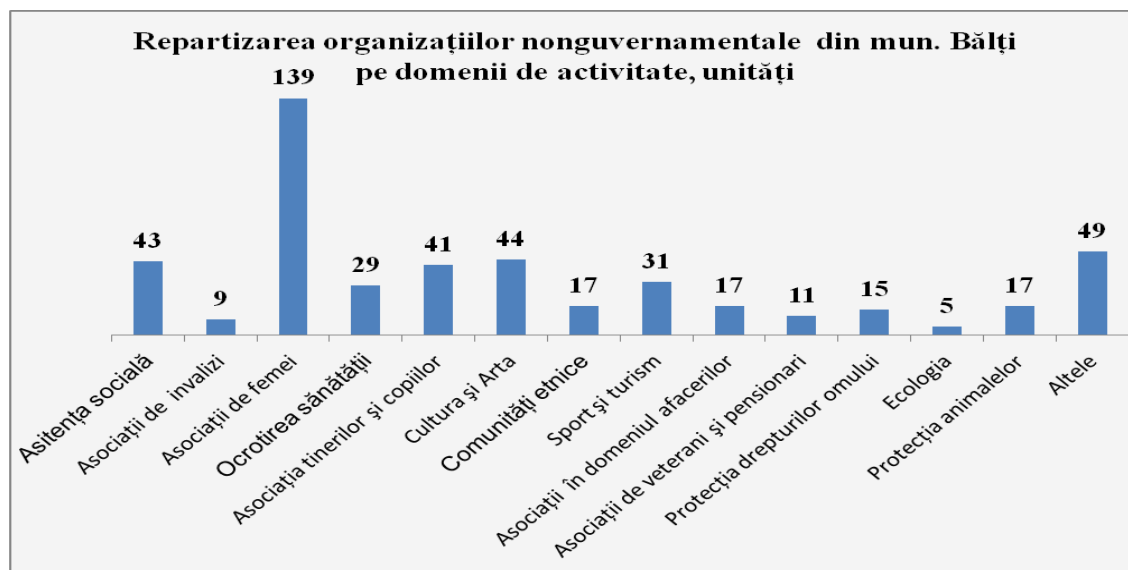
Pe perioada de 9 luni a anului 2015, numărul total de persoane care au beneficiat de asistență socială a constituit 36092 persoane, dintre care 5027 beneficiari de servicii sociale.

Activitatea sectorului neguvernamental. În municipiul Bălți, la data de 01.10.2015, sunt înregistrate 341 de organizație nonguvernamentale, inclusiv cu statut de utilitate publică -13 unități.

Din numărul total de organizații, doar 70 organizații conlucrează activ cu secțiile și direcțiile din cadrul Primăriei mun. Bălți.

La moment, o atenție sporită se acordă dezvoltării relațiilor dintre autoritatea publică locală și ONG-urile, în scopul consolidării eforturilor pentru soluționarea problemelor existente în municipiu. Organizațiile nonguvernamentale oferă servicii diferitor pături sociale, precum: veteranilor și invalizilor, familiilor, copiilor orfani, copiilor rămași fără ocrotire părintească și familiilor cu mulți copii.

Repartizarea organizațiilor neguvernamentale din mun. Bălți pe tipuri de activități este redată în diagrama de mai jos:

Un rol important în viața obștească a mun. Bălți îl au următoarele asociații obștești: Organizația veteranilor MAI din mun. Bălți, Uniunea veteranilor de război, Societatea Invalizilor, Societatea Națională a Crucii Roșii, Asociația Obștească „Pro-Business Nord”, OO „Lumina”.

Prin activism înalt se deosebesc următoarele asociații obștești: „Luceafărul”, Uniunea „Speranța”, Centrul de Resurse pentru copii și tineret „Moștenitorii”, Centrul „ATIS”, Centrul de criză familială „Sotis”, Centrul de primire a copilului în regim de urgență „Evricea”, Centrul de plasament temporar al copiilor în situație de risc „Drumul spre casă”, precum și OO „Onoarea și dreptul femeii contemporane”.

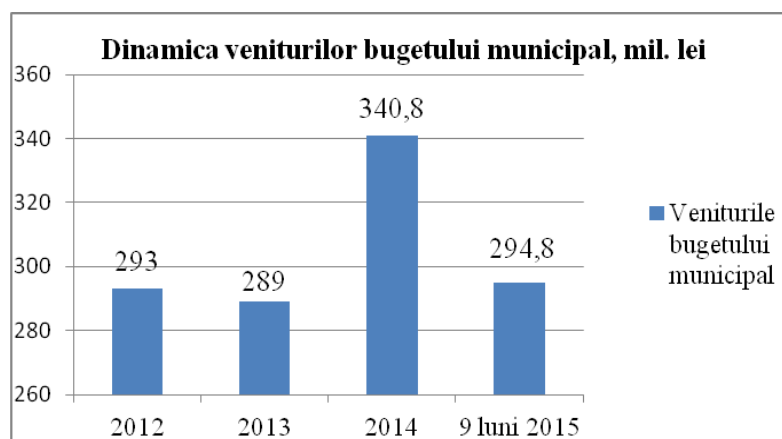
În municipiul Bălți se dezvoltă activ organizațiile de femei și tineret, centrele municipale pentru adolescenți și tineret și se crează condiții favorabile pentru activitatea centrului „Meșterul popular”. Un rol important pentru societate îl are și activitatea constructivă a sindicatelor.

Una din direcțiile de bază în activitatea asociațiilor obștești a fost încheierea Memorandumurilor. La moment, sunt încheiate 18 contracte de colaborare. Memorandumurile sunt semnate în cadrul realizării unui șir de proiecte sociale, precum: realizarea programului municipal pentru profilaxie și control HIV/SIDA, a infecțiilor transmisibile prin cale sexuală (Asociația „Tineri pentru dreptul la viață”), elaborarea documentelor tehnice ce țin de reconstruirea sediului Departamentului Fitiziopulmonologic (4 et.) al Spitalului Clinic municipal Bălți (Misiunea religioasă catolică „Caritas Moldova”), stabilirea parteneriatului în consolidarea promovării politicilor sociale și serviciilor pentru sporirea nivelului de trai a tinerilor social-vulnerabili (OO „Demos” și OO „Moștenitorii” ș.a.).

2.6. Finanțele Publice

Veniturile bugetare . În perioada a 9 luni ale anului 2015, în bugetul municipal au fost încasate venituri totale în sumă de 294,8 mil. lei, ceea ce reprezintă 74,0% din volumul total al veniturilor estimate pentru anul 2015 și 87,0% din veniturile totale din anul 2014.

Dinamica veniturilor municipale pentru anii 2012-2014, precum și în primele 9 luni ale anului curent, este redată în următoarea diagramă:

În cele 9 luni de raportare ale anului 2015, **veniturile proprii** constituie 12,4 % din volumul total al bugetului.

Partea dominantă în veniturile bugetului municipal o constituie **defalcările de la impozite și taxe de stat** ponderea cărora în bugetul municipal este de 22,3%. În decursul a 9 luni ale anului 2015, încasările din **defalcările de la impozite și taxe de sta** au constituit 65,8 mil. lei.

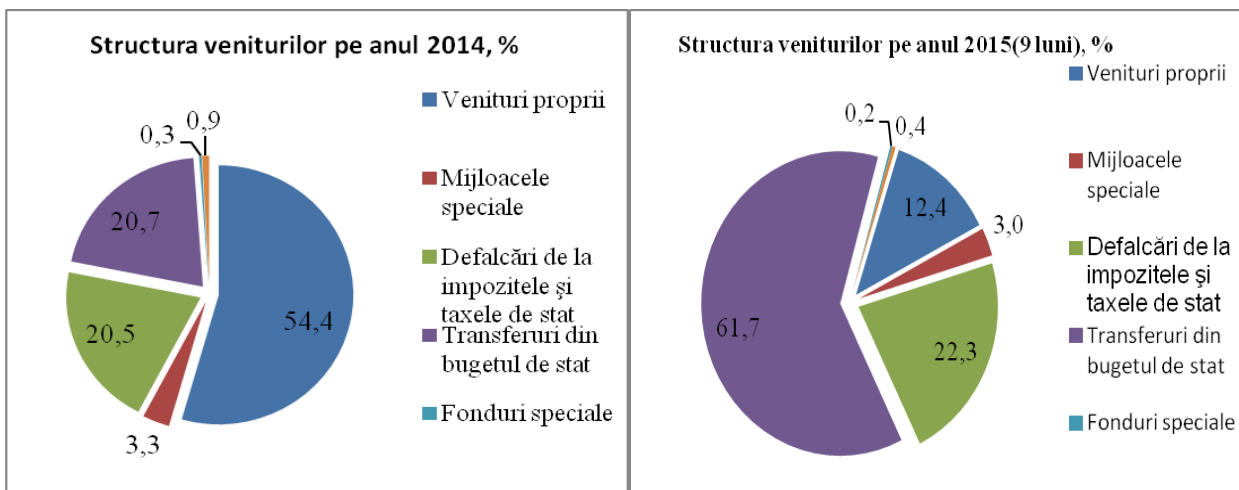
Transferurile în bugetul municipal au fost de 181,8 mil. lei. Ponderea transferurilor la volumul total al bugetului municipal constituie 61,7 %.

Mărimea granturilor în bugetul municipal a fost de 1,1 mil. lei.

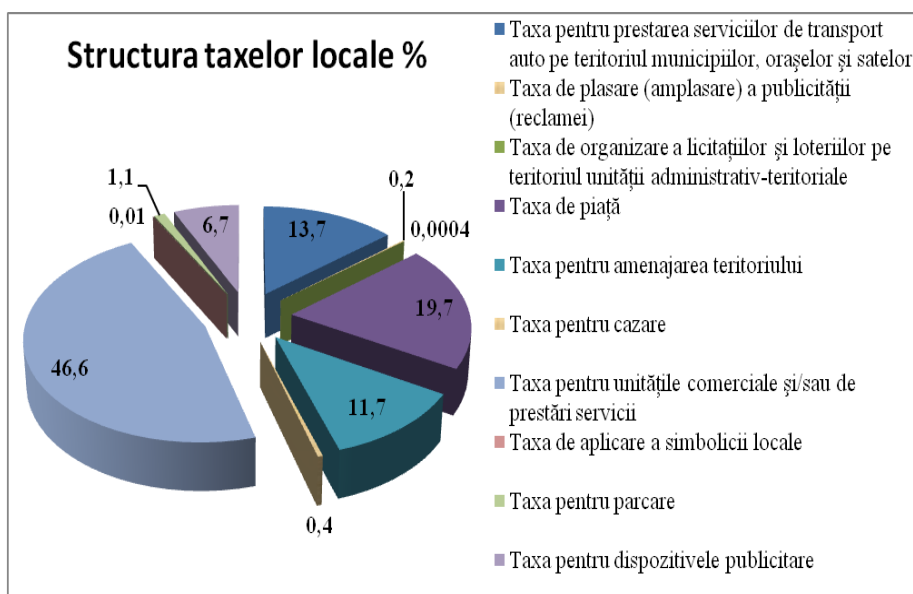
Încasările **mijloacelor speciale a instituțiilor publice**, a căror pondere în bugetul municipal constituie 3,0 %, se cifrează la suma de 8,8 mil. lei.

Veniturile fondurilor speciale ocupă 0,2 % din volumul total al bugetului municipal și sunt acumulate în volum de 0,7 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor introduse în legislație, ponderea veniturilor proprii în structura veniturilor totale s-a redus și, ca rezultat, a crescut ponderea transferurilor și defalcărilor de la impozite și taxe de stat. O comparație în acest sens poate fi observată în diagramele de mai jos:

Taxe locale, ca parte componentă a veniturilor proprii, pe parcursul perioadei de 9 luni au constituit 6,0 % din volumul total al bugetului, adică 17,7 mil. lei. Structura taxelor locale este reprezentată în felul următor:

Volumul veniturilor încasate în bugetul municipiului depinde de normativele defalcărilor în bugetul local al impozitelor și taxelor de stat, stabilite în conformitate cu legislația bugetară a Republicii Moldova. În anul 2014, în bugetul municipal Bălți s-au încasat 100% din impozitul pe venit al persoanelor fizice și 50 % din impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător și taxe pentru folosirea drumurilor, achitate pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.

Din data de 01.01.2015, în bugetul municipal Bălți sunt aprobate, prin Lege, 45 % din impozitul pe venit al persoanelor fizice și 50 % din taxa pentru folosirea drumurilor, achitate pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova. Ca rezultat, o parte importantă de venit va ocoli bugetul municipal, iar primăria mun. Bălți va fi nevoită să identifice noi surse de finanțare a cheltuielilor bugetare.

Cheltuielile bugetare. În perioada 2012-2014, cheltuielile bugetului municipal au crescut în medie cu 10,8 %, sau cu 34,4 mil. lei.

Pe perioada de 9 luni ale anului 2015, partea de cheltuieli a bugetului municipal este executată în mărime de 298,0 mil. lei, ceea ce reprezintă 68,1% din suma planului anual precizat.

Sfera socială a fost finanțată în mărime cu 209,0 mil. lei, sfera economică cu 76,6 mil. lei, și alte sfere cu 12,4 mil. lei.

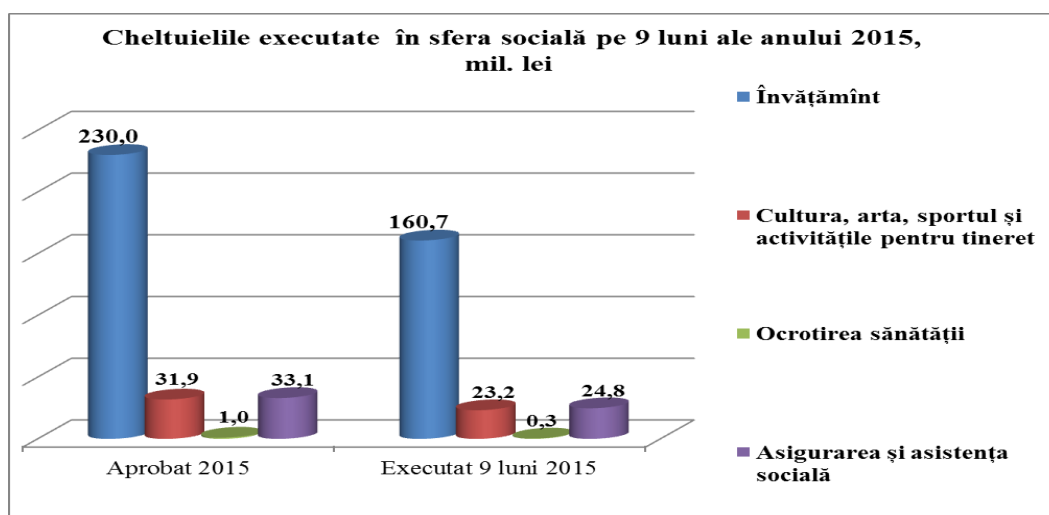
Pentru acoperirea **cheltuielilor curente** s-au alocat 94,9 % din resursele bugetului municipal (282,9 mil. lei), iar pentru acoperirea **cheltuielilor capitale** s-au alocat 5,1% (15,1 mil. lei).

Dinamica cheltuielilor bugetului municipal este redată în următorul tabel:

Cheltuielile	2012		2013		2014		2015 (9 luni)	
	Execuția de casă, mil. lei	Pondere, %	Execuția de casă, mil. lei	Pondere, %	Execuția de casă, mil. lei	Pondere, %	Execuția de casă, mil. lei	Pondere, %
Total	317,1	100	314,7	100	351,5	100	298,0	100
Sfera socială	236,2	74,5	232,5	73,9	248,8	70,8	209,0	70,1
Sfera economică	45,9	14,5	62,1	19,7	79	22,5	76,6	25,7
Alte ramuri	35	11	20,1	6,4	23,7	6,7	12,4	4,2

Pentru 9 luni ale anului 2015, **cheltuielile sferei sociale** sunt executate în mărime de 70,6% față de cheltuielile aprobate, inclusiv: învățământul cu 69,6% (160,7 mil. lei), cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret cu 72,8% (23,2 mil. lei), ocrotirea sănătății cu 33,3% (0,3 mil. lei), și asigurarea și asistența socială cu 74,8% (24,8 mil. lei).

Cheltuielile executate pe 9 luni ale anului 2015 în sfera socială este redată în următoarea diagramă:

Pentru finanțarea activității curente a instituțiilor preșcolare până la finele anului, atestăm lipsa de surse bugetare în suma de 4,0 mil. lei, care în caz de nealocare se vor transforma în datorii creditoare.

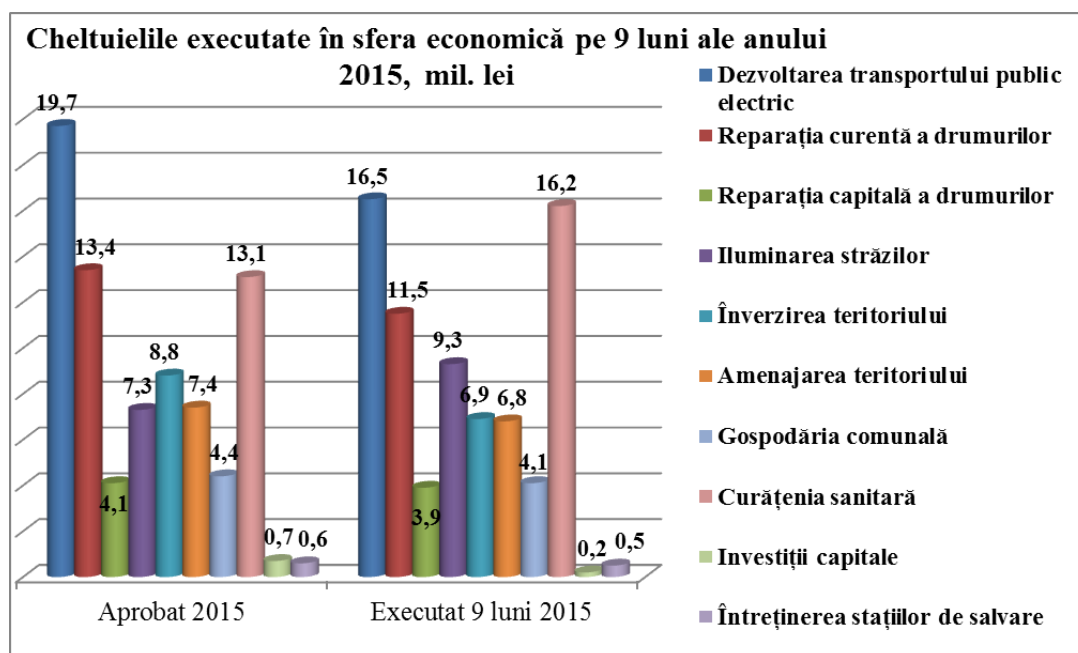
Din **cheltuielile totale pentru sfera socială** pentru 9 luni ale anului 2015, 62,7% reprezintă **cheltuielile de personal** (salarii, contribuții de asigurări sociale și medicale).

Dinamica cheltuielilor de personal din bugetul municipal Bălți este reflectată în tabelul de mai jos:

Denumirea	2012 executat	2013 executat	2014 executat	9 luni (2015)
Total cheltuieli (mil. lei)	317.2	314.7	351.5	298,0
Cheltuieli de personal (mil. lei)	150.4	141.3	154.0	137,6
Pondere cheltuielilor de personal în volumul cheltuielilor total (%)	47.4	44.9	43.8	46,2

Din **cheltuielile totale pentru sfera economică**, pentru 9 luni ale anului 2015, majoritatea cheltuielilor sunt *cheltuieli pentru dezvoltarea transportului public electric (21,7%), cheltuieli pentru curățarea sanitară (21,2%) și cheltuieli pentru reparație și întreținere a gospodăriei drumurilor (20,2%)*. În primele 9 luni ale anului 2015, **cheltuielile sferei economice** au constituit 76,6 mil. lei, dintre care 44,0 mil. lei reprezintă *cheltuieli pentru gospodăria locativ-comunală și 31,9 mil. lei cheltuieli pentru transport și gospodăria drumurilor*. În total, aceste două direcții formează 75,9 mil. lei, sau 99,1% din **totalul cheltuielilor din sfera economică**.

Cheltuielile executate în sfera economică pe 9 luni ale anului 2015 sunt prezentate în următoarea figură:

3. ANALIZA SWOT PE DOMENII PRIORITARE DE DEZVOLTARE

Analiza SWOT a Sectorului Economic

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial înalt în atragerea investițiilor străine, datorită parcului industrial „Răut” și a zonei economice libere „Bălți”. • Potențial industrial ridicat și o specializare înaltă a întreprinderilor locale în industria alimentară și a băuturilor. • Prezența în apropierea mun. Bălți a unor furnizori importanți de materie primă pentru sectorul industrial alimentar. • Existența unui centru specializat de instruire și susținere a femeilor în afaceri „Pro-Busines Nord”. • Disponibilitatea unei forțe de muncă calificată în industrie. • Poziționarea fizico-geografică favorabilă. • Existența unei instituții de cercetare. • Existența unor mari investitori străini specializați în producerea sistemelor de cablaj pentru industria auto mondială. • Existența proiectelor de Parteneriat Public Privat. • Existența Agenției de Dezvoltare Regională Nord, cu sediul în or. Bălți. • Prezența filialei Bălți a Camerei de Comerț și Industrie a RM. • Infrastructură de învățământ dezvoltată (universități, colegii și școli profesionale). • Mun. Bălți face parte dintr-o regiune teritorială dezvoltată, specializată și echilibrată. • Existența în apropiere a Aeroportului Internațional Bălți și a Aeroportului Liber Mărculești. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea relativ redusă a sectorului prioritar în economia locală. • Capacitatea redusă a întreprinderilor mici și mijlocii în crearea a noi locuri de muncă și în dezvoltarea social-economică. • Structura întreprinderilor mici și mijlocii dezechilibrată. • Numărul mare de întreprinderi care suportă pierderi. • Eficiența redusă a întreprinderilor locale. • Sectorul IT subdezvoltat. • Reducerea numărului de întreprinderi mijlocii și mari. • Lipsa unui incubator de afaceri modern și cu o capacitate înaltă. • Motivația redusă a agenților economici de a participa la programe de instruire. • Ponderea redusă a întreprinderilor inovative. • Valoarea redusă a investițiilor străine, în comparație cu potențialul existent. • Lipsa unei infrastructuri de sprijin în dezvoltarea afacerii și inovației.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența realțiilor de cooperare și înfrățire cu 22 orașe. • Mun. Bălți este membru al Asociației Euroregiunii „Prutul de Sus” și al Asociației „Euroregiunii Siret-Prut-Nistru”. • Existența programelor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii. • Primăria mun. Bălți este membru al 	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea actelor legislative. • Instabilitatea economică și politică din țară, și din regiune. • Reducerea competitivității municipiului Bălți față de alte regiuni. • Concurența sporită privind atragerea

<p>Convenției privind eficiența energetică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gradul înalt de prioritate acordat de Guvern în reformele de dezvoltare regională și descentralizare. • Dezvoltarea de parteneriate publice-private. 	<p>investițiilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migrația și lipsa personalului calificat. • Scumpirea resurselor energetice și creditare.
---	--

Analiza SWOT a Fondului Locativ Comunal

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența rezervelor. • Mijloacele bazei tehnico-materială. • Deservirea stabilă a serviciilor locativ comunale. • Sfera GLC atrăgătoare pentru investitori. • Mijloacele de reînnoire tehnică, elaborări științifice pentru majorarea eficienței GLC. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelul înalt de depreciere a fondului locativ și a sferei comunale. • Coeficientul de eficacitate redus și pierderi în rețea peste norma stabilită. • Nivelul majorat al datoriilor de debitor și creditor. • Calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor acordate. • Sistemul neeficient de conducere și lipsa interesului privind îmbunătățirea calității serviciilor acordate. • Nivelul scăzut de calificare a cadrelor, nivelul scăzut de salarizare.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea sistemului de asigurare socială a populației și desfășurarea manifestărilor de informarea a populației. • Suportul de stat privind realizarea proiectelor de investiții (garanții de stat investitorilor privați, PPP). • Implementarea inovărilor tehnice, elaborărilor științifice, manifestărilor privind păstrarea resurselor – reducerea consumului. • Calificarea personalului. • Majorarea efectivului financiar GLC și crearea sistemului de finanțare transparentă a ramurei. • Îmbunătățirea metodelor de conducere a mijloacelor financiare municipale în cadrul GLC. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelul scăzut al veniturilor populației – beneficiarilor de servicii a GLC. • Imperfecțiunea bazei legislative în sfera gestionării tarifare, îmbunătățirea ramurei financiare, conducerea privată (APLP, concesiune, reparație capitală ș. a.). • Lipsa concurenței și nivelul majorat de monopolizare a ramurii. • Nivelul redus de investire. • Majorarea numărului de accidente. • Dependența ramurii de tariful pentru energie termică și electrică. • Lipsa posibilităților APL în acordarea suportului administrativ întreprinderilor complexului energetic, care se supun Ministerului Economiei RM.

Analiza SWOT a Proprietății Municipale și Relații Funciare

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> Existența loturilor de teren libere, destinate pentru construcție. Existența loturilor de teren libere, de expunere la licitația publică pentru construcția structurilor comerciale. 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa drumurilor și comunicațiilor către loturile de teren libere. Lipsa agenților economici, care dispun de investiții pentru dezvoltarea noilor sectoare de teren.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> Formarea operativă și calitativă a sectoarelor de teren și deetizarea lor. Existența experienței de organizare în petrecerea licitațiilor publice. 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa mijloacelor bănești pentru încheierea contractelor corespunzătoare cu întreprinderile licențiate în domeniul executării lucrărilor cadastrale. Lipsa cererii la patrimoniul expus pentru vânzare prin intermediul licitației publice.

Analiza SWOT a Asistenței Sociale

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> Servicii sociale diversificate, care cuprind toate grupele de beneficiari. Existența sistemului de protecție socială. Prezența ONG-ilor. Existența agenților economici – potențiali sponsori de prestare a serviciilor sociale. Cadrul legal modern în domeniul asistenței sociale. Existența formelor de protecție a copilului. 	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea acțiunilor de voluntariat insuficient. Mecanismul de prestare a serviciilor slab dezvoltat. Lipsa unui mecanism de colaborare cu ONG. Insuficiența unei baze legale de motivare a activităților de binefacere. Lipsa implicării sectorului privat în acordarea serviciilor sociale. Lipsa condițiilor de facilitare a accesului unor categorii de persoane în locurile publice. Suport financiar limitat în scopul prevenirii abandonului. Lipsa unui program de susținere financiară a familiei care au trei și mai mulți copii. Legislație imperfectă la programul de ajutor social și imposibilitatea verificării veridicității informației declarate de beneficiari.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> Creșterea și diversificarea serviciilor sociale prestate de ONG. Angajarea în domeniul social a specialiștilor licențiați. Existența serviciului social pentru susținerea persoanelor dependente de îngrijirea altor persoane. Existența posibilităților de susținerea financiară a familiilor prin acordarea 	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea numărului de beneficiari. Migrația personalului. Venituri insuficiente la buget, care pot duce la anularea suportului financiar. Înrăutățirea situației economice și scăderea nivelului de trai al populației.

<p>ajutorului social.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența unui sistem de protecție socială la nivel local bine dezvoltat. • Existența posibilităților acordării ajutorului material familiei în situație de dificultate din fondul municipal de susținere a populației. 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea calității serviciilor sociale în comparație cu nevoile beneficiarilor. • Aplicarea insuficientă a legislației la acordarea serviciilor primare în funcție de necesitățile familiei depistate.
--	---

Analiza SWOT a Serviciului Medical

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Spitalul dispune de o structură hotelieră, care asigură îndestularea spitalizării pacienților din mun. Bălți și nordul republicii în conformitate cu cerințele HG Nr. 663 din 23.07.2010. • Spitalul dispune de un număr suficient de specialități. • Experiența și pregătirea înaltă a corpului medical. • Conlucrarea activă cu organizațiile nonguvernamentale. • Serviciile prestate acoperă necesitățile zonei deservite (mun. Bălți și nordul republicii). • Dotarea laboratoarelor de analize medicale, radiologie-imagistică cu prioritate în domeniul perinatologic și în serviciu de staționar al copiilor. • Existența programelor și proiectelor în derulare pe termen lung. • Accesibilitatea populației din mun. Bălți și din nordul republicii, datorită existenței unei rețele dezvoltate a drumurilor și a rutelor interurbane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unui management al calității și lipsa indicatorilor de management al calității în conformitate cu standardele ISO-2009. • Lipsa actelor legislative referitoare la procurarea echipamentului medical. • Lipsa unui sistem informațional integrat, care să interconecteze toate serviciile medicale. • Lipsa condițiilor optime hoteliere. • Echipament medical uzat moral și fizic. • În centrul Consultativ de specialitate și Staționar Blocul Central există un deficit de aparatură medicală. • Instituția necesită reconstrucție și reparație capitală. • Lipsa reglementării în deservirea cazurilor de spitalizare programată din nordul republicii. • Creșterea costurilor asistenței medicale din cheltuielile implementării programelor informaționale integrate. • Nesatisfacerea completă a așteptărilor pacienților.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența serviciului AVIASAN asigurat financiar și cu transpor medical specializat. • Relații bune cu proiectele internaționale perinatologice și „REPEMOL”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrația personalului medical. • Creșterea costului serviciului medical din contul cheltuielilor de formare profesională. • Concurența spitalelor publice și private. • Costuri de spitalizare minore la unele servicii medicale. • Creșterea costurilor asistenței medicale din cheltuielile fluide.

Analiza SWOT a Sferei de Învățământ

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Implimentarea politicilor de protecție a copilului în mediul educational. • Existența serviciilor ce facilitează implimentarea curriculum-ului. • 90% din personalul managerial și didactic calificat este deținător de grade didactice. • Extinderea numărului de instituții de învățământ preuniversitar care studiază în baza planurilor individuale, aprobate de ME. • Desfășurarea activităților de susținere pentru cadre didactice debutante. • Implimentarea formulei de finanțarea per elev permite reabilitarea și dotarea spațiilor în instituțiile de învățământ preuniversitar. • Locul II în top-ul republican la concursuri și olimpiade republicane și în domeniul artelor și sportului. • Premii de gradul I anual la diferite categorii la concursul republican „Pedagogul anului”. • Repartizarea eficientă a componentei municipale asigură renovarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ. • Existența fondului pentru educația incluzivă. • Conectarea la internet a unor instituții de învățământ. • Stabilirea parteneriatelor cu instituții de învățământ și de cultură din municipiul Bălți. • Încheierea de acorduri de colaborare internațională. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competențe insuficiente ale managerilor în domeniul planificării. • Lipsa unui sistem de responsabilizare a managerilor bazate pe rezultate. • Fluctuație sporită și deficit în rândurile persoanelor auxiliar. • Insuficiența cadrelor specializate în logopedie, defectologie, tiflopedagogie, kinetoterapie, psihologie. • Insuficiența softurilor educaționale moderne în instituțiile de învățământ. • Utilizarea irațională a spațiilor nefolosite în procesul de instruire și educație și lipsa atractivității pentru arendatori. • Colaborarea "unilaterală" cu Inspectoratul de Poliție, Direcția Situații Excepționale, Centrul Medicilor de Familie ș.a. • 8% din instituțiile de învățământ nu sunt adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități. • Principiul rezidual de finanțare a instituțiilor preșcolare nu acoperă satisfacerea necesităților minimale. • Baza tehnico-materială moral-fizică uzată. • Dotarea insuficientă a sălilor și terenurilor sportive, aferente instituțiilor de învățământ. • În anul 2014 nu au fost finanțate 9,3 mln.de lei în domeniul învățământului primar, gimnazial, liceal.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea utilizării formării profesionale. • Posibilitatea crescândă a copiilor reintegrați din instituțiile de tip rezidențial de a studia în cele de tip general. • Oferirea posibilităților de formare profesională continuă. • Aplicarea unui nou mecanism de finanțare în învățământul preșcolar per-copil. • Stabilirea unui parteneriat eficient cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bălți. • Crearea centrelor de resurse pentru educația incluzivă în instituțiile din municipiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea populației de vîrsta școlară. • Planificarea ineficientă a resurselor financiare, din cauza prețului instabil la materialele didactice și la alte materiale. • Neparticiparea instituțiilor în organizarea concursului de achiziții afectează calitatea și așteptările ofertantului. • Atitudinea civică pasivă a comunității privind dezvoltarea instituțiilor educaționale. • În cazul optimizării instituțiilor de învățământ cu deficit bugetat va apărea problema păstrării

<ul style="list-style-type: none"> • Darea în arendă a spațiilor neutilizate. • Reorganizarea instituțiilor de învățământ. • Atragerea surselor financiare extrabugetare. • Reconceptualizarea învățământului liceal. 	și întreținerii edificiilor neutilizate.
---	--

Analiza SWOT a Sferei Culturii

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Colaborarea Secției Cultură cu asociații concertistice naționale. • Abilități în materie de inovare. • Existența unui spectru larg de cercetare a patrimoniului local. • Existența unui ansamblu divers de bunuri cu valoare de patrimoniu cultural mobil și imobil, de importanță locală și națională. • Prezența unei politici de editare a revistei de specialitate „Biblio-info”. • Participarea BMB „E. Coșeriu” la diverse proiecte de extindere a colecțiilor și serviciilor de bibliotecă și de promovare a instituției. • Colaborarea strânsă a BMB „E. Coșeriu” cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova și cu alte biblioteci locale. • Existența culturii instituționale. • Existența unui sistem bine organizat de planificare. • Încadrarea secției și instituțiilor de cultură în cadrul proiectelor „Să ne păstrăm trecutul pentru a ne crea viitorul”. • Includerea BMB „E. Coșeriu” în proiectul Novateca și „Multiculturalitate - Aici și Acum”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unei direcții strategice clare. • Lipsa cadrelor de specialitate tinere. • Lipsa unui edificiu modern special construit. • Lipsa specialiștilor atestați de Ministerul Culturii. • Insuficiența unor programe pentru cercetarea, conservarea și restaurarea monumentelor istorice. • Insuficiența resurselor financiare pentru protejarea, conservarea, restaurare și punerea în valoare a patrimoniului cultural imobil. • Lipsa unei preocupări sistematice privind integrarea monumentelor istorice în spațiul comunitar. • Absența unei educații în domeniul pro-patrimoniu. • Insuficiența unor programe pentru susținerea activității bibliotecilor. • Lipsa unei politici naționale în achiziția de surse informaționale în biblioteci. • Lipsa tehnologiilor informaționale în acces liber pentru utilizatori.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența cererii de noi servicii. • Posibilități de încheiere a unor contracte de leasing. • Elaborarea noilor proiecte de dezvoltare. • Poziționarea geografică favorabilă. • Existența unei mass-media locale, care poate disemina informații referitoare la evenimente și acțiuni culturale. • Potențial ridicat pentru atragerea tinerilor din mediul educațional. 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrația tinerilor. • Adoptarea unor regulamente legislative sau normative cu impact negativ. • Procesul intens de globalizare. • Vandalismul și furtul. • Pierderea interesului public. • Lipsa unui parteneriat viabil între mediul cultural și cel educațional.

<ul style="list-style-type: none"> • Manifestarea interesului din partea autorităților pentru dezvoltarea sferei culturale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unei colaborări între mediul cultural și agenții economici.
--	---

Analiza SWOT a Sectorului Neguvernamental

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Sprijin din partea autorităților locale. • Posibilitatea obținerii mini-granturilor. • Participarea activă a tinerilor în ONG-uri. • Existența experienței și a specialiștilor în planificare, elaborarea proiectelor și punerea lor în aplicare. • Experiență în realizarea proiectelor. • Prezentarea ONG-urilor în diferite domenii de activitate din mun. Bălți. • Existența partenerilor (de cooperare) la nivel național și internațional. • Obținerea finanțării din partea donatorilor cu renume. • Integrarea diferitelor segmente ale populației. • Existența unei baze tehnice și informaționale. • Soluționarea problemelor care rămân în afara câmpului de vedere al municipiului. • Acordul donatorilor internaționali de a lucra cu organizațiile obștești din municipiu. • Colaborare cu Corpul Păcii. • Prezența unui număr mai mare de voluntari străini. • Existența unui centru de pregătire și instruire a personalului ONG-uri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul mare de ONG-uri cu o componență redusă. • Lipsa abilităților de utilizare a bazei tehnice și de informații. • Informarea redusă a societății civile cu privire la activitatea ONG-uri din mun. Bălți. • Lipsa partenerilor de consultanță. • Atenția redusă a societății față de activitatea ONG-uri. • Gradul redus de activitate a ONG-uri. • Gradul redus de atragere a investițiilor. • Insuficiența de informare. • Lipsa de lideri, instruiți de time-management. • Lipsa fondurilor publice, a planului strategic de ONG-uri. • Lipsa de coordonare în utilizarea de resurse umane (voluntari). • Lipsa de informare a locuitorilor cu privire la activitatea organizațiilor obștești.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea strategiei de dezvoltare a ONG-urilor din mun. Bălți. • Creșterea nivelului de conștientizare a societății civile, prin intermediul mass-media. • Organizarea de consolidare a tuturor ONG-urilor din mun Bălți, pe bază de parteneriat al consiliului ONG-urilor din municipiul Bălți. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contradicții între politica în domeniul ONG-urilor și cea a autorităților administrației publice locale. • Nivelul de colaborare redus dintre APL și reprezentanții mass-media privind transparența activității ONG-urilor. • Creșterea continuă a migrației.

<ul style="list-style-type: none"> • Crearea centrului de resurse pentru ONG-uri din municipiului Bălți. • Organizarea de reprezentare a consiliului de parteneriat în organele de stat, asociațiile obștești RM și internaționale, asociații, ONG. • Reacționarea promptă la problemele social-vulnerabile ale societății. • Punerea în aplicare a planului strategic, propriile idei și proiecte. • Posibilitatea schimbului de experiență cu diferite țări. • Continuarea dezvoltării centrului didactico-metodic pentru instruirea personalului și partenerilor locali. 	<ul style="list-style-type: none"> • Încetarea finanțării de către donatori din fondul Global a ONG-urilor din mun. Bălți, care activează în domeniul HIV-SIDA, tuberculozei. • Modificarea politicii fiscale. • Posibilitatea de a rămâne fără donatori. • Lipsa încrederii din partea donatorilor. • Scăderea numărului de voluntari. • Utilizarea incorectă a mini-granturilor.
---	--

Analiza SWOT a Bugetului Municipal

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea socio-economică a municipiului, în mare parte, este determinată de eficiența și performanța utilizării mijloacelor financiare bugetare. • Bugetul municipal Bălți este orientat spre sfera socială și reprezintă garantul în prestarea serviciilor publice în domeniul educației, culturii, sportului și asistenței sociale. • Cheltuielile publice sunt utilizate în baza indicatorilor de performanță. • Audiența publică și transparența cheltuielilor publice, la elaborarea proiectelor de buget și execuția acestora. • Alegerea corectă și asigurarea priorităților de finanțare existente în sistemul bugetar. • Monitorizarea eficientă a direcțiilor de cheltuieli bugetare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Persistă instabilitatea legislativ fiscală și bugetară, precum și menținerea actualului nivel de centralizare a resurselor financiare de la nivelele superioare ale sistemului bugetar al țării. Cu atât mai mult, creșterea lui înseamnă scăderea ponderii veniturilor proprii în bugetul municipal. • Gradul ridicat de dependență a bugetului municipal de transferurile de stat se datorează imperfecțiunii cadrului legal și influențează în mod direct condițiile de relații interbugetare. • Neasigurarea eficientă a procesului de delegare a împuternicirilor din partea autorităților publice centrale și evaluarea propriilor competențe a autorităților publice locale. • Lipsa investițiilor interne și externe pentru renovarea calitativă a obiectelor exploatate de întreprinderile locativ-comunale. • Nivelul scăzut de amenajare a municipiului, uzura înaltă a infrastructurii tehnice și inginerești, discrepanța calitativă și cantitativă a parametrilor sferei sociale față de necesitățile locuitorilor.

<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Bugetarea pe programe permite gestionarea eficientă a bugetului, contribuie la procesul de selectare a priorităților de luare a deciziilor privind alocarea resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute în cadrul programelor. • Bugetarea pe programe oferă posibilitatea de îmbunătățire a planificării bugetare și de executare a bugetului la nivelul standardelor internaționale, care necesită îmbunătățiri la nivel de cunoștințe și experiență. • Rețeaua stabilă și ramificată de instituții, asigură o gamă largă de prestări de servicii publice și implementează cu succes programele și proiectele sociale. • Nivelul înalt de calificare a personalului 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezechilibrul bugetului pe o anumită perioadă de planificare, poate duce la creșterea globală a riscurilor financiare, investiționale și sociale și reducerea capacității financiare a municipiului. • Creșterea nivelului inflației. • Creșterea avansată a tarifelor, fără surse de acoperire în buget. • Lipsa la nivel local a pîrghiilor funcționale de stimulare a politicilor monetar-fiscale • Excluderea bugetului municipal din formula de calcul general a transferurilor creează condiții de dezechilibru.

II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI BĂLȚI - ORIZONT 2019

4. VIZIUNEA, MISIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

Viziunea

Strategia de dezvoltare a mun. Bălți este un document prin care se propune formularea unei viziuni de dezvoltare durabilă, fondată pe un echilibru între creșterea economică, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului natural și cultural, pe respectul față de mediul înconjurător și calitatea vieții.

Lipsa unei viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități, și consumul irațional de resursele existente. Formularea viziunii de dezvoltare constituie diferența dintre ceea ce reprezintă astăzi și ceea ce trebuie să devină mun.Bălți.

Reieșind din situația social-economică existentă a municipiului și avînd la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică și a serviciilor publice, viziunea strategică de dezvoltare a municipiului Bălți pentru perioada 2016-2019 este următoarea:

Municipiul Bălți – o comunitate urbană modernă, dinamică și durabilă

Misiunea

Modernizarea continuă a municipiului se va realiza prin valorificarea și dezvoltarea potențialului investițional, industrial și inovațional. Îmbunătățirea calității vieții și asigurarea confortului pentru locuitori se va realiza prin amenajarea zonelor verzi și de agrement, iar perfecționarea calității serviciilor sociale și culturale se va realiza prin crearea condițiilor corespunzătoare unei activități eficiente și rezultative.

Principiile

Principiul de bază al strategiei de dezvoltare a municipiului Bălți este dezvoltarea sustenabilă. Strategia definită dorește să identifice căile prin care să asigure condiții de viață rezonabile pentru toate categoriile de venituri, să sprijine dezvoltarea economică locală prin asigurarea serviciilor care să facă din municipiul Bălți un loc iubit de locuitorii, dorit de vizitatori și atractiv pentru investitori. Principiul dezvoltării sustenabile reprezintă angajamentul autorității locale pentru acțiuni durabile, utilizarea prudentă a resurselor și protejarea mediului, satisfăcînd nevoile actuale ale localității fără a diminua posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Din principiul fundamental, enunțat mai sus, rezultă celelalte principii care stau la baza dezvoltării strategice a municipiului Bălți.

Eficiență și eficacitate

Trebuie să se asigure o dimensiune optimă a raportului determinat între efortul financiar și efectele cuantificabile satisfacerii nevoilor sociale pentru a oferi locuitorilor municipiului servicii în concordanță cu nevoile și așteptările lor.

Principiul universalității

Autoritatea locală va promova și respecta în totalitate politicile și practicile nediscriminatorii asigurând dreptul fiecărui individ de a avea un rol în atingerea viziunii, de a fi mândru de localitatea sa și de a beneficia de progresele realizate.

Prin principiul universalității toți locuitorii municipiului au dreptul să aibă acces deplin la serviciile publice, să propună și să inițieze idei de dezvoltare într-o manieră deschisă și să poată influența deciziile care afectează municipiu și viața locuitorilor.

Mun. Bălți are nevoie de un mediu curat, de calitate, prietenos, atrăgător pentru comunitate, vizitatori, investitori, obținut ca urmare a protejării și conservării resurselor, astfel încât să se asigure condițiile pentru o înaltă calitate a vieții și pentru o dezvoltare durabilă.

Principiul planificării și implementării strategiei de dezvoltare pe baza datelor reale

Acest principiu reprezintă cheia spre obținerea unor performanțe de cel mai înalt nivel. În baza analizei detaliate a nevoilor, se va asigura ca dezvoltarea să aibă un impact pozitiv și sustenabil asupra localității. Acest lucru asigură totodată posibilitatea unui management îmbunătățit, a unei planificări eficiente și eficace, a evaluării și monitorizării implementării strategiei pe linia obiectivelor și priorităților.

Valorile

Respectarea dreptului la informația publică, transparență și consultare

Acțiunile întreprinse de administrația publică locală vor avea în centrul atenției locuitorii, nevoile lor și mediul în care aceștia trăiesc.

Fiecare persoană va avea acces liber și imediat la informații, privind drepturile sale fundamentale și alte drepturi stabilite prin lege, precum și șansa de a influența deciziile, care îi pot afecta viața.

Respectarea independenței și individualității fiecărei ființe umane

Fiecare persoană are dreptul de a fi parte integrantă a comunității și, în același timp, să își mențină propria independență și individualitate. Această valoare urmărește să promoveze normalitatea, permițând tuturor persoanelor cu nevoi speciale să trăiască o viață obișnuită cu evitarea etichetărilor sau a tratamentelor diferențiate.

Respectul pentru demnitatea umană, libertatea alegerii și egalitatea de șanse

Viitorul strategic al municipiului Bălți se bazează pe respectul pentru demnitatea umană, garantând dezvoltarea liberă și deplină a fiecărui individ. Opțiunea fiecărei persoane cu privire la rolul pe care dorește să îl aibă în dezvoltarea municipiului va fi respectată. Toate persoanele vor beneficia de oportunități egale, privind accesul la serviciile publice și de tratament egal prin eliminarea oricăror forme de discriminare.

Asumarea responsabilității

Dezvoltarea locală va fi abordată cu responsabilitate, astfel încât să se asigure fiecărui locuitor condiții optime de viață, să crească atractivitatea municipiului pentru tineri și oameni de

afaceri. Autoritatea publică locală își va îndrepta atenția asupra stabilirii unui echilibru corespunzător între flexibilitate și responsabilitate.

Pentru realizarea Viziunii strategice, acțiunile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a **NOUĂ OBIECTIVE STRATEGICE** (în continuare O.S.):

1. DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA SECTORULUI ECONOMIC
2. VALORIFICAREA ȘI SPORIREA EFICIENȚII ADMINISTRĂRII PROPRIETĂȚII MUNICIPALE
3. ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE
4. ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE TRAI ÎN MUNICIPIU PRIN CREAREA INFRASTRUCTURII CORESPUNZĂTORE
5. ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI DEZVOLTAREA SERVICIILOR MEDICALE
6. EXTINDEREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI ASIGURAREA CONDIȚIILOR OPTIMALE PENTRU UN PROCES EFICIENT ȘI REZULTATIV
7. SPORIREA GRADULUI DE INTEGRARE SOCIALĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE PRESTARE A SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ
8. DEZVOLTAREA ȘI ASIGURAREA UNUI MEDIU CULTURAL DURABIL
9. CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII SECTORULUI NEGUVERNAMENTAL ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR EXISTENTE ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI

Fiecare obiectiv strategic presupune și obiectivele sale specifice, prin care, în conținutul prezentei Strategii, se subînțelege rezultatele specifice prognozabile și măsurabile, realizate prin intermediul programelor de dezvoltare, a proiectelor și activităților incluse în Planul de acțiuni, privind implementarea Strategiei.

5. OBIECTIVELE ȘI PLANUL DE ACȚIUNI PE PERIOADA 2016-2019

OS. 1. DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA SECTORULUI ECONOMIC

Strategia de dezvoltare a sectorului economic pe anii 2016-2019 (în continuare – Strategia) și Planul de acțiuni privind implementarea acestei Strategii oferă cadrul de politici pe termen scurt și mediu privind dezvoltarea întreprinderilor locale și valorificarea potențialului investițional, industrial și inovațional.

Municipiul Bălți se bucură de o infrastructură relativ dezvoltată în comparație cu alte orașe din țară, fiind practic pivotul economic al întregii regiuni de nord. Însă, acest calificativ nu asigură și o dezvoltare durabilă în continuare. Infrastructura existentă ar putea contribui la atragerea investițiilor, însă, în mare parte, nu este valorificată.

Principalele probleme existente în sectorul economic din mun. Bălți sunt:

- volumul redus al investițiilor interne și externe ;
- potențialul industrial și investițional nevalorificat;
- nivelul redus de diversificare a activității antreprenoriale;
- gradul scăzut de utilizare a inovațiilor în mediul de afaceri local;
- numărul redus de întreprinderi mari și mijlocii;
- competitivitatea redusă a mediului de afaceri local;
- capacitatea joasă a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea social-economică a municipiului;
- gradul redus de eficiență a întreprinderilor locale;
- insuficiența cadrelor cu calificare înaltă;
- lipsa programelor de protejare a producătorului local.

Principalii factori care influențează negativ sectorul economic din mun. Bălți sunt:

- infrastructura de afaceri slab dezvoltată. În localitate nu există un incubator de afaceri, un centru modern de servicii consultative și de promovare a mediului de afaceri local, ceea ce nu permite crearea unui mediu de afaceri durabil. Ca rezultat, întreprinderile locale au un nivel redus de competitivitate și nu sunt capabile să genereze un profit suficient pentru autofinanțare. Dacă pînă în prezent lipsa acestei infrastructuri de afaceri nu s-a făcut resimțită, afectînd în mare parte doar micul business, atunci, o dată cu aprofundarea crizei economice la nivel național și local, efectul nedezvoltării infrastructurii de afaceri locale va avea o influență negativă și asupra întreprinderilor mari și mijlocii.

- lipsa unei politici clare de promovare a potențialului economic și industrial. Neelaborarea și neimplementarea politicii menționate, generează costuri vizibile și invizibile atît pentru stat ca investitor, cît și pentru autoritatea publică locală ca beneficiar. Astfel, există riscul ca investițiile efectuate în crearea condițiilor de atragere a investițiilor să se transforme în cheltuieli și active nerentabile;

- accesul limitat la resursele financiare. Problema nominalizată este determinată de costul ridicat al resurselor financiare și de neincluderea mun. Bălți în Componenta II a Programului de Abilitate Economică a Tinerilor, care prevede finanțarea proiectelor investiționale cu excepția mun. Bălți. Costul ridicat al resurselor creditare și posibilitățile de finanțare limitate, precum și

pregătirea managerială joasă și-a lăsat amprenta negativă în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din sectorul industrial. Ca urmare, majoritatea întreprinderilor mici și mijlocii sunt concentrate în domenii precum comerț, servicii și transport;

- nivelul scăzut al calității manageriale în prezentarea și promovare afacerii, precum și în promovarea producției fabricate, nu le permite întreprinderilor locale să-și diversifice piața de desfacere și să-și lărgască aria parteneriatelor de afaceri;
- infrastructura neracordată la standardele europene nu oferă posibilitatea agenților economici locali să-și mărească cota pe piața externă, iar investitori străini nu sunt motivați să investească în sectorul economic local.
- nivelul redus de standardizare și certificare a mărfii locale, în conformitate cu cerințele europene, împiedică extinderea întreprinderilor locale pe piețele externe;
- lipsa unei politici de dezvoltare a abilităților inovaționale și antreprenoriale în rândul tinerilor și a managerilor întreprinderilor locale, nu permite întreprinderilor să obțină un avantaj competitiv și să-și asigure o dezvoltare durabilă.

Reieșind din situația creată în domeniul economic din municipiul Bălți, precum și din eventualele oportunități existente, obiectivul de bază al prezentei strategii este **dezvoltarea și modernizarea sectorului economic**.

Prioritatea de bază pentru mun. Bălți este formarea unui sector economic dinamic și competitiv.

Pentru următorii ani, municipiul Bălți își propune dezvoltarea unui model de creștere economică bazat pe investiții și exporturi, iar principalele direcții de dezvoltare vor fi întreprinderile producătoare și exportatoare.

Prezența unui număr important de întreprinderi industriale servește ca o premisă bună pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din mun. Bălți, dar și pentru întreaga regiune prin integrarea în lanțurile de furnizori a întreprinderilor mari. Realizarea acestei politici va fi posibilă prin implicarea activă a partenerilor externi de dezvoltare, precum și a organizațiilor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii.

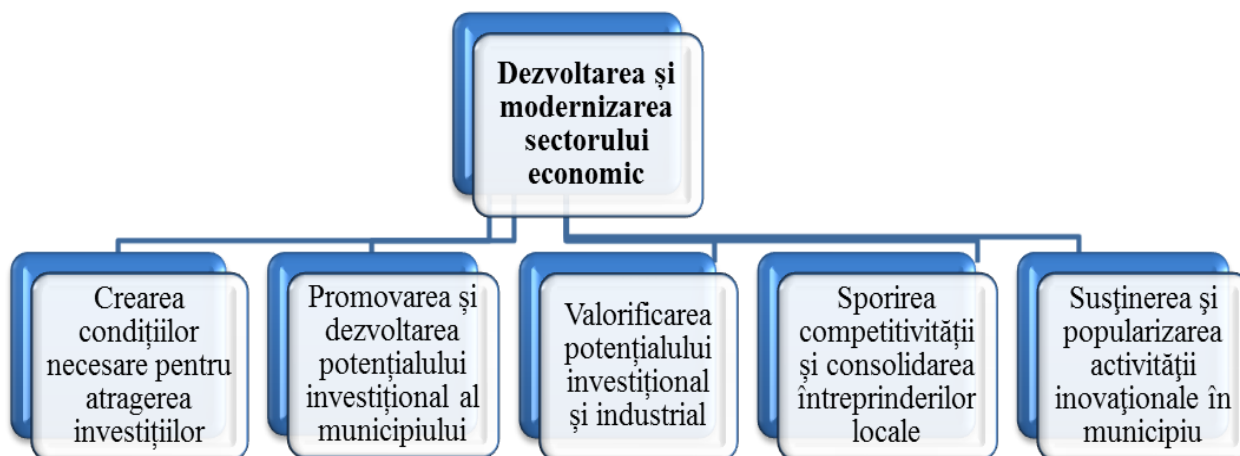
Prin creșterea competitivității întreprinderilor locale, se urmărește creșterea investițiilor în active pe termen lung și crearea unui mediu de afaceri durabil. Nevalorificarea la timp a investițiilor în mediul de afaceri local, se poate reflecta negativ asupra situației economice din municipiu prin scăderea volumului producției fabricate, scăderea volumului mărfurilor transportate, creșterea numărului de șomeri și încetinirea activității antreprenoriale din municipiu.

Totodată, se va miza pe dezvoltarea și implementarea inovației și de transfer tehnologic în mediul de afaceri local, pe dezvoltarea întreprinderilor IT, pe diversificarea activității antreprenoriale cu înaltă valoare adăugată, pe intensificarea relațiilor de cooperare și promovare, pe atragerea și menținerea specialiștilor de înaltă calificare și pe îmbunătățirea relațiilor dintre mediul de afaceri și autoritatea publică locală.

Obiectivul strategic dat a fost elaborat în concordanță cu Strategia Națională de Dezvoltare Moldova-2020, Programul de Dezvoltare Strategică al Ministerului Economiei pentru anii 2015-2017, Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul dezvoltării sectorului privat 2016-2018 și Strategia de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic din domeniul economic sunt: Primăria mun. Bălți, administrația PI "Răut", administrația ZEL "Bălți", Ministerul Economiei, Ministerul Tehnologiilor Informaționale, ADR Nord, MIEPO, ODIMM, Camera de Comerț și Industrie (fil. Bălți), Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, agenții economici, misiunile diplomatice și alte organizații cu activitate de suport în domeniul economic.

Reieșind din viziunea de dezvoltare a mun. Bălți pentru anii 2016-2019 și avînd la bază problemele existente în sectorul economic local, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
1.1.	Obiectiv specific: Crearea condițiilor necesare pentru atragerea investițiilor					
1.1.1.	Elaborarea studiului de fezabilitate privind modernizarea drumurilor	-	Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul obținut în urma implementării studiului
1.1.2.	Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului	900,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul obținut în urma implementării studiului
1.1.3.	Elaborarea unei programe comune cu ADR Nord în aceeași direcție cu dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar, fluvial (Giurgiuleși) și aerian (Bălți și Mărculești)	-	Surse externe, FNDR	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi beneficiare
1.2.	Obiectiv specific: Promovarea și dezvoltarea potențialului investițional al municipiului					
1.2.1.	Elaborarea ghidului investițional al municipiului Bălți	100,0 mii lei	Surse externe	2016-2017	APL	Tiraj
1.2.2.	Organizarea unui forum		Surse externe,	2016-	APL	Nr. de

	economic internațional în direcția promovării și dezvoltării potențialului investițional al municipiului	-	agenții economici, Ministerul Economiei	2019		forumuri organizate Nr. de întreprinderi participante
1.2.3.	Susținerea participării întreprinderilor locale cu potențial înalt de dezvoltare și cu un rol important în dezvoltarea municipiului, la expoziții internaționale	-	Ministerul Economiei, agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi participante
1.2.4.	Organizarea și desfășurarea regulată a târgurilor și expozițiilor specializate și universale	-	Bugetul local, CCI filiala Bălți Agenți economici	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți	Nr. de târguri-expoziții, Nr. de întreprinderi participante
1.3.	Obiectiv specific: Valorificarea potențialului investițional și industrial					
1.3.1.	Elaborarea unei programe comune cu ADR Nord în direcția procesării producției agroalimentare la întreprinderile din municipiu orientate spre export	-	Surse externe, FNDR	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi beneficiare
1.3.2.	Crearea Centrului Regional de Afaceri și Expoziții „Business Event Expo Center” (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS))	-	Agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi beneficiare
1.3.3.	Crearea unui incubator de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii	-	Surse externe, ODIMM	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi IMM-uri create
1.4.	Obiectiv specific: Sporirea competitivității și consolidarea întreprinderilor locale					
1.4.1.	Actualizarea anuală a bazei de date a IMM-urilor din municipiu	4,0 mii lei anual	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi
1.4.2.	Anchetarea	-	Surse externe,	2016-	APL	Nr. de întreprinderi

	întreprinderilor locale		ODIMM	2019		
1.4.3.	Promovarea producției locale	-	Bugetul municipal, CCI filiala Bălți, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi
1.4.4.	Colaborarea în cadrul Euroregiunilor „Prutul de Sus” și „Siret -Prut-Nistru” privind creșterea accesului IMM-urilor pe piețele externe	-	Bugetul municipal, ODIMM, Agenții economici	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi
1.4.5.	Organizarea seminarelor de instruire a agenților economici locali	-	CCI filiala Bălți, Surse externe	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți	Nr. de agenți economici
1.4.6.	Organizarea și desfășurarea concursului „Cel mai bun antreprenor”	2016-7,0 mii lei 2017 -8,0 mii lei 2018 -9,0 mii lei 2019-10,0 mii lei	Bugetul municipal, CCI filiala Bălți	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți	Nr. de agenți economici
1.4.7.	Implementarea proiectului de promovare a afacerilor și antreprenoriatului în sectoarele turism și cultură în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	2016-2019	APL	Nr. de afacerilor în sectoarele turism și cultură promovate
1.4.8.	Implementarea proiectului de creștere a oportunităților comerciale transfrontaliere și modernizarea sectorului agricol și a celor conexe în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	2016-2019	APL	Nr. de oportunităților comerciale transfrontaliere promovate
1.4.9.	Continuarea implementării strategiei în domeniul protecției consumatorului pentru	-	Bugetul municipal	2016-2019	APL, Serviciul Comerț	Nr. de activități

	anii 2014-2020					
1.5.	Obiectiv specific: Susținerea și popularizarea activității inovatoare în municipiu					
1.5.1.	Crearea centrului inovativ	-	AITT, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
1.5.2.	Popularizarea dezvoltării inovațiilor în municipiu prin organizarea anuală a seminarelor științifico-practice, în direcția raționalizării activității	-	Surse externe	2016-2019	APL, AITT, AO "Inovatorul"	Nr. de seminare organizate
1.5.3.	Promovarea proceselor de inovare prin atragerea de agenți economici în participarea la concursuri, seminare și proiecte	-	Surse externe	2016-2019	APL, AITT, AO "Inovatorul"	Nr. de agenți economici care au participat
1.5.4.	Implementarea proiectului de promovare și sprijin pentru cercetare și inovare din cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primăria mun. Bălți, Agenți economici	2016-2019	APL	Nr. de cercetari si inovatii sprijinite si promovate

Efectul scontat:

- Sporirea atractivității investiționale a municipiului Bălți;
- Sporirea gradului de valorificare a potențialului investițional și industrial;
- Asigurarea unui mediu de afaceri competitiv și inovativ;
- Dezvoltarea unei industrii moderne, fără emisii nocive pentru mediu;
- Creșterea numărului de întreprinderi exportatoare și producătoare;
- Majorarea cotei angajaților în sectorul IMM;
- Echilibrarea mediului de afaceri;
- Sporirea numărului întreprinderilor creatoare de înaltă valoare adăugată;
- Soluționarea problemei dezechilibrului pe piața forței de muncă.

OS. 2. VALORIFICAREA ȘI SPORIREA EFICIENȚEI ADMINISTRĂRII PROPRIETĂȚII MUNICIPALE

În condițiile economice actuale, când cheltuielile bugetare cresc mai repede decât veniturile bugetare, iar sursele de venituri sunt limitate, apare necesitatea gestionării eficiente a proprietății municipale și a fondului funciar.

Principalele probleme existente în gestionarea proprietății municipale și a fondului funciar din mun. Bălți sunt:

- utilizarea insuficientă a tehnologiilor informaționale moderne în gestionarea proprietății municipale;
- lucrările nefinisate de identificare a terenurilor, atribuite proprietății publice;
- stabilirea parțială a hotarelor terenurilor ocupate de APAP, CCL, ACCL;
- scăderea valorii de piață a proprietății municipale și, respectiv, ratarea unor venituri bugetare suplimentare în urma înstrăinării proprietății municipale;
- nivelul de eficiență redus al întreprinderilor municipale;
- gradul înalt de uzură a mijloacelor fixe la întreprinderile municipale;
- numărul mare de întreprinderi municipale care suportă pierderi;
- cheltuieli ridicate pentru organizarea și desfășurarea ședințelor consiliului municipal Bălți (volum ridicat de cheltuieli pentru hîrtie și întreținerea tehnicii de imprimare și copiere în stare funcțională);
- nivelul redus de informatizare și programare a activității primăriei mun. Bălți;
- lipsa unor proiecte și politici de eficientizare și optimizare a cheltuielilor necesare pentru activitatea primăriei mun. Bălți.

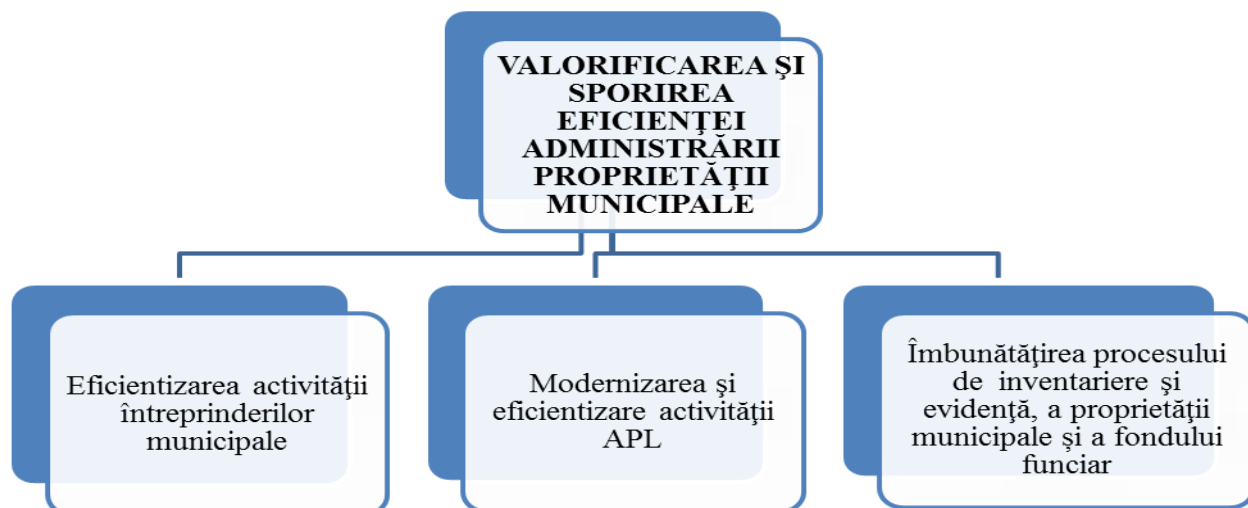
Instrumentul de bază în valorificarea proprietății municipale și creșterea eficienței administrării proprietății municipale constă în îmbunătățirea procesului de inventariere și evidență, precum și în maximizarea veniturilor și minimizarea cheltuielilor la întreprinderile municipale.

Modul de gestionare și evidență a proprietății municipale este reflectat în valoarea proprietății municipale și în prețul de vânzare și de arendă.

Scopul principal urmărit de autoritatea publică locală este sporirea eficienței activității întreprinderilor municipale, ca sursă principală de autofinanțare. Nesoluționarea problemelor existente acumulate din ultimii ani la întreprinderile municipale, mai exact, scăderea eficienței activității de bază, a dus la lipsa autofinanțării și modernizării bazei tehnico-materiale. În rezultat, s-a creat un nivel înalt de uzură a activelor pe termen lung, ceea ce duce la scăderea eficienței și calității serviciilor prestate. Menținerea situației existente ar putea duce la scăderea valorii proprietății municipale, creșterea cheltuielilor bugetare și scăderea atractivității investiționale a municipiului Bălți.

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt Primăria mun. Bălți, întreprinderile municipale și partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din viziunea de dezvoltare a mun. Bălți pe perioada 2016-2019 și avînd la bază problemele existente în gestionare proprietății municipale și fondului funciar, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
2.1.	Obiectiv specific: Eficientizarea activității întreprinderilor municipale					
2.1.1.	Elaborarea unui plan de perspectivă a sferei locativ-comunale, care ar permite ridicarea nivelului de competitivitate a întreprinderii și sporirea calității serviciilor prestate	-	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Rezultatul economico-financiar Calitatea serviciilor prestate
2.1.2.	Efectuarea studiului de fezabilitate a principalilor întreprinderi municipale	-	Surse externe	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Nr. întreprinderilor incluse în studiu
2.1.3.	Perfectionarea managementului întreprinderilor municipale	-	Surse externe	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Nr. de manageri instruiți
2.2.	Obiectiv specific: Modernizarea și eficientizarea activității APL					
2.2.1.	Dotarea sălii de ședință a consiliului	520,0 mii lei	Bugetul	2016-2019	APL	Nr. de tehnică instalată

	municipal Bălți cu tehnică necesară (microfoane, calculatoare, internet)		municipal, Surse externe			
2.2.2.	Elaborarea unui program de control asupra modului de executare a actelor normative	500,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL	Un program instalat
2.2.3.	Introducerea sistemului de management electronic a documentelor	100,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul
2.2.4.	Crearea în primăria mun. Bălți a unei secții în domeniul tehnologiilor informaționale	-	Bugetul municipal	2016-2019	APL	Volumul lucrărilor
2.2.5.	Crearea în primăria mun. Bălți a unei secții în domeniul relațiilor externe și atragerii investițiilor	-	Bugetul municipal	2016-2019	APL	Volumul investițiilor atrase
2.3.	Obiectiv specific: Îmbunătățirea procesului de inventariere și evidență a proprietății municipale și a fondului funciar					
2.3.1	Crearea unei baze de date computerizate speciale de evidență a fondurilor fixe, unificată cu programele de evidență în instituțiile publice și întreprinderile municipale	50,0 mii lei	Bugetul municipal	2016	DGEF, Direcția Evidență Contabilă a primăriei, DPM și RF	Actualizarea Registrului de proprietate publică înlăturând diferențele cu rapoartele contabile
2.3.2.	Determinarea hotarelor și suprafețelor terenurilor APAP, CCL, ACCL	2016 – 200,0 mii lei 2017 – 200,0 mii lei	Bugetul municipal	2016-2017	DPM și RF, Inginer licențiat	Evidența autentică a deținătorilor de terenuri
2.3.3.	Deetatizarea proprietății publice	2016 – 300,0 mii	Bugetul municipal	2016-2017	DPM și RF, Inginer licențiat	Îmbunătățirea utilizării fondului

		lei 2017 – 300,0 mii lei				funciar după destinație
--	--	-----------------------------------	--	--	--	----------------------------

Efectul scontat:

1. Activitatea întreprinderilor municipale:

- Creșterea valorii de bilanț a întreprinderilor municipale;
- Reducerea cheltuielilor activității de bază;
- Creșterea capacității de activitate a întreprinderilor municipale;
- Îmbunătățirea serviciilor prestate;
- Creșterea profitului și eficiența activității operaționale;
- Creșterea atractivității și capacității de plată a întreprinderilor municipale.

2. Activitatea primăriei mun. Bălți:

- Creșterea eficienței activității primăriei mun. Bălți;
- Creșterea nivelului de informatizare și programare a activității primăriei mun. Bălți;
- Creșterea eficienței activității consiliului municipal;
- Reducerea cheltuielilor privind organizarea și desfășurarea ședințelor consiliului municipal;
- Asigurarea controlului asupra modului de executare a actelor normative.

3. Proprietatea municipală și fondul funciar:

- Elaborarea unei politici eficiente și transparente privind gestionarea și realizarea proprietății municipale;
- Creșterea nivelului de transparență în evidența proprietății municipale;
- Reducerea volumului activelor municipale nefolosite;
- Creșterea veniturilor în bugetul municipal.

OS. 3. ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE

Obiectivul strategic respectiv, este setat reieșind din planul de acțiuni al întreprinderilor municipale și din problemele existente la capitolul infrastructură și calitate a serviciilor publice.

Problemele existente în sfera locativ-comunală sunt printre principalii factori, care frânează dezvoltarea socială și economică a municipiului Bălți. Soluționarea problemelor din fondul locativ necesită costuri importante pe termen scurt, însă pe termen mediu și lung ar putea contribui la dezvoltarea municipiului Bălți și la raționalizarea cheltuielilor bugetare.

Principalele probleme existente în sfera locativ comunală din mun. Bălți sunt:

- În fondul locativ municipal timp de 20 ani nu au fost efectuate reparații capitale. Unele elemente constructive și tehnici de inginerie interioară a blocurilor locative, construite cu 20-60 ani în urmă, au ajuns la 100% uzură. Ca rezultat, anual cresc cheltuielile pentru efectuarea operațiunilor tehnologice, legate de reparațiile capitale, fapt ce provoacă majorarea costului de producție pentru reparații și întreținerea blocurilor locative. Astfel, mijloacele financiare acordate pentru întreținerea GLC-lui, din bugetul local, sunt folosite neefectiv, iar devizile privind executarea lucrărilor sunt exagerate;
- Gradul de uzură a suprafeței drumurilor este de 80%; 6 din 11 poduri sunt într-o stare nesatisfăcătoare, iar pentru renovarea obiectelor menționate sunt necesare 2,3 mlrd. lei, dintre care 289,1 mil. lei în regim de urgență;
- Absența marcajelor rutiere, inclusiv pe porțiunile de drum din preajma instituțiilor de învățământ, ceea ce reduce siguranța traficului rutier;
- Pierderile de energie termică la distanțe mari, precum și pierderile de căldură din motivul izolării necorespunzătoare a rețelelor;
- Lipsa concurenței sănătoase în domeniul termoenergetic;
- Uzura medie a sistemului de apă și canalizare este de 55%-60%;
- Vârsta medie a arborilor pe teritoriul municipiului atinge 30 ani, din acest motiv fondul forestier al orașului necesită reînnoire în mod de urgență și în proporții importante;
- Situația ecologică în municipiu se înrăutățește din an în an. Malurile râului sunt neamenajate și într-o situație nesatisfăcătoare;
- Lipsa sistemului efectiv de curățire a resturilor lichide și lipsa uzinei de prelucrare a gunoiului înrăutățește și mai mult starea mediului din municipiul Bălți și din întreaga regiune de nord;
- Începând cu anul 2011, municipiul Bălți nu a mai beneficiat de investiții capitale din bugetul de stat, iar bugetul local cu greu face față cheltuielilor curente, care sunt mereu în creștere. Ca urmare, mărimea investițiilor capitale în fondul locativ sunt reduse la minim;
- Alocarea prevăzută anual pentru reparația și întreținerea drumurilor nu acoperă nici cea mai mică parte din mijloacele financiare necesare pentru a readuce magistralele municipiului în stare de exploatare, la fel și drumurile dintre cartiere și din interiorul cartierelor.

Obiectivul strategic pe perioada 2016-2019, în domeniul sferei locativ comunale este **îmbunătățirea infrastructurii fizice și creșterea calității serviciilor publice.**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, întreprinderile municipale, agenții economici și partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul dat, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
3.1.	Obiectiv specific: Protecția mediului ambiant și utilizarea rațională a resurselor energetice					
3.1.1.	Actualizarea și implementarea planului de acțiuni municipal de îmbunătățire a eficienței energetice 2011-2020, conform deciziei nr. 1/49 din 26.01.2012	-	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2017	APL	Rezultatul obținut (volumul energiei economisite)
3.1.2.	Izolarea pereților exteriori ai blocurilor locative din panouri mari cu 5 etaje	2000,0 mii lei 2700,0 mii lei	Investiții	2016-2017	ÎM „GLC Bălți”	Nr. blocurilor locative izolate
3.1.3.	Izolarea pereților exteriori ai blocurilor	2700,0 mii lei	Investiții	2016-	ÎM „GLC	Nr. blocurilor locative

	locative din panouri mari cu 9 etaje	3700,0 mii lei		2017	Bălți”	izolate
3.1.4.	Îmbunătățirea sistemului de monitorizare în comun a mediului în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primaria mun. Bălți	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Servicii desconcentrate de resort	Sistemul municipal de monitorizare a mediului
3.1.5.	Implementarea proiectului de sprijin pentru activități comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice, precum și acțiuni comune în timpul situațiilor de urgență în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primăria mun. Bălți, Ministerul Mediului, Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale	2016-2019	APL	Nr. de activități comune realizate în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice
3.1.6.	Implementarea proiectului de promovare a responsabilității față de mediu, energie, inovații și responsabilitate socială în cadrul Programului Transnațional Dunarea 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul Transnațional Dunarea 2014-2020, Primăria mun. Bălți, Guvernul R.Moldova	2016-2019	APL	Nr. de activități realizate
3.2.	Obiectiv specific: Ameliorarea situației ecologice din municipiu					
3.2.1.	Majorarea numărului de puieti, copaci și tufișuri	100,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM „SV și AT Bălți”	Nr. de puieti de copaci și tufișuri
3.2.2.	Implementarea proiectului de promovare în comun a unor acțiuni având ca scop conștientizarea privind deșeurile riverane în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primaria mun. Bălți	2016-2019	Primaria mun. Bălți, Servicii desconcentrate de resort	Nr. de acțiuni realizate de ameliorare a situației în domeniul managementul ui deșeurilor

3.3.	Obiectiv specific: Extinderea zonelor luminoase ale municipiului					
3.3.1.	Extinderea rețelelor de iluminare publică	3000,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM „DCC și CU”	Nr. de lumini instalate
3.4.	Obiectiv specific: Creșterea gradului de securitate și confort în transportul de pasageri					
3.4.1.	Implementarea sistemului electronic pentru recalculul fluxului de pietoni	480,0 mii lei	Mijloacele ÎM „DT Bălți”, investiții	2016	ÎM „DT Bălți”	Nr. dispozitivelor implementate
3.4.2.	Reutilizarea stațiilor cu tablouri de informare electrice	235,0 mii lei	Surse externe, investiții	2018	ÎM „DRCD Bălți”	Nr. stațiilor reutilitate
3.4.3.	Implementarea GPS-electronic al traficului transportului electric	210,0 mii lei	Investiții	2016	ÎM „DT Bălți”	Nr. dispozitivelor implementate
3.4.4.	Modernizarea și repararea capitală a gospodăriei pepinieră și a altor mijloace importante, aflate la balanța întreprinderii	500,0 mii lei anual	Bugetul municipal, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM «SV și AT Bălți»	Volumul lucrărilor
3.4.5.	Crearea parcului municipal de autobuze	37500,0 mii lei	Investiții	2017-2018	ÎM „DT Bălți”	Nr. de autobuze
3.5.	Obiectiv specific: Îmbunătățirea calității drumurilor municipale și îmbunătățirea siguranței rutiere					
3.5.1	Implementarea programului de reabilitare a străzilor din municipiul Bălți în perioada 2015-2020, prin decizia Nr. 5/60 din 31.04.2014	-	Bugetul municipal, Investiții	2016-2019	APL	Lungimea drumului reabilitat
3.5.2.	Finalizarea programului de eficiență energetică, privind schimbarea semafoarelor	2,0 mil. lei	Bugetul municipal, Investiții	2016	ÎM „DRCD Bălți”	Nr. de semafoare schimbate
3.5.3.	Reutilizarea și modernizarea uzinei de beton asfaltic	8,0 mil. lei	Bugetul municipal, Investiții	2017	ÎM „DRCD Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.5.4.	Executarea lucrărilor de reparare a gropilor în asfalt a drumurilor de cartier	150,0 mil. lei	Bugetul municipal, Investiții	2016-2019	ÎM „DRCD Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate

3.5.5.	Repararea capitală a str.Decebal cu reînnoirea porțiunilor de drum mai importante	35,6 mil. lei	Bugetul municipal, Investiții	2019	ÎM „DRCD Bălți”	Lungimea drumului reparat
3.5.6.	Repararea podurilor din str.Libertății, Babinski, Chișinăului (1000 de mărunțișuri), Decebal, Gogol, Soroca.	20000,0 mii. lei	Bugetul municipal, Investiții	2017-2019	ÎM „DRCD Bălți”	Lungimea drumului reparat
3.5.7.	Repararea capitală a str.Victoriei, Șt. cel Mare, începînd cu str.31 August, pînă la Molodova	80600,0 mii. lei	Bugetul municipal, Investiții	2016	ÎM „DRCD Bălți”	Lungimea drumului reparat
3.5.8.	Construcția canalizării pluviale din str. G. Ureche	2500,0 mii lei	Bugetul municipal, Investiții	2018	ÎM „DRCD Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.5.9.	Reconstrucția canalizării pluviale pe bul. Eminescu	3100,0 mii lei	Bugetul municipal, Investiții	2017	ÎM „DRCD Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.5.10.	Implementarea proiectului de dezvoltare a infrastructurii de transport transfrontalier în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti, Ministerul Transportului	2016-2019	APL	Nr. de obiecte de infrastructură de transport transfrontalier dezvoltate
3.6.	Obiectiv specific: Sporirea calității serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare					
3.6.1.	Scoaterea în rezervă a stației de pompare pentru ridicarea presiunii în str. Conev 46; Bulgară 118, Stamati; m. Dacia (4 buc)	-	Mijloacele ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, Investiții	2016-2019	ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.6.2.	Schimbul pompei SPU, str.1 Mai cu transformatorul de curățire	450,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, investiții	2019	ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
	Reconstrucția rețelelor de apeduct din str.	220000 mii. lei	Mijloacele ÎM Regia	2016-2019	ÎM Regia	Volumul lucrărilor

3.6.3.	Victoriei; Aldea-Teodorovici; Darwin; Cahulului; Al. cel Bun; Ceapaev; T. Vladimirescu, Feroviarilor; Chievlui		„Apă-canal-Bălți”, Investiții		„Apă-canal-Bălți”	efectuate
3.6.4.	Reconstrucția apeductului de la stația Copăceanca pe str.Puiu; Chișinăului; Lazo; Șt. cel Mare de la SA «Cet-Nord» pînă la SA «ABA»; str. Conev	18000,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, Investiții	2016-2016	ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.6.5.	Reînnoirea rețelelor de apeduct de cartier	5000,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, Investiții	2016-2019	ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.6.6.	Reînnoirea apeductului de la apeductul de Sus din str. Soroca pînă la str. Feroviară	8000,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, Investiții	2019	ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”	Volumul lucrărilor efectuate
3.6.7.	Modernizarea apeductului Soroca-Bălți	8200,0 mii. euro	Bugetul municipal, BERD și BEI	2016-2019	APL, BERD și BEI	Volumul lucrărilor
3.7.	Obiectivul specific: Asigurarea gestionării și evacuării deșeurilor menajere solide conform standardelor europene					
3.7.1.	Crearea unei stații de sortare a deșeurilor	-	APL, FNDR, Surse externe (Fonduri europene)	2016-2019	APL, Ministerul Mediului, ADR Nord	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.2.	Amenajarea locurilor de colectare și sortare a gunoiului	-	Bugetul local, FNDR, Surse externe	2016-2019	APL, Ministerul Mediului. ADR Nord	Nr. locuri amenajate
3.7.3.	Realizarea programului de instruire a populației privind sortarea și colectarea ecologică a gunoiului	-	Bugetul local, FNDR, Surse externe	2016-2019	APL, Ministerul Mediului. ADR Nord	Nr. materialelor informative

Efectul scontat:

- Soluționarea problemei gestionării deșeurilor;
- Reconstrucția și renovarea rețelelor de apeduct;
- Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor;
- Reducerea nivelului de poluare a aerului;
- Ameliorarea situației ecologice.

OS. 4. ÎMBUNĂȚIREA CONDIȚIILOR DE TRAI PRIN CREAREA INFRASTRUCTURII CORESPUNZĂTOARE

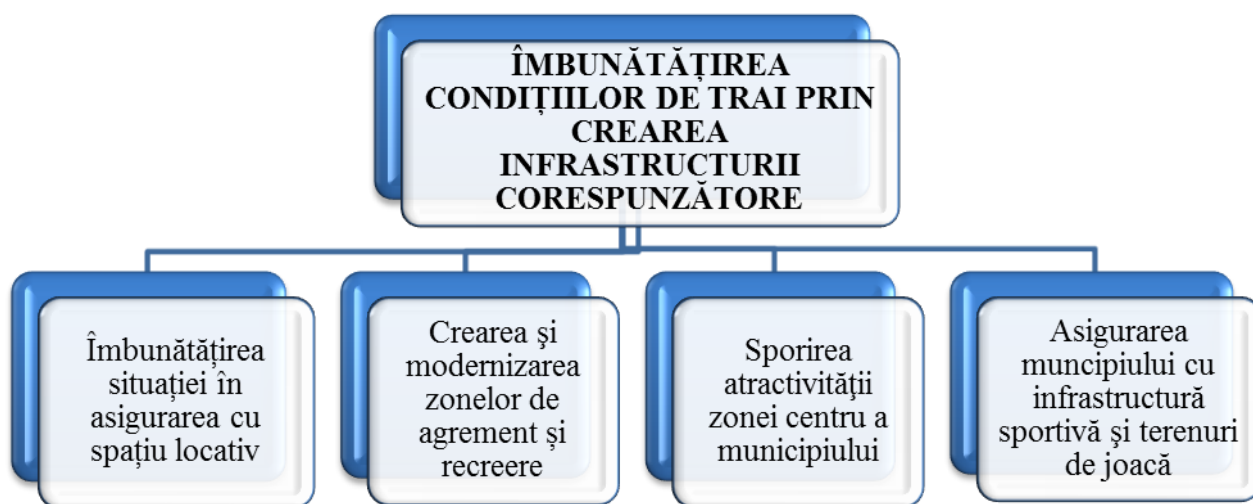
Principalele probleme existente în asigurarea locuitorilor municipiului cu spațiu locativ și infrastructură corespunzătoare sunt:

- lipsa spațiului locativ pentru familii tinere;
- lipsa programelor de asigurare cu fond locativ;
- nivelul redus de atractivitate arhitecturală și turistică a mun. Bălți;
- extinderea activităților comerciale în zona centrală a municipiului - zonă cu un potențial înalt de atractivitate pentru turiști și oaspeți ai municipiului;
- zonele de agrement într-o stare nesatisfăcătoare;
- insuficiența zonelor de recreere;
- nevalorificarea potențialului canalului de canotaj;
- lipsa rețelelor de piste pentru ciclism;
- insuficiența terenurilor de joacă pentru copii;
- insuficiența infrastructurii sportive pentru dezvoltarea diferitor genuri de sport.

Obiectivul strategic pe anii 2016-2019 în domeniul infrastructurii și spațiului locativ este **asigurarea locuitorilor cu spațiu locativ și infrastructură corespunzătoare.**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, întreprinderile municipale, Guvernul Republicii Moldova, agenții economici și partenerii externi de dezvoltare.

Pentru soluționarea problemelor existente la capitolul infrastructură și asigurarea cu spațiu locativ s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
4.1.	Obiectiv specific: Îmbunătățirea situației în asigurarea cu spațiul locativ					
4.1.1.	Elaborarea și implementarea programului de acordare a spațiului locativ social	-	Bugetul municipal, Agenți economici, Investiții	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
4.2.	Obiectivul specific: Crearea și modernizarea zonelor de agrement și de recreere					
4.2.1.	Crearea unei zone de agrement în regiunea Canalului de Canotaj (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS))	5,0 mil. euro	Fondul Ecologic Național. Fonduri de Finanțare Europene	2016-2019	APL	Acces la serviciile publice de turism și sport, ecologie
4.2.2.	Crearea unei grădini botanice în zona lacului Ivanescu	-	Agenți economici, Investiții	2016-2019	APL	Nr. de vizitatori. Volumul lucrărilor
4.2.3.	Modernizarea taberei de vară „Olimp”	-	Agenți economici, Investiții	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
4.2.4.	Crearea unui parc în cartierul Dacia (BAM)	-	Agenți economici, Investiții	2016-2019	APL	Volumul lucrărilor
4.2.5.	Crearea zonelor de odihnă moderne în jurul iazurilor din municipiu	-	Agenți economici, Investiții	2016-2019	APL	Nr. de iazuri amenajate Volumul lucrărilor efectuate
4.3.	Obiectivul specific: Sporirea atractivității zonei centru a municipiului					
4.3.1.	Crearea unei zone cultural-turistice (de la str. N. Iorga – bd. Eminescu – Piața Independenței – Piața V.Aleksandri – pînă la	3,0 mil. euro	Programele de finanțare Europeană, Fondul Național de Dezvoltare Regională	2016-2019	ADR Nord, ÎM „GLC Bălți” ÎM „Amenajarea teritoriului și	Nr. de obiecte amenajate și renovate

	str. Puşkin,) (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălţi, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS)				spații verzi”	
4.3.2.	Transferarea gheretelor comerciale amplasate pe piața V.Aleksandri în altă zonă comercială, cu amenajarea teritoriului	-	Bugetul municipal	2017	DAC, Direcția juridică, DGFE	Nr. gheretelor comerciale transferate
4.3.3.	Evacuarea gheretelor comerciale amplasate pe străzile centrale ale mun. Bălţi, pe măsura expirării termenilor de arendă a terenurilor	-	Bugetul municipal	2016-2019	DPM și RF, DAC	Nr. gheretelor comerciale evacuate
4.3.4.	Demontarea panourilor publicitare amplasate în zona centrală a mun. Bălţi și în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură	-	Bugetul municipal	2017	DPM și RF, DAC	Nr. panourilor publicitare demontate
4.3.5.	Repararea fațadelor și iluminarea decorativă a monumentelor de arhitectură din mun. Bălţi	-	Bugetul municipal	2017	DAC, DGFE, ÎM „GLC-Bălţi”	Nr. fațadelor reparate Nr. monumentelor iluminate
4.4.	Obiectivul specific: Asigurarea municipiului cu infrastructură sportivă și terenuri de joacă					
4.4.1.	Crearea unei rețele de piste pentru ciclism, (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălţi, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS)	0,5 mil. euro	Agencia de Dezvoltare Regională Nord, Programul de finanțare Europeană	2016-2019	ATL, ADR Nord, Ministerul Tineretului și Sportului, Federațiile Sportive	Lungimea

4.4.2.	Instalarea de noi terenuri de joacă	-	Agenți economici, surse externe	2016-2019	ATL	Nr.de terenuri de joacă instalate
--------	-------------------------------------	---	---------------------------------	-----------	-----	-----------------------------------

Efectul scontat:

- Ameliorarea situației asigurării cu spațiu locativ;
- Asigurarea familiilor tinere cu loturi de teren;
- Creșterea nivelului de atractivitate a zonei de centru a municipiului;
- Asigurarea locuitorilor cu condiții corespunzătoare pentru odihnă, divertisment și petrecere a timpului liber în zonele special amenajate;
- Existența unei rețele de piste pentru ciclism;
- Creșterea numărului terenurilor de joacă;
- Creșterea nivelului de educație fizică în rândul tinerilor.

OS. 5. ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI DEZVOLTAREA SERVICIILOR MEDICALE

Sistemul de sănătate este parte componentă a sferei sociale, care are ca scop asigurarea sănătății întregii societăți și a fiecărui locuitor în parte, precum și prelungirea longevității vieții omului. Acesta este un sistem compus care include toate instituțiile și întreprinderile medicale, personalul medical, serviciile suplimentare și de întreținere, precum și cel mai important component – omul cu sănătatea lui individuală.

În mun. Bălți, domeniul sănătății este și va fi un domeniu strategic, care va contribui la formarea unei generații sănătoase și prospere.

Principalele probleme existente în domeniul sănătății din mun. Bălți sunt:

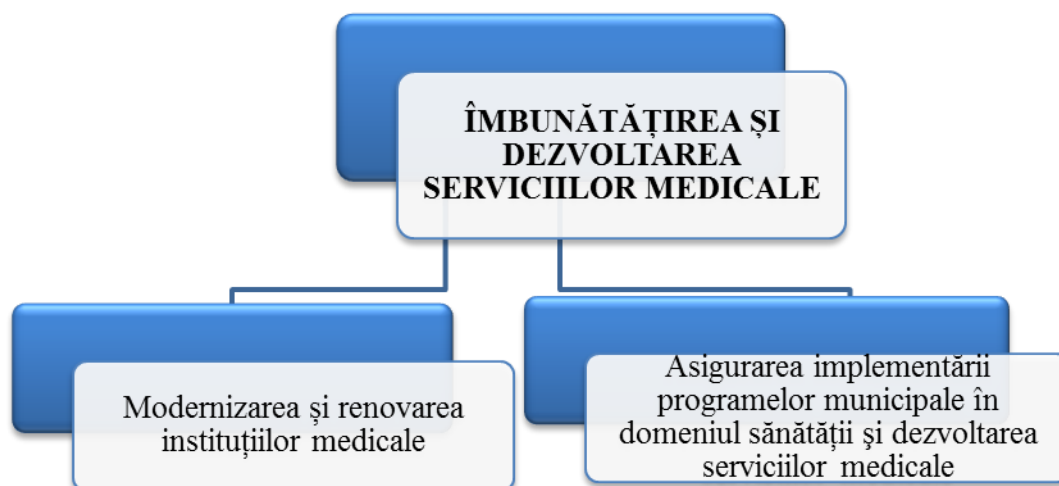
- echipamentul medical uzat moral și fizic;
- necesitatea de reconstrucție și reparație capitală a instituțiilor;
- lipsa condițiilor hoteliere optime;
- lipsa managementului de calitate;
- calitatea joasă a serviciilor medicale;
- necesitatea implementării programelor speciale și dezvoltarea serviciilor medicale.

Nesoluționarea problemelor existente în domeniul sănătății se răsfrânge negativ asupra activității instituțiilor medicale și asupra calității serviciilor prestate. Ca urmare, obiectivul strategic în domeniul sănătății din mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este **îmbunătățirea și dezvoltarea serviciilor medicale**.

Pe anii 2016-2019, bugetul municipal nu are capacitatea financiară de a soluționa toate problemele existente din domeniul sănătății. De aceea, pe lângă Primăria mun. Bălți, principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic sunt: Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină, administrația instituțiilor medicale, asociații de binefaceri și partenerii externi de dezvoltare.

La elaborarea strategiei în domeniul sănătății s-a ținut cont de Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pe perioada 2008-2017, de Planul de Acțiuni pe anii 2016-2019 a Serviciului Sănătate din cadrul Primăriei mun. Bălți și de oportunitățile de finanțare oferite de partenerii externi.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul sănătății, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
5.1.	Obiectiv specific: Modernizarea și renovarea instituțiilor medicale					
5.1.1.	Dotarea tehnico-materială a instituțiilor medicale	6,5 mil. anual	Bugetul municipal, surse externe	2016-2019	DGFE /DEAB, Serviciul sănătate Medicii șefii ai IMSP	Numărul de utilaje, inventar medical
5.1.2.	Reparația capitală a secțiilor hoteliere; Reparația capitală și restabilirea sistemului de ventilare din instituții; Asigurarea cu apă caldă curgătoare	5,7 mil. lei	Bugetul municipal, surse externe	2016-2019	DGFE, DEAB, SS Serviciul sănătate Medicii șefii ai IMSP	Suma alocată și valorificată de către instituțiile medicale
5.1.3.	Reproiectarea și reconstrucția Blocului „B” (nefinisat) cu predislocarea Centrului Perintologic	11,0 mil. lei	Partener privat ABH Invest Compani SRL	2016	APL, IMSP SCMB	Asigurarea normelor de suprafață pentru pacienți, standarde de înzestrare cu utilaj

5.1.4.	Deschiderea Centrului de radioterapie pentru pacienții oncologici din mun. Bălți și din raioanele de nord din R.M.	2,4 mil. lei	Bugetul municipal - 200,0 mii lei MS RM - 2,2 mil. lei	2018	MS, Institutul Oncologic, Administrația spitalului	Protocoale clinice de tratament
5.1.5.	Deschiderea Centrului Colonoscopie pentru efectuarea operațiunii „Screening” examenărilor de depistare a cancerului de colon	-	Bugetul municipal, MS RM, IMSP SCMB	2016	MS RM, APL, IMSP SCMB	Numărul de investigații, Numărul de pacienți depistați pe stadii
5.1.6.	Sporirea calității tratamentului pacienților cu calculi ai sistemului urogenital prin procurarea aparatului „Litotriptor”	300,9 mii lei	200,0- mii lei Fondul de dezvoltare a CNAM	2016	CNAM, Administrația IMSP SCMB	Numărul de intervenții
5.1.7.	Centralizarea pregătirii alimentației curative în blocul alimentar central pentru Centrul Perinatologic, Departamentul Pediatrie, Dispensarul Pneumoftiziologic	100,0 mii lei	Surse proprii ale IMSP SCMB	2016	Administrația a IMSP SCMB	Optimizarea cheltuielilor
5.1.8.	Creșterea esențială a calității procesului diagnostic-curativ prin procurarea unui tomograf computerizat	20,0 mil. lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016	APL, IMSP SCMB	Numărul de investigații
5.1.9.	Sporirea activității chirurgicale și calității intervențiilor prin efectuarea lucrărilor de reparație capitală a blocului operator și înzestrarea lui cu utilaj modern	6,0 mil. lei	Bugetul municipal, MS, Surse externe	2017	APL, IMSP SCMB	Rata complicațiilor post operatorii
5.1.10.	Procurarea de dispozitive medicale pentru Departamentul Pediatrie	33,0 mii dolari SUA	„Cusanony” Japonia	2016	Administrația IMSP SCMB	Standarde de înzestrare

5.1.11.	Proiect de reconstrucție a galeriei în Centrul de Sănătate nr.1	3,0 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	Spații folosite pentru chirie, și majorarea veniturilor
5.1.12.	Proiect de reconstrucție a clădirii Centrului de Sănătate nr.3	3,2 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	Volumul lucrărilor
5.1.13.	Proiect de reconstrucție a clădirii Centrului de Sănătate nr.4 (ridicarea cu un nivel a obiectului)	3,2 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	Volumul lucrărilor
5.2.	Obiectiv specific: Asigurarea implementării programelor municipale în domeniul sănătății și dezvoltarea serviciilor de sănătate					
5.2.1.	Implementarea Programelor Teritoriale în domeniul sănătății în baza Programelor Naționale	500,0 mii anual	Bugetul municipal, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2019	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Suma de bani eliberată pentru programe municipale. Numărul de programe implementate
5.2.2.	Implementarea proiectului de sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și a accesului la sănătate în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Bălți, Ministerul Sanatatii	2016-2019	APL	Nr. de servicii de sănătate sprijinite și dezvoltate

Efectul scontat:

- Modernizarea bazei tehnico-materiale;
- Reparația și restabilirea sistemului de ventilare;
- Asigurarea cu apă caldă;
- Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor medicale;
- Ameliorarea situației în domeniul sănătății prin implementarea programelor municipale.

OS. 6. EXTINDEREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI ASIGURAREA CONDIȚIILOR OPTIMALE PENTRU UN PROCES EDUCAȚIONAL EFICIENT ȘI REZULTATIV

Performanța sistemului educațional din municipiul Bălți este stimulată și, în unele cazuri, atenuată semnificativ de conjunctura politică și legislativă, de evoluția economică la nivel local, regional, național și internațional, precum și de progresul social intern.

Principalele probleme existente în domeniul învățămîntului din mun. Bălți sunt:

- baza tehnico-materială uzată moral și fizic;
- insuficiența softurilor educaționale moderne;
- adaptarea insuficientă a instituțiilor de învățămînt la necesitățile persoanelor cu dizabilități,
- insuficiența cadrelor specializate – logopezi, defectologi, tiflopedagogi, kinetoterapeuți, psihologi;
- dotarea insuficientă a sălilor și terenurilor sportive aferente instituțiilor de învățămînt;
- implicarea pasivă a tinerilor în activitățile complementare procesului educațional;
- fluctuația sporită și un deficit de personal auxiliar;
- competențe insuficiente ale managerilor în domeniul planificării;
- utilizarea irațională a spațiilor nefolosite în procesul de instruire și educație.

Obiectivul strategic pe anii 2016-2019 în domeniul învățămîntului este **extinderea accesului la educație și învățămînt și asigurarea condițiilor optime pentru un proces educațional eficient și rezultativ.**

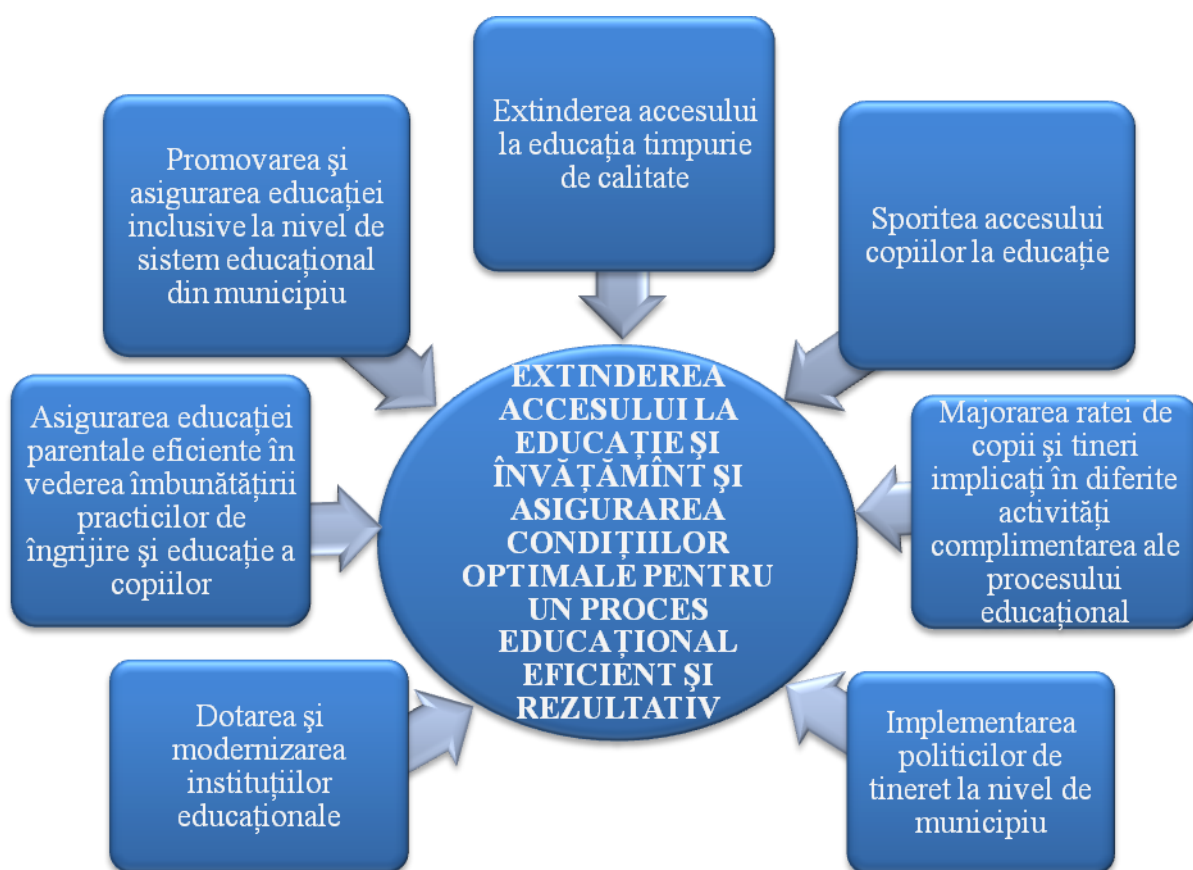
Obiectivul dat este orientat spre dezvoltarea și modernizarea serviciilor educaționale existente.

Sistemul de educație își propune să ofere o educație de calitate, relevantă pentru societate și economia localității, prin asigurarea accesului tuturor copiilor/elevilor din municipiu la învățămînt.

Misiunea în domeniul educației este îmbunătățirea calității procesului educațional, în contextul implementării standardelor de modernizare, prin asigurarea unui parteneriat eficient între actanți, întru formarea cetățeanului conștient și activ în viața social-economică a municipiului și a țării.

Printre principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivelor din domeniul învățămîntului sunt: Direcția Învățămînt Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți, instituțiile de învățămînt, Ministerul Tineretului și Sportului al RM, Ministerul Educației al RM, organizațiile nonguvernamentale, asociațiile de binefaceri, și partenerii externi de dezvoltare. Printre proiectele importante de susținere și realizare a obiectivelor din domeniul învățămîntului ar putea fi Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM).

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul învățămîntului s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termenul de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
6.1.	Obiectiv specific: Dotarea și modernizarea instituțiilor educaționale					
6.1.1.	Modernizarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ din municipiu	22,0 mil. lei	Germania Elveția GOPA	2016- neterminată	Administrația LT „D. Cantemir”	Eficientizare a energetică a încăperii LT „D. Cantemir”
6.1.2.	Dotarea grădinițelor cu echipament necesar	4,5 mil. lei	Proiectul România-Moldova, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare	2016-2019	APL	Nr. de grădinițe dotate

			(SDC),			
6.1.3.	Adaptarea instituțiilor de învățământ la necesitățile persoanelor cu dizabilități	200,0 mii lei	APL, Proiectul România-Moldova, Asociații de binefaceri	2016-2019	APL	Nr. de instituții adaptate
6.1.4.	Dotarea sălilor și a terenurilor sportive aferente instituțiilor de învățământ	150,0 mii lei	FISM, Federații Sportive, Asociații de binefaceri	2016-2019	APL	Nr. terenuri sportive dotate
6.1.5.	Dotarea cu softuri educaționale moderne a instituțiilor de învățământ	120,0 mii lei	Ministerul Educației, MTIC	2016-2017	APL	Nr. de instituții dotate
6.1.6.	Cooperarea instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia din cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Bălți	2016-2019	APL	Nr. de parteneriate stabilite și de instituții renovate
6.2.	Obiectiv specific: Asigurarea educației parentale eficiente în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educație a copiilor					
6.2.1.	Implementarea proiectului „Educația parentală”	-	Managerii instituțiilor preșcolare din subordinea DÎTS, SAP	2016- perioadă nedeterminată	Ministrul Educației, UNICEF, Centrul Național Educație Timpurie Informarea Familiei	Pedagogizare a părinților, formarea continuă a cadrelor didactice
6.3.	Obiectiv specific: Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional din municipiu					
6.3.1.	Implementarea proiectului „Educația incluzivă”	-	Managerii instituțiilor preșcolare din	2016- perioadă nedeterminată	Ambasada Cehă	Dezvoltarea și sprijinirea educației incluzive

			subordinea DÎTS, SAP			
6.4.	Obiectiv specific: Extinderea accesului la educația timpurie de calitate					
6.4.1.	Deschiderea a cel puțin a 3 grupe pentru instituționalizarea a 75 copii, suplimentar, anual	2016-670,0 2017-705,9 2018-741,1 2019-741,1 (mii lei)	Transferurile cu destinație specială, (plata părinților, chiria)	2016	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Conducătorii instituțiilor preșcolare	Rata de înrolare, %; Majoararea numărului de grupe și copii față de anul precedent, %
6.4.2.	Îmbunătățirea calității alimentației copiilor, prin achiziționarea serviciilor de alimentație la întreprinderile specializate, precum și majorarea normei financiare cu cel puțin 5% anual	2016-16220,3 2017-17077,4 2018-17934,4 2019-17934,4 (mii lei)	Transferurile cu destinație specială, (plata părinților, chiria)	2016	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Contabil șef	Costul mediu pentru alimentația unui copil pe zi, lei; majorarea costului mediu față de anul precedent, %
6.4.3.	Asigurarea scutirii de plată pentru întreținerea în instituțiile preșcolare a nu mai puțin de 500 copii din familiile cu mulți copii și socialmente-vulnerabile, anual	2016-536,3 2017-565,1 2018-593,9 2019-593,9 (mii lei)	Transferurile cu destinație specială, bugetul municipal		-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie	Nr. de copii scutiți de plată; costul mediu al scutirii unui copil pe an, lei
6.4.4.	Îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor preșcolare prin achiziționarea bunurilor (de uz casnic, veselă, ș.a.) și a materialelor de construcție	2016-1157,2 2017-666,3 2018-378,7 2019-378,7 (mii lei)	Transferurile cu destinație specială		-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Contabil șef -Conducătorii instituțiilor preșcolare	Volumul alocațiilor
6.4.5.	Repararea/reabilitarea clădirilor, modernizarea rețelelor tehnice,	2016-300,0 2017-350,0 2018-400,0 2019-500,0	Proiecte, fonduri	2016	Șeful DÎTS -Specialist principal de educație	Numărul instituțiilor reabilite, volumul

	cel puțin o instituție din proiecte, fonduri, anual	(mii lei)			timpurie -Conducătorii instituțiilor preșcolare	alocațiilor atrase din proiecte, fonduri
6.5.	Obiectiv specific: Sporirea accesului copiilor la educație					
6.5.1.	Asigurarea școlarizării a 13000 elevi anual	2016-132602,8 2017-140555,9 2018-147735,1 2019-147735,1 (mii lei)	Transferurile categoriale, bugetul municipal	2016	-Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI -Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor	Nr. de elevi școlarizați, rata de școlarizare, %; Nr. de elevi față de anul precedent, %
6.5.2.	Menținerea numărului de instituții de învățământ primar, gimnazial, liceal, prin suportul instituțiilor cu deficit bugetar de APL și prin încherierea/reorientarea spațiilor neutilizate în procesul educativ	2016-2108,4 2017-2542,3 2018-2846,5 2019-2846,5 (mii lei)	Bugetul municipal	2016	-Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor -APL	Nr. de instituții funcționale în raport cu numărul de instituții cu deficit bugetar. Volumul alocațiilor
6.5.3.	Asigurarea cu prânzuri gratuite a cel puțin 9% din numărul total al elevilor din cl.5-12, din familii social-vulnerabile, anual	2016-938,3 2017-989,0 2018-1038,0 2019-1038,4 (mii lei)	Bugetul municipal	2016	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor	Nr. de elevi alimentați gratis, în raport cu numărul total al elevilor din cl.5-12, %
6.5.4.	Îmbunătățire bazei tehnico-materiale a instituțiilor preuniversitare prin achiziționarea bunurilor	2016-3198,9 2017-2006,1 2018-864,1 2019-864,1 (mii lei)	Transferurile categoriale	2016	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor	Volumul alocațiilor pentru procurarea mobilierului, materialelor de construcție ș.a.
6.5.5.	Reparația capitală a clădirilor, rețelelor tehnice, cel puțin a 12 instituții reparate	2016-10037,4 2017-11433,4 2018-	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef -	2016	Transferurile categoriale, Proiecte, fonduri	Nr. instituțiilor reparate. Volumul alocațiilor

	anual	12681,8 2019- 12681,8 (mii lei)	Conducătorii instituțiilor			executate, fonduri atrase
6.6.	Obiectiv specific: Majorarea ratei de copii și tineri implicați în diferite activități complementare procesului educațional					
6.6.1.	Asigurarea implicării în diferite activități complementare procesului educațional, a peste 2000 copii și tineri, anual	2016-3997,1 2017-4244,9 2018-4469,9 2019-4469,9 (mii lei)	Transferuri cu destinație specială	Transferur i cu destinație specială	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI - Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor extrașcolare	Nr. de copii și tineri implicați, rata de implicare, %
6.6.2.	Desfășurarea anaulă a cel puțin de 25 activități de valorificare a patrimoniului cultural, artistic, de creație artistică	2016-49,6 2017-49,6 2018-49,6 2019-49,6 (mii lei)	Transferuri cu destinație specială	2016	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI - Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor extrașcolare	Nr. de activități desfășurate; costul mediu al unei activități în domeniul educației extrașcolare
6.6.3.	Asigurarea odihnei de vară în tabăra de odihnă și întremare a sănătății copiilor „Olimpieț” a cel puțin de 450 copii din familii cu mulți copii și socialmente vulnerabile, anual	2016-725,6 2017-772,3 2018-808,5 2019-808,5 (mii lei)	Transferuri cu destinație specială	2016- 2019	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI - Specialist principali al DÎTS -Șeful taberei și întremare a sănătății copiilor „Olimpieț”	Nr. de copii asigurați cu odihnă de vară; costul mediu pentru întreținerea unui copil în tabăra de odihnă, majorarea costului față de anul precedent, %
6.6.4.	Asigruarea implicării în practicarea sistematică a sportului a peste 1200 de copii și tineri, în cadrul școlilor sportive, anual	2016-8703,5 2017-9290,8 2018-9715,3 2019-9715,3 (mii lei)	Transferuri cu destinație specială	2016	Șeful DÎTS -Șef secție Tineret și Sport - Specialiștii principali ai STS -Conducătorii școlilor	Nr. de copii și tineri implicați, rata de implicare, %

					sportive	
6.6.5.	Desfășurarea anuală a circa 400 activități sportive	2016-540,0 2017-650,0 2018-650,0 2019-650,0 (mii lei)	Bugetul municipal	2016	Șeful DÎTS -Șef secție Tineret și Sport - Specialiștii principali ai STS -Conducătorii școlilor sportive	Nr. de activități desfășurate Costul unei activități în domeniul sportului
6.7.	Obiectiv specific: Implementarea politicilor de tineret la nivel de municipiu					
6.7.1.	Elaborarea și implementarea strategiei municipale în domeniul politicilor de tineret 2016-2020	-	Bugetul municipal	2016-2019	DÎTS	Nr. de activități

Efectul scontat:

- Modernizarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ din municipiu;
- Creșterea gradului de informatizare a instituțiilor de învățământ;
- Extinderea accesului la educația timpurie de calitate, astfel încât să fie asigurată sporirea ratei de includere în educația preșcolară a copiilor de 3-5 ani până la 95,0% în anul 2020 și a copiilor de 5-6 (7) ani până la 96,0% în anul 2020;
- Accesul copiilor din mun. Bălți cu vârsta de la 7 ani până la 19 ani la educație în instituțiile de învățământ primar, gimnazial – obligatoriu – 100% și la învățământul liceal – prin concurs;
- Majorarea până în anul 2020 a ratei de copii și tineri implicați în diferite activități complementare procesului educațional cu până la 20,0% din numărul total al elevilor din instituțiile preuniversitare din mun.Bălți;
- Majorarea până în anul 2020 a ratei de copii care practică regulat sportul în cadrul școlilor sportive până la 6,4% din numărul populației de la 6 până la 20 ani din municipiu;
- Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional din municipiu, astfel încât să se realizeze o creștere anuală cu cel puțin 10,0% a ratei de acces al copiilor cu cerințe educaționale speciale la educație;
- Reintegrarea educațională a copiilor, aflați în instituțiile de tip rezidențial din municipiu, care să conducă la reducerea numărului de copii aflați în aceste instituții cu 50,0% până în anul 2020, și reorganizarea, în anul 2020, a cel puțin 25,0% din instituțiile de învățământ de tip residential din municipiu;
- Dezvoltarea sistemului de consiliere în carieră și proiectare a carierei pe parcursul întregii vieți la nivel prin diversificarea serviciilor;

- Asigurarea unui mediu protectiv, capabil să prevină violența față de copii în instituțiile de învățământ prin instruirea cadrelor didactice și a altor angajați din instituție ce vizează intervenția promptă pentru identificarea, referirea și asistența copiilor victime ale violenței;
- Asigurarea unei educații timpurii centrate pe copil și a tranziției de succes în învățământul primar;
- Atragerea și menținerea cadrelor performante în sistemul de învățământ municipal, astfel încât ponderea cadrelor didactice de vîrsta pensionară la anumite discipline care nu sunt formate în aria mun. Bălți să scadă cu 10% pînă în anul 2020.
- Asigurarea unui echilibru cantitativ și structural între oferta și cererea de cadre specializate (logopezi, defectologi, tiflopedagogi, kinetoterapeuți, psihologi) comparativ cu nevoile și solicitările grupurilor țintă (elevi, părinți) în instituțiile de învățământ preșcolar și universitar din municipiu;
- Eficientizarea și flexibilizarea formării continue a cadrelor didactice/manageriale;
- Îmbunătățirea planificării și a managementului rețelei instituțiilor de învățământ în aria mun. Bălți, prin reorganizarea acesteia;
- Dezvoltarea competențelor digitale prin elaborarea și aplicarea conținuturilor educaționale digitale în procesul de învățământ;
- Eficientizarea managementului școlar la nivel de școală și clasă prin intermediul tehnologiilor informaționale;
- Sporirea participării elevilor la procesul de luare a deciziilor, inclusiv la elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor educaționale instituționale/locale;
- Asigurarea educației parentale eficiente în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educare a copiilor;
- Promovarea parteneriatelor locale/naționale-internaționale pentru educație.

OS. 7. SPORIREA GRADULUI DE INTEGRARE SOCIALĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE PRESTARE A SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

În sens larg, asistența socială reprezintă o activitate de ajutorare a oamenilor să-și învingă greutățile, să-și dezvolte capacitățile de a soluționa de sine stătător problemele. În sens restrâns, ea poate fi privită ca o activitate orientată spre rezolvarea problemelor sociale ale unor persoane aparte sau ale unor grupuri de persoane, în primul rând ale celor care nu mai dispun de resurse materiale, sociale și morale, care nu mai sunt în stare să-și asigure prin propriile eforturi un trai decent.

Astăzi, cheltuielile bugetare și necesitățile sociale au un ritm de creștere mai mare decât veniturile bugetare și posibilitățile de finanțare. Resursele financiare sunt limitate, iar necesitățile sociale sunt în permanentă creștere.

Principalele probleme existente în domeniul asistenței sociale din mun. Bălți sunt:

- insuficiența cunoașterii a nevoii sociale reale la nivelul municipiului;
- lipsa unei harți sociale în municipiul Bălți;
- insuficiența programelor de instruire a asistenților sociali;
- insuficiența programelor de susținere financiară a unor categorii de persoane;
- insuficiența susținerii sociale pentru unele categorii de familii;
- implicarea redusă a sectorului privat în acordarea serviciilor sociale;
- insuficiența acțiunilor de voluntariat;
- imperfecțiunea mecanismului de colaborare cu ONG.

Principalul factor de creștere a necesităților de prestare a serviciilor de asistență socială este situația social-economică din țară și din municipiu.

Pentru soluționarea problemelor existente din domeniul asistenței sociale, s-a propus ca obiectiv strategic **sporirea gradului de integrare socială și îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de asistență socială.**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ONG-urile, agenții economici, asociații de binefaceri și partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul asistenței sociale s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

Planul de acțiuni

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
7.1.	Obiectiv specific: Asigurarea incluziunii sociale a persoanelor din păturile social vulnerabile					
7.1.1.	Studiu de evaluare a situației grupurilor social vulnerabile	5,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016	DASPF Centrele sociale ONG Grup de voluntariat	Raport privind grupurile vulnerabile
7.1.2.	Elaborarea unui proiect privind elaborarea Hărții Sociale a mun. Bălți	70,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016 - 2017	APL, ONG internationale, DASPF	Harta Socială elaborată; sprijin persoanelor și familiilor defavorizate
7.1.3.	Elaborarea planului strategic de dezvoltarea a serviciilor integrate de asistență socială pentru anii 2016-2019	-	Bugetul municipal, Surse externe	2016 - 2017	APL, DASPF Centrele sociale ONG	Plan elaborat
7.1.4.	Elaborarea unui program municipal de incluziune socială a persoanelor cu	5,0 mil. lei	Bugetul municipal, MMPSF Surse externe	2016-2018	APL DASPF Ministerul Muncii,	Integrarea socială a persoanelor cu dizabilități

	dizabilități pentru anii 2014-2018				Familiei și Protecției Sociale (MMPSF)	asigurată și promovată Raport anual elaborat
7.1.5.	Realizarea unui proiect de dezvoltare a antreprenoriatului social pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii	-	Bugetul municipal, ONG „Asociația femeilor de Afaceri din mun. Bălți”	2016-2019	APL ONG „Asociația femeilor de Afaceri din mun. Bălți”	Acord de parteneriat elaborat și aprobat Crearea 6 locuri de muncă
7.1.6.	Asigurarea durabilității centrului medico-social „Rebeca”	2016 - 95,1 mii lei, 2017- 300,0 mii lei 2018 - 350,0 mii lei 2019 - 400,0 mii lei	Bugetul municipal	2016 - 2017	APL „Home-Care”, Centrul social „Respirația a doua”	Servicii medico-Sociale prestate la domiciliu pentru 600 bătrâni
7.1.7.	Extinderea serviciului social „Asistență personală”	1453,2 mii lei	Bugetul municipal	2016 - 2017	APL, DASPF, Serviciului social „Asistență personală”	30 beneficiari și 30 asistenți personali angajați
7.1.8.	Crearea serviciului de îngrijire socială la domiciliu contra plată	Aportul beneficiarilor	Bugetul municipal, Surse externe Aportul beneficiarilor (persoane fizice)	2016 - 2017	APL DASPF	Extinderea pachetului de servicii sociale la domiciliu pentru bătrâni
7.1.9.	Planul de acțiuni privind incluziunea socială a persoanelor de etnie romă	2016 - 95,1 mii lei, 2017 - 300,0 mii lei 2018 - 350,0 mii lei 2019 - 400,0 mii lei	Bugetul municipal	2016 - 2019	APL Mediator comunitar Structurile relevante ONG	nr. de beneficiari
7.1.10.	Programe de instruire a asistenților sociali, lucratori sociali, asistenți sociali și perfecționarea lor profesională continuă	50,0 mii lei	Bugetul municipal	2016 - 2019	APL DASPF ONG	Sporirea nivelului calității serviciilor sociale; nr. angajaților instruiți

7.2.	Obiectiv specific: Consolidarea sistemului de protecție a familiei și a dreptului copiilor la nivel local					
7.2.1.	Implementarea proiectului AO CCF MOLDOVA „Prevenirea instituționalizării și stabilirea unei forme de protecție de tip familial pentru copiii aflați în Centrul de Plasament Temporar și Reabilitarea pentru Copii din Bălți(CPTRS)”	901,6 mii lei	Surse externe	2016	APL DASPF AO CCF „Moldova”	Nr. de copii dezinstituționalizați și monitorizați
7.2.2.	Extinderea serviciului social de sprijin pentru familii cu mulți copii	360,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL DASPF FMSSP	Nr. de beneficiari
7.2.3.	Crearea serviciului – Casa de Tip Familial (CCTF)	188,8 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016	APL DASPF AO CCF „Moldova”	Nr. serviciul nr. beneficiari
7.2.4.	Implementarea serviciului ”Asistent parental profesionist” (APP)	198,9 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2017	APL AO CCF „Moldova”	6 copii rămași fără îngrijire părintească plasați în familie
7.2.5.	Implementarea proiectelor educaționale la nivel local	10,0 mii lei	Surse externe	2016-2017	APL ONG „Education Moldova” Centrul „Drumul spre casă” Centrul „Evrica”	Cereri de grant semnate; nr. de cereri de finanțare aplicate
7.3.	Obiectiv specific: Susținerea socială pentru unele categorii de familii					
7.3.1.	Abonamente lunare pentru copii orfani și rămași fără îngrijire părintească	96,0 mii lei (40 lei costul unui abonament)/anual	Surse externe	2017-2019	APL	200 copii asigurați gratuit cu abonamente lunare
7.3.2.	Ajutor material unic pentru copiii care	675,0 mii lei (500 lei per copil)/anual	FMSSP, Surse externe	2017-2019	APL	(1350 copii, anul 2015)

merg în clasa întâi					
---------------------	--	--	--	--	--

Efectul scontat:

- Sporirea calității serviciilor sociale;
- Obținerea unei viziuni clare și durabile de dezvoltare a asistenței sociale;
- Integrarea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Extinderea și diversificarea serviciilor sociale pentru persoanele cu vârstă înaintată și singuratice;
- Sporirea accesului la serviciile medico-sociale la domiciliu pentru 600 persoane;
- 30 beneficiari, și 30 asistenți personali angajați;
- 130 persoane din domeniul asistenței sociale își vor spori nivelul de calificare;
- 6 copii rămași fără îngrijire părintească vor fi plasați în servicii de tip familial;
- 200 copii orfani și rămași fără îngrijire părintească;
- 1350-1400 copii/anual vor fi asigurați material pentru a merge în clasa întâi.

OS. 8. DEZVOLTAREA ȘI ASIGURAREA UNUI MEDIU CULTURAL DURABIL

Strategia din domeniul culturii include un șir de obiective, menite să contribuie la dezvoltarea, promovarea și gestionarea eficientă a sferei culturale în municipiul Bălți.

Abordarea strategică a sferei culturale în municipiului Bălți este dictată de cerințele consumatorilor culturali, de modernizarea și diversificarea vieții culturale a comunității, de transformările sociale care au loc într-o societate modernă și de dorința de extindere a relațiilor de colaborare cu instituțiile similare din republică și de peste hotare. La elaborarea strategiei din domeniul culturii s-a ținut cont de factorii legislativi, economici, financiari, sociali și alți factori interni.

În condițiile actuale, cultura nu este doar un consumator de resurse cum uneori se pretinde, dar și un instrument, prin intermediul căruia pot fi rezolvate diverse probleme, inclusiv de ordin social-economic. În acest sens, poziționarea și dezvoltarea municipiului Bălți ca o localitate dinamică și prosperă poate fi asigurată și promovată, în mare parte, datorită dezvoltării continue a domeniului culturii.

Pincipalele probleme existente în domeniul culturii din mun. Bălți sunt:

- insuficiența reparațiilor capitale și curente ale edificiilor culturale;
- insuficiența dotării tehnice și modernizarea a instituțiilor culturale;
- lipsa atractivității activităților culturale;
- gradul redus de păstrare, conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural;
- reînnoirea permanentă a necesităților informaționale, culturale și de lectură în biblioteci;
- implicarea redusă a locuitorilor din municipiu în activitățile culturale;
- gradul redus de promovare a culturii bălțene în circuitul național și internațional de valori.

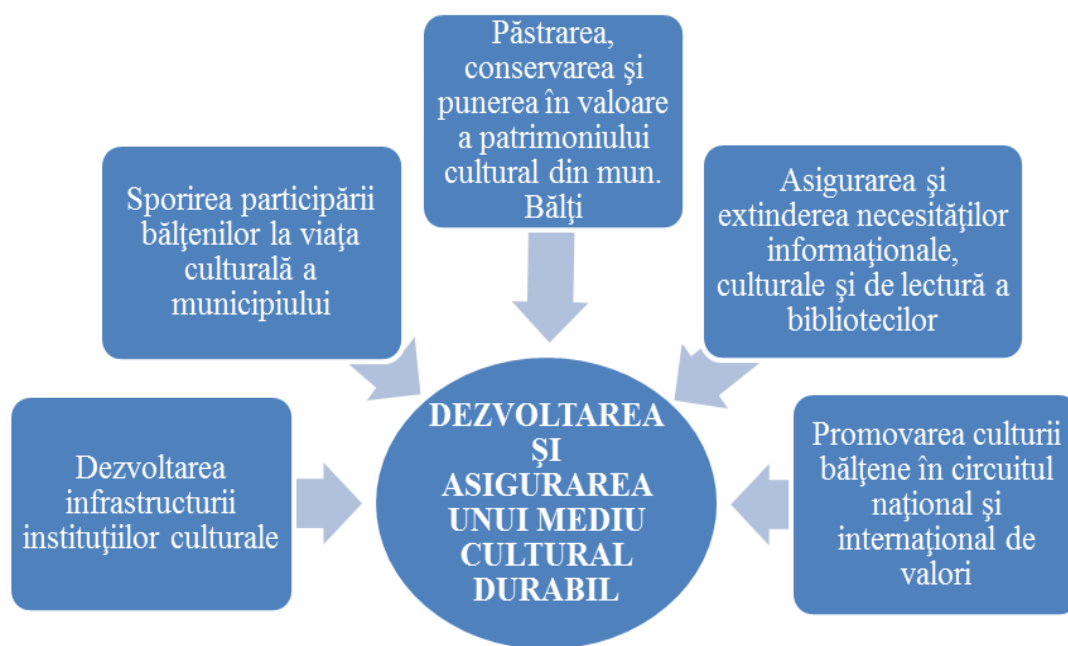
Reieșind din problemele existente în domeniul culturii, dar și din perspectivele de dezvoltare a mun. Bălți, la ordinea de zi, se impune obiectivul strategic următor: **dezvoltarea și asigurarea unui mediu cultural durabil**. Obiectivul dat este orientat spre modernizarea și dotarea instituțiilor culturale, crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea activității artistice și învățământului artistic, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, armonizarea relațiilor interetnice prin cultură.

Elaborarea strategiei în domeniul culturii s-a efectuat în conformitate cu Strategia de Dezvoltare a culturii „Cultura 2020” aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 271 din 09.04.2014.

Obiectivul strategic a fost definit și identificat, plecând de la rezultatele obținute în urma cercetărilor sociologice, precum și în urma analizei și armonizării acestora cu propunerile de dezvoltare viitoare ale entităților participante la procesul de dezvoltare a domeniului culturii.

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic din domeniul culturii mun. Bălți sunt: Secția Cultură din cadrul Primăriei mun. Bălți, Ministerul Culturii al RM, ONG-urile culturale, uniunile de creație, instituțiile culturale, instituțiile educative, agenții economici, asociații de binefacere și partenerii externi de dezvoltare.

Obiectivul strategic se va realiza prin implementarea următoarelor obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
8.1.	Obiectiv specific: Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor culturale					
8.1.1.	Efectuarea reparațiilor în instituțiile de cultură	4,0 mil. lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL, Secția Cultură, instituțiile de cultură	Nr. de instituții reparate: reparații capitale, curente
8.1.2.	Dotarea cu un ecran modern LED pentru scenă	800,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2017-2018	APL (Secția cultură)	1 ecran modern pentru scena mobilă
8.1.3.	Dotarea cu o scenă mobilă-esplanadă cu aparataj sonor și de lumini	1,5 mil. lei	Bugetul municipal, Surse externe	2017	APL (Secția cultură)	1 scenă mobilă
8.1.4.	Dotarea cu aparataj audio, efecte de lumini, instrumente muzicale	400,0 mii lei/an	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	4 utilaje de sonorizare; 4 proiectoare de lumini; 6 art. de butafore, 6 garnituri
8.1.5.	Dezvoltarea tehnologiilor informaționale,	200,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	4 xerox-uri; 23 instituții conectate la

	conectarea la internet					internet (20-25 calculatoare)
8.1.6.	Dotarea cu mobilier modern	200,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	mese-calculator, dulapuri, scaune, vitrine
8.1.7.	Amenajarea pandușurilor la intrarea în instituții	100,0 mii lei	Bugetul municipal	2016-2019	APL (Secția cultură)	numărul de pandușuri în corespundere cu numărul de instituții
8.2.	Obiectiv specific: Sporirea participării bălțenilor la viața culturală a municipiului					
8.2.1.	Organizarea activităților culturale municipale incluse în planul de activitate anual	900,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de participanți Nr. de activități organizate
8.2.2.	Crearea de spații de afiș în două limbi	24,0 mii lei anual	Bugetul municipal	2016-2017	APL (Secția cultură)	Nr. de afișe create
8.2.3.	Organizarea manifestărilor culturale în parteneriat cu societățile etnoculturale din municipiu	100,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), organizațiile etnoculturale	Nr. de manifestații organizate
8.3.	Obiectiv specific: Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din mun. Bălți					
8.3.1.	Conservarea, acumularea, securizarea și promovarea patrimoniului monumentalistic	100,0 mii lei anual	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de monumente restaurate, conservate, finalizate, securizate și inaugurate
8.3.2.	Crearea unui climat pluridimensional-cultural în promovarea artelor vizuale la Pinacoteca „Antioh Cantemir”	40,0 mii lei anual	Bugetul municipal	2016-2019	APL (Secția cultură), Uniunea artiștilor plastici din RM	Nr. de activități organizate după gen
8.3.3.	Editarea broșurei „Din istoria populației orașului Bălți”	6,0 mii lei	Bugetul municipal, Agenți economici, Surse externe (fonduri europene),	2016	APL (Secția cultură) Muzeul de Istorie și Etnografie	150 broșuri
8.3.4.	Editarea unui Album fotografic „Orașul de ieri și de azi”	15,0 mii	Bugetul municipal, Agenți	2016-2018	APL (Secția cultură),	150 broșuri

		lei	economici, Surse externe (fonduri europene), Misiunile diplomatice		Muzeul de Istorie și Etnografie	
8.3.5.	Crearea site-ului muzeului și pinacotecii	3000 lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016- 2018	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie, Pinacoteca	2 site on-line
8.3.6.	Instalarea a 2 panouri publicitare cu lumini: A) Pe str. Ștefan cel Mare, în fața magazinului Basm, limitrof muzeului; B) pe str. A. Lăpușneanu, vizavi de muzeu;	10,0 mii lei	Bugetul municipal, Agenți economici, Surse externe	2016- 2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie	2 panouri publicitare
8.3.7.	Restaurarea a 5 obiecte de patrimoniu din colecția etnografică	20,0 mii lei	Bugetul municipal, Agenți economici, Ministerul Culturii, Surse externe	2016- 2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie, Ministerul Culturii	Nr. de obiecte restaurate
8.3.8.	Crearea unui climat pluridimensional- cultural în promovarea patrimoniului muzeului	50,0 mii lei	Bugetul municipal, Agenți economici, Ministerul Culturii	2016- 2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie,	Nr. de activități culturale organizate după gen
8.3.9.	Elaborarea unui proiect de promovare și conservare a patrimoniului cultural și istoric al mun. Bălți în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti, Ministerul Culturii	2016- 2019	Primaria mun. Balti	Nr. de obiecte culturale și istorice ale mun. Bălți promovate și conservate
8.4.	Obiectiv specific: Asigurarea și extinderea necesităților informaționale, culturale și de lectură ale bibliotecilor					
8.4.1.	Achiziția de surse informaționale și carte	405,0 mii lei	APL, Ministerul Culturii,	2016- 2019	APL (Secția cultură),	Nr. de cărți/surse Informaționale

	la BNB „E. Coșeriu”;		Surse externe			achiziționate
8.4.2.	Crearea unui climat pluridimensional-cultural în BMB	70,0 mii lei	Bugetul municipal, Ministerul Culturii, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură),	Nr. de manifestări organizate
8.4.3.	Editarea materialelor ilustrativ informaționale	10 mii lei	Bugetul municipal, Biblioteca Surse externe	2016-2019	BMB	Nr. de produse editate
8.5.	Obiectiv specific: Promovarea culturii bălțene în circuitul național și internațional de valori					
8.5.1.	Organizarea și participarea la concursuri/festivaluri la nivel internațional, republican, regional	700,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de participanți Nr. de concursuri/festivaluri
8.5.2.	Organizarea și participarea la târguri, ateliere naționale, internaționale în domeniul meșteșugurilor populare	200,0 mii lei	Bugetul municipal, Surse externe	2016-2017	APL (Secția cultură) Ministerul Culturii	Nr. de organizări și participări la târguri, ateliere de creație

Efectul scontat:

- Creșterea calității și numărului de acțiuni culturale;
- Creșterea participării la festivaluri naționale și internaționale;
- Creșterea numărului de elevi în învățământul artistic;
- Posibilitatea organizării în aer liber a evenimentelor în baza unei scene mobile;
- Creșterea atractivității evenimentelor culturale și posibilitatea de a oferi servicii culturale contra plată;
- Atragerea cetățenilor în procesul de recreare și educație culturală;
- Creșterea calității de editare a materialelor ilustrativ-informaționale;
- Asigurarea accesului cetățenilor la servicii virtuale a instituțiilor culturale;
- Atragerea consumatorului cultural în procesul de educație culturală și patriotică;
- Integrarea patrimoniului cultural în planuri de amenajare;
- Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe ale utilizatorilor bibliotecilor;
- Promovarea istoriei orașului Bălți și a istoriei și culturii universale;
- Creșterea gradului de informare a locuitorilor municipiului Bălți;
- Popularizarea on-line a activității instituțiilor de cultură, diseminarea avizelor;
- Completarea fondurilor de bibliotecă cu surse informaționale noi;
- Completarea fondului de înregistrări la muzeu;
- Creșterea numărului de vizite în instituțiile de cultură.

La capitolul creșterii activităților culturale, pe perioada 2016-2019, se prognozează o dinamizare a următoarelor activități:

Tipul de activități	2016	2017	2018	2019
Activități în cadrul caselor și căminelor de cultură	840	850	855	860
Activități în cadrul Învățământului artistic (3 școli)	19	20	20	21
Participări la târguri și expoziții ale meșterilor populari	27	28	29	30
Activități culturale în incinta Pinacotecii	60	63	65	66
Activități culturale în cadrul Muzeului	34	35	36	36
Activități culturale în cadrul Bibliotecii, 9 filiale	495	500	506	507
Activități în colaborare cu societățile etnoculturale	22	21	22	23

OS. 9. CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII SECTORULUI NEGUVERNAMENTAL ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR EXISTENTE ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI

Unul dintre scopurile strategice în dezvoltarea municipiului Bălți este trecerea la modelul de dezvoltare social-inovațional, care presupune o atenție deosebită inovațiilor sociale, legate de dezvoltarea capitalului uman, dezvoltarea instituțiilor societății civile pe întreg teritoriul mun. Bălți.

Realizarea scopurilor social-economice ale municipiului este imposibilă fără participarea activă a întregii societăți.

Organizațiile nonguvernamentale joacă un rol primordial în formarea societății civile contemporane în republică și pe teritoriul municipiului, instaurării democrației, ocrotirii drepturilor și libertăților cetățenilor. Aportul lor este tot mai vizibil în soluționarea problemelor regionale și naționale, legate de dezvoltarea economică, protecția socială a cetățenilor și în perfecționarea și sporirea eficacității colaborării între instituțiile și organele administrației publice locale. Activitatea organizațiilor nonguvernamentale poate fi manifestată în diverse direcții: socială, sănătate, gospodărie comunală ș.a.

Sectorul nonguvernamental în municipiu în mare parte este dezmembrat și se caracterizează prin lipsa legăturilor durabile între asociațiile obștești. Asociațiile obștești, care activează pe teritoriul municipiului, au o bază materială slabă.

Aproximativ 40% din numărul total al organizațiilor necomerciale consideră prioritar în activitatea lor orientarea socială. Organizațiile sociale au nevoie de susținere materială, informațională, consultativă, de învățămînt și alte servicii din partea organelor de stat și administrației publice locale.

Situația creată în sectorul nonguvernamental necesită activități comune a reprezentanților organelor administrației publice locale, businessului local și societății, orientate spre sporirea eficacității utilizării resurselor și a potențialului existente în municipiu.

Rezultatele analizei situației actuale a instituțiilor societății civile pe teritoriul municipiului Bălți demonstrează că sectorul nonguvernamental are în interior probleme și contradicții.

Dezvoltarea sectorului nonguvernamental în mun. Bălți este influențat de un șir de factori, printre care:

- insuficiența și instabilitatea resurselor de finanțare;
- infrastructura slab dezvoltată în susținerea activității organizațiilor nonguvernamentale;
- lipsa mecanismelor de promovare a noilor metode de soluționarea a problemelor sociale;
- lipsa susținerii activității asociațiilor obștești din partea cetățenilor;
- lipsa mecanismelor de promovare a activității instituțiilor societății civile;
- informarea insuficientă a populației despre activitatea organizațiilor sociale.

Sarcinile principale ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți privind consolidarea și dezvoltarea potențialului sectorului nonguvernamental al municipiului sunt:

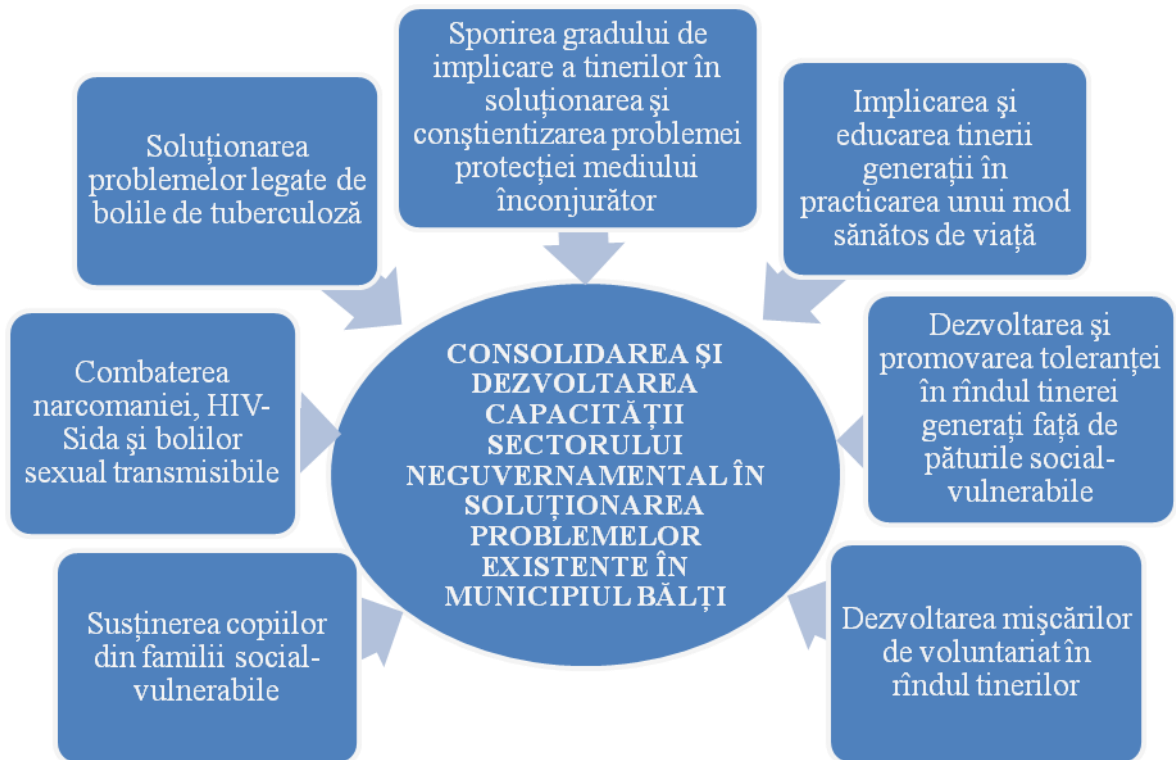
- crearea unui model eficient de parteneriat social între autoritatea publică locală, instituțiile societății civile, mediul de afaceri și mass-media;
- creșterea numărului de proiecte și programe realizate de autoritatea publică locală, în comun cu instituțiile societății civile;
- creșterea nivelului de promovare a instituțiilor societății civile;
- sporirea ponderii societății în promovarea toleranței, formarea de acord civil interetnic de dialog și de respect față de reprezentanții altor culturi;
- implicarea activă a persoanelor cu handicap în evenimente sociale;

- creșterea nivelului de implicare a locuitorilor municipiului în soluționarea problemelor sociale;
- extinderea participării cetățenilor în activități sociale;
- sporirea calității serviciilor prestate de către organizațiile necomerciale, inclusiv implementarea proiectelor inovative în domeniul social.

În rezultatul celor relatate mai sus, scopul strategic pentru perioada 2016-2019 este îndreptat spre **consolidarea și dezvoltarea potențialului sectorului nonguvernamental în soluționarea problemelor existente în municipiul Bălți.**

Asigurarea financiară a implementării Strategiei de dezvoltare a sectorului neguvernamental în mun. Bălți se va desfășura din următoarele surse: bugetul de stat, bugetul municipal, donații ale persoanelor fizice și juridice; mijloacele organizațiilor neguvernamentale; resursele financiare ale donatorilor internaționali, programe și fonduri, și alte surse care nu contravin legislației în vigoare a RM.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități din sectorul neguvernamental s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin programe/proiecte și acțiuni, care necesită cheltuieli financiare din bugetul municipal și anume:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
9.1.	Obiectiv specific: Susținerea copiilor din familii social-vulnerabile					
9.1.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care își desfășoară activitatea de prestare a serviciilor sociale copiilor din familii social-vulnerabile	60000 (3 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.2.	Obiectiv specific: Combaterea narcomaniei, HIV-Sida și bolilor sexual transmisibile					
9.2.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de prevenire a dependenței de droguri, HIV SIDA și a bolilor cu transmitere sexuală	60000 (3 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.3.	Obiectiv specific: Soluționarea problemelor legate de bolile de tuberculoză					
9.3.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activitate de prestare a serviciilor bolnavi de tuberculoză DOT	60000 (3 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.4.	Obiectiv specific: Sporirea gradului de implicare a tinerilor în soluționarea și conștientizarea problemei protecției mediului înconjurător					
9.4.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de protecție a mediului	60000 (3 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.5.	Obiectiv specific: Implicarea și educarea tinerilor în practicarea unui mod sănătos de viață					
9.5.1.	Acordarea de subvenții	60000 (3 proiecte a	Bugetul municipal,	2016	APL	Nr. de beneficiari

	organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de promovare a sportului în masă, ca un mod sănătos de viață în rândul tinerilor	cîte 20000 lei)	fonduri externe			
9.6.	Obiectiv specific: Dezvoltarea și promovarea toleranței în rândul tinerei generații față de păturile social-vulnerabile					
9.6.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care își desfășoară activitatea în educarea unei atitudini tolerante față de păturile social-vulnerabile ale populației	40000 (2 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.7.	Obiectiv specific: Dezvoltarea mișcărilor de voluntariat în rândul tinerilor					
9.7.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de dezvoltarea a acțiunilor de voluntariat în rândul copiilor și tinerilor	40000 (2proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul municipal, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari

Efectul scontat:

- Dinamizarea activității sectorului neguvernamental;
- Îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru participarea ONG-urilor în rezolvarea problemelor sociale și dezvoltarea societății civile în municipiul Bălți;
- Crearea condițiilor necesare pentru creșterea eficienței activității ONG-urilor în domeniul prestării serviciilor sociale populației, dezvoltarea spiritului de voluntariat și de caritate;
- Crearea unui sistem informațional, care asigură promovarea și popularizarea activității ONG-uri, activități caritabile și de voluntariat în municipiul Bălți;
- Creșterea numărului de proiecte sociale implementate de către ONG-uri din municipiul Bălți.

6. PROGNOZAREA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI

Pentru anii 2016-2018, Ministerul Economiei al Republicii Moldova prognozează o creștere a PIB-ului de 3%-4,5% anual. Factorul important, care va contribui la creșterea economiei naționale, va fi majorarea *investițiilor în active materiale pe termen lung* cu o rată medie anuală de circa 6,3%. În perioada anilor 2016-2018, salariul mediu nominal în ansamblu pe economie se va majora cu circa 19,8% și va atinge 5900 lei în anul 2018, iar creșterea anuală în termeni reali a producției industriale - cu 6,2%. Prognoza indicatorilor macroeconomici la nivel de republică este relativ pesimistă.

Pentru anul 2019, în mun. Bălți se prognozează un *volumul al producției industriale fabricate* în mărime de 4767,0 mil. lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 105,0 mil. lei. Rata medie de creștere a volumului producției industriale fabricate, pe perioada 2016-2019, va fi de 4,0% anual (în prețuri curente).

Pe perioada 2016-2019, atragerea investițiilor străine în mun. Bălți este prioritatea de bază, la fel, ca și pe republică. Până în anul 2019, se prognozează un *volum al investițiilor în active materiale pe termen lung* în sumă de 775,0 mil. lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 30,0 mil. lei. Rata medie de creștere a investițiilor în active materiale, în active pe termen lung, pe perioada 2016-2019, va fi de 1,0% anual (în prețuri curente).

Un indicator important pentru mun. Bălți este dinamica *valorii lucrărilor de antrepriză*. Până în anul 2019, se prognozează un *volum al lucrărilor de antrepriză* în mărime de 480,8 mil. lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 15,8 mil. lei. Rata medie de creștere a volumului lucrărilor de antrepriză, pe perioada 2016-2019, va fi de 5,0% anual (în prețuri curente).

Pentru anul 2019, se planifică un *salariu mediu nominal* în mărime de 6071,7 lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 62,4 lei anual. Rata medie de creștere a salariului mediu nominal, pe perioada 2016-2019, va fi de 7,3% anual.

Volumul mărfurilor transportate pentru anul 2019 se prognozează în mărime de 659,8 mii tone, cu o abatere medie anuală de (+/-) 4,3 mii tone. Pentru anii 2016-2019, se planifică o rată medie de creștere a volumului mărfurilor transportate în mărime de 1,2% anual.

Transportul public în mun. Bălți este asigurat de transportul auto și transportul electric. În anul 2019, se prognozează un flux total de călători în număr de 21981 pasageri. Din numărul total de călători, 75,0% vor beneficia de serviciile transportului public electric și 25,0% de serviciile transportului auto. În medie, pe perioada 2016-2019, numărul pasagerilor transportului public electric va fi în scădere cu -0,8% anual, iar numărul pasagerilor transportului auto va fi în creștere cu 3,3% anual.

Dinamica principalilor indicatori economici pe mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este reflectată în următorul tabel:

Indicatori	Estimat	Prognozat				Fluctuația anuală
	2015	2016	2017	2018	2019	(+,-)
Volumul producției industriale, mil. lei	4010,0	4260,0	4392,9	4580,0	4767,0	105,0
Volumul investițiilor în capital fix, mil. lei	670,0	750,0	757,0	765,0	775,0	30,0
Valoarea lucrărilor de antrepriza, mil. lei	396,0	425,0	443,0	462,0	480,0	15,0
Mărfuri transportate, mii tone	630,0	634,0	642,6	651,2	659,8	4,0
Pasageri transportați cu transportul auto, mii	4845,0	5041,0	5197,0	5354,0	5510,0	156,0

pasageri						
Pasageri transportați cu transportul electric, mii pasageri	17011	16621	16570	16520	16471	-
Salariul mediu nominal, lei	4580	5010	5364	5718	6071	62

În mun. Bălți, la fel ca și în republică, prognoza economică este una relativ pesimistă. Ritmul de creștere prognozat pe perioada anilor 2016-2019 va fi mai mic decât ritmul de creștere a ratei inflației, ceea ce se apreciază ca o situație negativă.

Prognoza indicatorilor economici pe mun. Bălți a fost efectuată în baza metodei econometrice și nu sunt luate în considerație eventualele efecte pozitive, care ar putea apărea în urma implementării planului de acțiuni în sectorul economic pe perioada anii 2016-2019.

Reieșind din evoluția sectorului economic pe următorii ani, se poate constata că schimbări esențiale în sectorul economic nu sunt prognozate, iar realizarea proiectelor și planului de acțiuni pentru anii 2016-2019 ar putea îmbunătăți esențial calitatea mediului de afaceri și indicatorii economici.

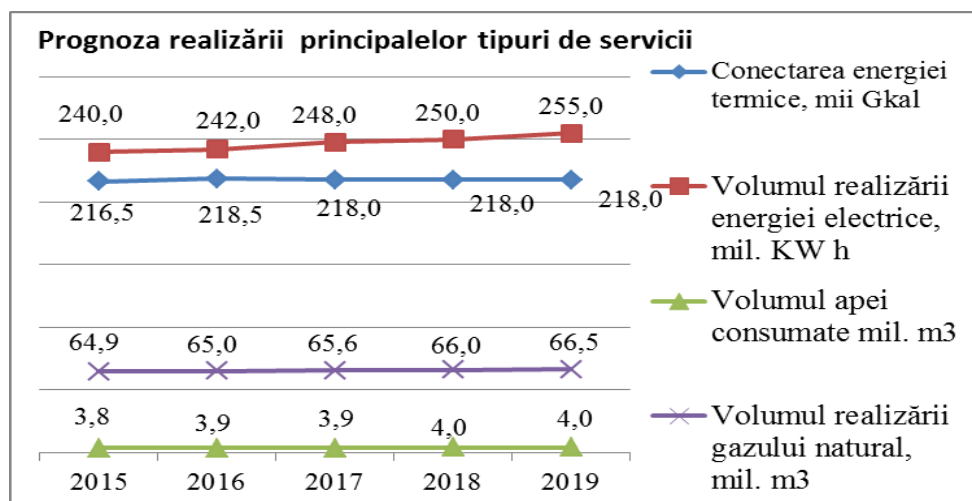
Conform datelor statistice, majoritatea întreprinderilor din mun. Bălți sunt concentrate în sfera comercială. Schema orientativă de dezvoltare a rețelei comerțului cu amănuntul în mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este următoarea:

Tipul de activitate	2016	2017	2018	2019
Unități comerciale, total	2546	2572	2608	2641
Magazine	950	953	955	955
Baruri	36	37	39	40
Cafenele, culinării	110	112	114	116
Altele	1450	1450	1500	1530

Evoluția rețelei de alimentație publică în mun. Bălți, pe perioada 2016-2019, este următoarea:

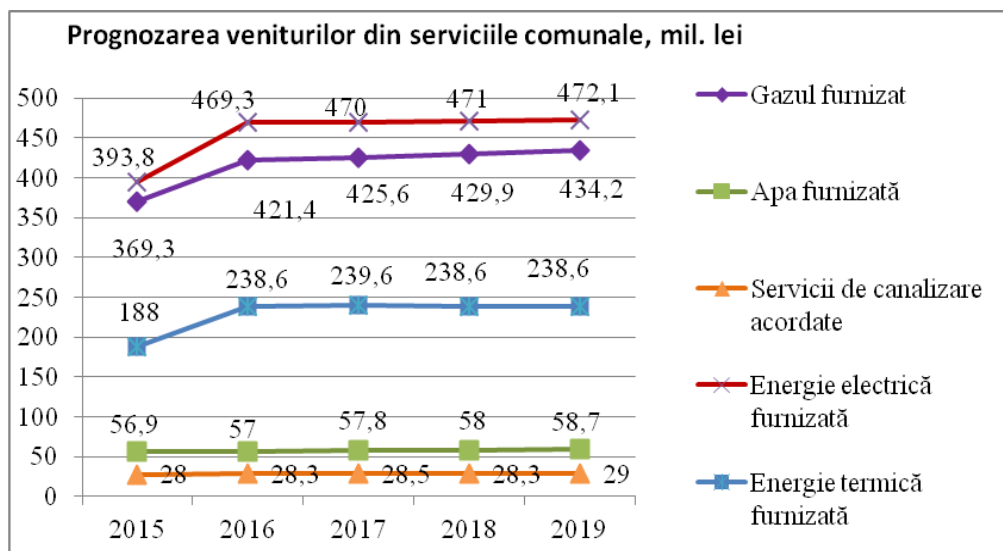
Tipul de activitate	2016	2017	2018	2019
Restaurante	17	17	18	18
Baruri	36	37	39	40
Cafenele	79	81	82	84
Bufete	100	102	105	107
Magazine- culinărie		-	-	-

În sfera locativ comunală din mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este prognozată următoare dinamică a volumului serviciilor comunale:

În comparație cu anii precedenți, pentru anii 2016-2019 se prognozează o ușoară creștere a serviciilor comunale.

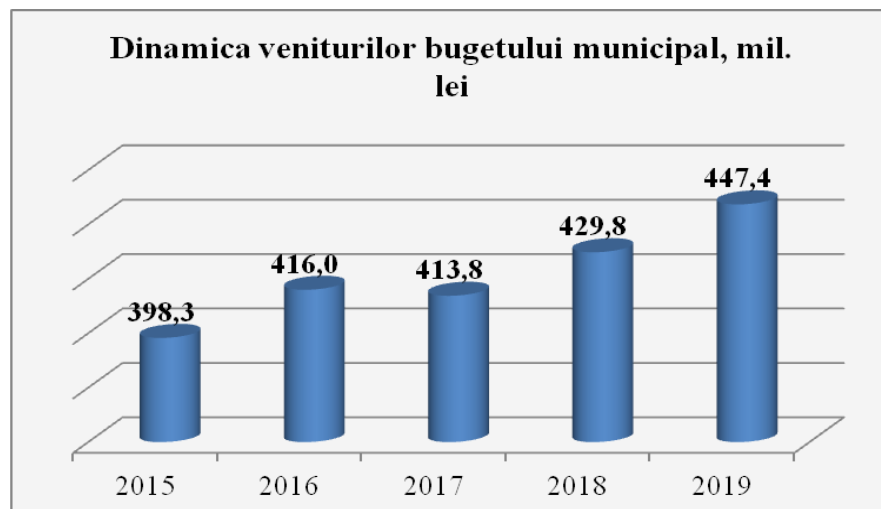
Proгноza veniturilor din serviciile comunale este redată în următoarea diagramă:

7. PROGNOZAREA BUGETULUI MUNICIPAL

Veniturile bugetare. Întru realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare și Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2013-2020, precum și în conformitate cu indicațiile metodologice al Ministerului Finanțelor Republicii Moldova privind elaborarea proiectelor bugetelor unităților administrativ teritoriale, pentru anul 2016-2018, bugetul municipal s-a prognozat în conformitate cu noul sistem informațional de management financiar (SIMF) și în conformitate cu noua clasificare bugetară, avînd la bază legislația fiscală în vigoare din anul 2015.

Dinamica veniturilor bugetului municipal, pe perioada 2015-2019, este redată în următoarea diagramă:

Pentru anul 2016, în raport cu anul 2015, veniturile totale vor crește cu 4,4% și vor constitui 416,0 mil. lei; în anul 2017 veniturile totale se vor reduce cu 0,6% și vor constitui 413,8 mil. lei, în anul 2018 față de anul precedent veniturile totale vor crește cu 3,9% și vor constitui 429,8 mil. lei, iar în anul 2019 față de anul 2018 veniturile totale vor crește cu 4,1 % și vor constitui 447,4 mil. lei.

Ca urmare, pe perioada de patru ani veniturile bugetului municipal vor crește cu 12,3 %.

Pentru anul 2016, se planifică o creștere a taxelor locale în mărime de 26,1 mil. lei, iar ca factor principal de creștere vor fi încasările din taxele și dispozitivele publicitare. Pentru anii 2017-2019, se prognozează încasări din taxele locale în mărime de 26,1 mil. lei. Astfel, ponderea taxelor locale în total venituri, pe perioada 2016-2019, va între 5,8% și 5,1%.

Dinamica creșterii taxelor locale pe perioada 2015-2019 este redată în următoarea diagramă:

În conformitate cu Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2015-2018, este planificat elaborarea și adoptarea legislației noi a Codului Fiscal și Vamal, introducerea cotei unice a impozitului pentru venitul persoanelor fizice și juridice, precum și introducerea unei taxe/impozit de lux pentru persoanele fizice cu venituri mari. De asemenea, este planificată reexaminarea sistemului de impozitare a veniturilor fondurilor nestatale de pensii și a sistemului de deducere a contribuțiilor, revizuirea sistemului de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare în scopuri fiscale și revizuirea sistemului de taxe rutiere și a sistemului de impozitare a deținătorilor de patentă de întreprinzător. Pentru actualizarea programului în cauză va apărea necesitatea rectificării prognozelor efectuate.

Cheltuielile bugetare. Partea de cheltuieli a bugetului municipal pentru anii 2016-2019, a fost prognozată în bază programelor și indicatorilor de performanță. Concepția și managementul politicilor în domeniul cheltuielilor publice a bugetului municipal, care determină mărimea și structura lui, este bazată pe Strategia Națională de Descentralizare, aprobată prin Legea Republicii Moldova nr. 68 din 05.04.2012, principiile care decurg din Carta Europeană a autonomiei locale, Legea nr. 181 din 25.07.2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscal și alte acte legislative.

Corelația dintre veniturile și cheltuielile totale prognozate pe anii 2016-2019 este următoarea:

Denumirea	2015 (estimat)	2016 (proiect)	2017 prognozat	2018 prognozat	2019 prognozat
Total venituri (mil. lei)	398,3	416,0	413,8	429,8	447,4
Total cheltuieli (mil. lei)	416,8	414,0	437,2	455,7	478,1
Deficit (+/-)	-18,5	2,0	-23,4	-25,9	-30,7

În 2016, proficitul bugetar va fi în sumă de 2,0 milioane de lei, și va fi orientat spre restituirea împrumutului primit în 2012-2013 și descentralizarea încălzirii a șapte instituții preșcolare.

Pentru anii 2017-2019, nu sunt identificate surse de acoperire a deficitului bugetar. Ca factor principal, care contribuie la crearea unui dezechilibru bugetar pentru anii 2017-2019, este excluderea, din data de 01.01.2015, a transferurilor cu destinație generală din bugetul municipal.

Aceasta a determinat ca cheltuielile bugetare pentru anii 2016-2019 să fie prognozate la un nivel minimal.

Deficitul bugetar, ne avînd acoperire financiară în valoare de la 5,6% (2017) pînă la 6,9% (2019), contravine legislației financiare în vigoare și confirmă faptul că, fără acordarea transferurilor din bugetul de stat, bugetul municipal poate fi poziționat în stare falimentară. Excluderea celor 20,0 mil. lei din sfera bugetară pentru acoperirea cheltuielilor înseamnă lichidarea unei ramuri din bugetul local, prin stoparea finanțării sferei sociale sau a celei economice.

De aceea, una din sarcinile principale în stabilizarea și echilibrarea finanțelor publice din mun. Bălți o reprezintă înaintarea către Parlamentul Republicii Moldova a unor propuneri de soluționare a problemei existente pe cale legislativă.

Din anul 2015, este aplicat un nou mecanism de relații interbugetare la nivel de stat și local, modificînd structura surselor de finanțare a cheltuielilor (din contul resurselor proprii și transferurilor cu destinație specială). Din volumul total al bugetului municipal o pondere esențială (peste 60,0%) o deține transferurile cu destinație specială, care asigură finanțarea învățămîntului preșcolar, primar, gimnazial, liceal, extrașcolar, școli de sport pentru copii și un număr de plățile compensatorii.

Este de menționat că, odată cu implementarea noului sistem bugetar, s-au centralizat toate sursele de venituri stabile și impunătoare. Ca urmare, bugetul local nu este capabil să contribuie la dezvoltarea municipiului.

Metodologia de prognozare a volumului cheltuielilor și a indicatorilor de performanță pentru anii 2016-2018 s-a efectuat în bază particularităților aprobate de către Ministerul Finanțelor. Pe anul 2019 cheltuielile bugetului municipal au fost prognozate în baza indexării cu 5,0 % a cheltuielilor pentru anul 2018.

Cheltuielile bugetare au fost prognozate reieșind din:

- a) dinamica cheltuielilor executate în ultimii ani;
- b) nivelul minim de servicii publice necesare pentru comunitatea locală.

Structura bugetului municipal pentru perioada anilor 2015 (aprobat) și 2016-2019 (prognozat) este prezentată în tabelul de mai jos:

Bugetul municipal pe perioada 2015 (aprobat) și 2016-2019 (prognozat)
mil.lei

Denumirea	2015 aprobat	2016 proiect	2017 prognozat	2018 prognozat	2019 prognozat
Total	392,5	414,0	437,2	455,7	478,1
Sfera socială	295,9	311,7	329,1	344,1	360,9
Învățămînt	230,0	245,5	260,1	273,0	286,6
Cultură, sport, tineret culte și odihnă	31,8	33,0	34,9	36,5	38,2
Ocrotirea sănătății	1,0	0,2	0,30	0,3	0,3
Protecția socială	33,0	33,0	33,8	34,3	35,8
Sfera economică	79,5	83,5	88,7	91,5	96,1
Transporturi, gospodăria drumurilor	37,1				
*Servicii în domeniul economiei		40,4	42,3	43,8	46,0
*Protecția mediului		10,1	10,6	11,1	11,6
Gospodăria de locuințe și	42,3	35,0	35,8	36,6	38,5

gospodăria serviciilor comunale					
Mijloace din vânzarea (privatizarea) proprietății municipale		-2,0			
Alte ramuri	17,1	18,8	19,4	20,1	21,1
Serviciile de stat cu destinație generală	16,6	18,2	18,8	19,5	20,4
Apărare națională	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7

*Notă: modificarea structurii bugetului conformă cu clasificția bugetară în vigoare din 2016.

Pentru anul 2016, în raport cu anul 2015, cheltuielile bugetare vor crește cu 5,5 % și vor constitui 414,0 mil. lei, în anul 2017 se vor majora cu 5,6% față de anul 2016 și vor constitui 437,2 mil. lei, în anul 2018 față de anul precedent va crește cu 4,2% și va constitui 455,7 mil. lei, iar în anul 2019 față de anul 2018 se va majora cu 4,9 la sută și va atinge nivelul de 478,1 mil. lei. Pe parcursul a 4 ani, bugetul municipal va crește cu 21,8 la sută.

Dacă este să analizăm creșterea cheltuielilor sub aspect economic, atunci o parte esențială a acestora va fi îndreptată spre întreținerea personalului în instituțiile bugetare. Din suma de 85,6 mil. lei (creșterea cheltuielilor bugetare începând cu 2015 până în 2019), 60,7 mil. lei vor fi direcționate spre întreținerea personalului și doar 19,9 mil. lei vor fi orientate spre indexare și alocarea spre alte domenii, sau în medie circa 5,0 mil. lei anual.

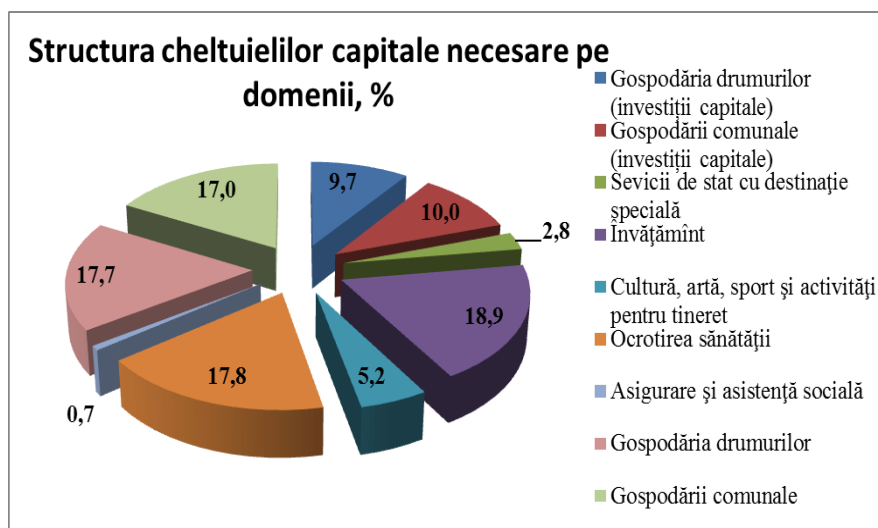
Dinamica cheltuielilor de personal din bugetul municipal Bălți pentru anii 2015-2019 este redată în următorul tabel:

Denumirea	2015 aprobat	2016 proiect	2017 estimat	2018 estimat	2019 estimat
Total cheltuieli (mil. lei)	392,5	414,0	437,2	455,7	478,1
Cheltuieli de personal (mil. lei)	190,4	212,4	227,1	239,1	251,1
Pondere cheltuielilor de personal în volumul cheltuielilor total (%)	48,5	51,3	51,9	52,5	52,5

Conform tabelului prezentat, în structura bugetului municipal, cheltuielile de personal (salarii, contribuții de asigurări sociale și medicale) dețin cea mai mare parte din volumul total al cheltuielilor bugetare și au o tendință de creștere a structurii de la 48,5% în anul 2015 la 50,0% în anul 2016. Dinamica dată se apreciază ca una negativă, iar managerii sferei bugetare ar trebui să evalueze obiectiv și responsabil performanța personalului și să întreprindă măsuri pentru eficiența întreținerii acestuia.

Din cauza lipsei surselor de acoperire, în volumul cheltuielilor estimate nu se regăsesc cheltuielile de capital finanțate atât din contul surselor proprii, cât și din contul transferurilor speciale, cu excepția gimnaziilor și liceelor. În acest scop, a fost înaintată către Guvern o listă cu obiecte care necesită cheltuieli capitale (în sumă de 263,5 mii lei), cu scopul de a fi acceptate spre finanțare din contul bugetului de stat.

Structura cheltuielilor capitale necesare de a fi realizate este redată în următoarea diagramă:

Din anul 2011, din bugetul de stat nu se alocă mijloace pentru finanțarea cheltuielilor capitale. Cu toate acestea, indiferent de problemele financiare existente, legate de acoperirea cheltuielilor bugetare, în planul strategic de dezvoltare a municipiului pentru perioada 2016-2019, toate instituțiile din sfera socială existente au fost păstrate.

Finanțarea bugetară este prevăzută pentru principalele domenii de cheltuieli, ceea ce va asigura funcționarea normală a instituțiilor. Însă resursele limitate obligă conducătorii sferelor bugetare să întreprindă măsuri necesare pentru atragerea resurselor suplimentare pentru dezvoltarea instituțiilor atât din surse interne, cât și din surse externe.

Volumul cheltuielilor estimate pentru anul 2016, în sumă de 414,0 mil. lei, corespund indicațiilor metodici recomandați de către Ministerul Finanțelor.

Sfera socială deține 75,3 % din volumul total de cheltuieli bugetare, sau 311,7 mil. lei; sfera economică constituie 20,2 % sau 83,5 mil. lei, iar alte ramuri - 4,5 % sau 18,8 mil. lei.

În comparație cu cheltuielile aprobate pentru anul 2015, cheltuielile pentru sfera socială au crescut cu 15,7 mil. lei, cheltuielile pentru sfera economică au crescut cu 4,5 mil. lei, iar cheltuielile pentru alte ramuri au crescut cu 1,7 mil. lei.

În structura bugetului municipal, 51,3% (212,2 mil. lei) revin cheltuielilor de personal, 18,3 % (75,8 mil. lei) - bunurilor și serviciilor plătite de către instituțiile bugetare, 19,7 % (79,7 mil. lei) - serviciilor publice sferei economice, 3,7 % (15,5 mil. lei) - serviciilor sociale, 5,6 % (23,2 mil. lei) - cheltuielilor aferente mijloacelor fixe și 1,8 % (7,6 mil. lei) - alte cheltuieli.

În sfera socială prioritățile au rămas neschimbate și, indiferent de problemele de formarea a bugetului municipal s-a păstrat partea dominantă a cheltuielilor sociale. Din suma totală a cheltuielilor pentru sfera socială, se planifică finanțarea următoarelor cheltuieli:

- instituțiile de învățământ – 245,5 mil. lei;
- instituțiile de cultură, sport, tineret, culte și odihnă -32,3 mil. lei;
- ocrotirea sănătății -243,8 mii lei;
- protecția socială– 33,7 mil. lei;

Alocațiile în domeniul economic se prognozează în volum de 83,5 mil. lei, inclusiv:

- serviciile în domeniul economic – 38,4 mil. lei;
- protecția mediului – 10,1 mil. lei;
- gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – 35,0 mil. lei;

Suma cheltuielilor pentru alte domenii constituie 18,8 mil. lei, inclusiv:

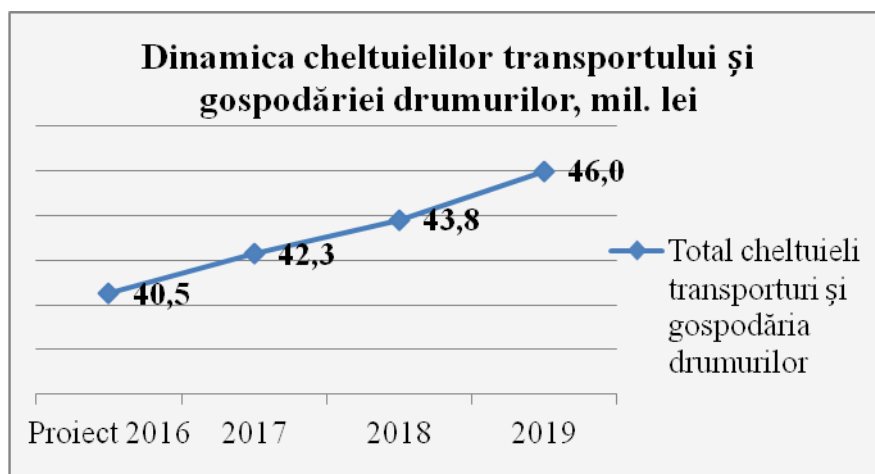
- pentru serviciile de stat cu destinație generală -18,2 mil. lei;

- pentru apărarea națională (Centrul Militar) – 583,0 mii lei.

În concluzie, pentru perioada 2017-2019, structura bugetului municipal va rămâne relativ neschimbată și este redată în tabelul următor:

Denumire	Proiect 2016	Prognoza 2017	Prognoza 2018	Prognoza 2019
Transporturi și gospodăria drumurilor, din care:	40,5	42,3	43,8	46
dezvoltarea transportului public electric	22,8	24,6	26,1	27,4
reparația curentă și întreținerea gospodăriei drumurilor	13,5	7,9	9,9	10,4
reparația capitală a gospodăriei drumurilor	4,2	9,8	7,8	8,2
Gospodăria locativ-comunală, din care:	45,1	46,4	47,7	50,1
iluminarea străzilor	12,8	12,5	12,3	12,9
înverzirea teritoriului	9,2	9,7	10,1	10,6
amenajarea teritoriului	7,8	8,2	8,6	9
gospodăria locativă	4,6	4,8	5	5,3
curățirea sanitară	10,1	10,6	11,1	11,6
investiții capitale				
întreținerea stațiilor de salvare	0,6	0,6	0,6	0,7

Dinamica cheltuielilor transportului și gospodăriei drumurilor pentru anii 2016-2019 este redată în următoarea diagramă:

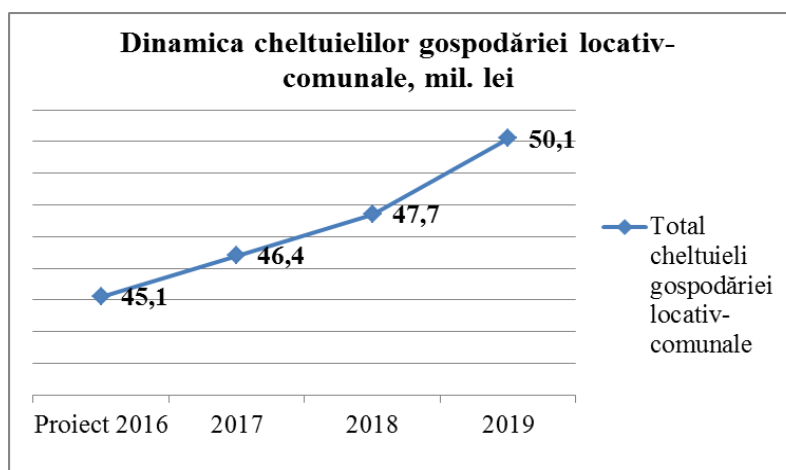
Conform estimărilor efectuate, suma minimală a cheltuielilor bugetare, necesare pentru reparația și întreținerea gospodăriei drumurilor pentru anul 2016, constituie 27,0 mil lei, dintre care: 15,0 mil. lei sunt necesare pentru reparația curentă și 12,0 mil. lei pentru reparația capitală.

Cheltuielile gospodăriei drumurilor sunt alocate din contul componentei de bază, formate din taxa pentru folosirea drumurilor, achitate pentru autovehicule înmatriculate în Republica Moldova. Pentru anul 2016, volumul prognozat a sursei de finanțare constituie 17,7 mil. lei, ceea ce acoperă doar 65,5% din necesarul de cheltuieli pe subprograma respectivă. Astfel, se formează un deficit de 9,3 mil. lei.

Cheltuielile sunt planificate în limita bugetului disponibil. Pentru anul 2019, sunt prevăzute cheltuieli în suma de 18,6 mil. lei. În cazul în care se vor întocmi modificările în Legea cu privire

la fondul rutier și la legislația fiscală, volumul de finanțare indicat se va dubla din momentul aprobării respectivei modificări. Pentru realizarea programei „Dezvoltarea transportului auto”, conform calculului estimativ, sunt necesare 22,8 mil. lei. Suma respectivă de cheltuieli este calculată reieșind din condițiile proiectului „Troleibuse pentru Bălți”, implementat în anul 2014 și în baza acordului de împrumut între BERD și ÎM „Direcția de troleibuze Bălți”. Suma proiectului constituie 4,6 mil. euro, inclusiv creditul BERD în sumă de 3,0 mil. euro și suma grantului primit în mărime de 1,6 mil. euro. Creditul a fost contractat pe o perioadă de 10 ani, urmînd să fie rambursat pînă în anul 2024.

Pînă în anul 2019, volumul transferurilor pentru serviciul transportului public electric vor crește de 1,4 ori, luînd în considerare și rata inflației.

În anul 2016, pentru dezvoltarea gospodăriei locativ-comunale sunt estimate cheltuieli în sumă de 123113,9 mii lei, dintre care: 64666,6 mii lei sînt cheltuieli curente și 58447,3 mii lei sînt cheltuieli capitale. La momentul actual, problema acoperirii cheltuielilor capitale este extrem de acută, așa cum o parte importantă din mijloacele fixe a proprietății municipale a ajuns la un nivel de uzură de 100 %.

Luînd în considerație faptul că veniturile proprii ale mun. Bălți sunt insuficiente pentru determinarea volumului proiectului bugetului pentru anul 2016, necesitatea de finanțare a fost recalculată în baza indicatorilor macroeconomici. Este necesar de evidențiat faptul că au fost luate în calcul doar cheltuielile curente. Astfel, volumul minim de cheltuieli pentru anul 2016 a constituit 45,1 mil. lei, sau 36,6 % din necesitățile reale pentru ramura respectivă. Chiar și în cazul respectiv, volumul prognozat al veniturilor proprii (37,7 mii lei) nu acoperă necesitatea minimală calculată. Pînă în 2019, volumul cheltuielilor din acest domeniu va crește cu 12,8% față de volumul cheltuielilor aprobate pentru anul 2015

8. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA REZULTATELOR

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți pentru anii 2016-2019 se va realiza de către direcțiile și serviciile Primăriei municipiului Bălți, conform responsabilităților stabilite prin Dispoziția Primarului municipiului Bălți.

Monitorizarea și actualizarea Strategiei va fi asigurată de către o comisie desemnată prin Dispoziția Primarului municipiului Bălți.

În procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei, se va urmări realizarea indicatorilor cantitativi și calitativi.

Indicatorii calitativi de monitorizare și evaluare se referă la ameliorarea condițiilor sociale pentru individ și comunitate.

O metodă de bază în estimarea rezultatului proiectelor/programele implementate va fi **metoda cost-beneficiu**. Prin intermediul analizei cost-beneficiu se va compara costurile unui program/proiect cu beneficiile pe care acesta le-ar aduce comunității, se va compara rezultatele obținute cu cele planificate, se va scoate în evidență punctele tari și slabe ale planului de acțiuni. Din acest punct de vedere, succesul proiectului va depinde de următorii factori:

• **Impactul socio-economic:**

1. Crearea locurilor noi de muncă, crearea noilor parteneriate;
2. Numărul de întreprinderi înființate;
3. Îmbunătățirea climatului investițional;
4. Îmbunătățirea funcționării instituțiilor publice;
5. Creșterea calității serviciilor publice.

• **Eficacitatea organizatorică:**

1. Numărul de proiecte implementate;
2. Calitatea realizării proiectelor;
3. Numărul beneficiarilor.

Indicatorii cantitativi de monitorizare și evaluare a investițiilor realizate prin strategie au fost identificați pentru fiecare proiect în parte și se regăsesc în documentul detaliat al strategiei.

Principalii indicatori de monitorizare pe anii 2016-2019 sunt:

Indicatorii privind situația demografică

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Sporul natural					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. populației stabile					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. populației prezente					Rapoarte	Direcția Statistică
Coeficientul de îmbătrânire a populației					Rapoarte	Direcția Statistică
Vârsta medie a populației					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. populației cu vârsta aptă de muncă					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. căsătoriilor					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. divorțurilor					Rapoarte	Direcția Statistică

Indicatorii privind ocuparea forței de muncă

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. șomerilor, din care:					Rapoarte	AOFM Bălți
Indemnizații					Rapoarte	AOFM Bălți
Alocații					Rapoarte	AOFM Bălți
Posturi de muncă vacante					Rapoarte	AOFM Bălți
Posturi de muncă solicitate					Rapoarte	AOFM Bălți
Plasați în câmpul muncii					Rapoarte	AOFM Bălți
Nr. beneficiarilor de pregătirea profesională, lucrări publice					Rapoarte	AOFM Bălți
Nr. de târguri și seminare organizate					Rapoarte	AOFM Bălți
Salariul mediu nominal, total, lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Salariul mediu nominal în sectorul real, lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Salariu mediu nominal în sectorul bugetar, lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Nr. mediu de salariați					Rapoarte	Direcția Statistică
Repartizarea numărului de salariați pe sectoare					Rapoarte	Direcția Statistică

Indicatorii privind sectorul economic

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Ponderea întreprinderilor mici și mijlocii în total întreprinderi, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea întreprinderilor industriale în total întreprinderi, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea întreprinderilor cu capital străin, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea întreprinderilor cu capital mixt (străin), %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea întreprinderilor totale care au obținut profit, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea IMM care au obținut profit, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea veniturii din vânzări obținut de IMM, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ponderea angajaților IMM în total angajați, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Nivelul de rentabilitate a vânzărilor % în: - industria prelucrătoare,					Rapoarte	Direcția Statistică

-construcții -comerț -transport și comunicații -energia electrică, termică și gaze						
Nivelul de rentabilitate a activității de bază % la: - industria prelucrătoare, -construcții -comerț -transport și comunicații -energia electrică, termică și gaze					Rapoarte	Direcția Statistică
Contribuția la bugetul municipal a întreprinderilor locale, mil lei					Rapoarte	IFS Bălți
Volumul producției fabricate, mil. lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Ritmul de creștere a volumului producției fabricate, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Volumul producției fabricate în industria prelucrătoare, mil. lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Ritmul de creștere a volumului producției fabricate în industria prelucrătoare, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere volumul producției livrate pe piața externă, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Ritmul de creștere a volumului producției transportate,%					Rapoarte	Direcția Statistică
Volumul investițiilor în active materiale pe termen lung, mil. lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Ritmul de creștere a volumului investițiilor, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere investițiilor private, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere investițiilor cu capital străin,%					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere investițiilor cu capital mixt (străin),%					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere investițiilor în utilaje și mașini,%					Rapoarte	Direcția Statistică
Pondere investițiilor în clădiri (cu excepția celor					Rapoarte	Direcția Statistică

de locuit),%						
Volumul lucrărilor în antrepriză, mil. lei					Rapoarte	Direcția Statistică
Ritmul de creștere a lucrărilor în antrepriză, %					Rapoarte	Direcția Statistică
Nivelul de rentabilitate a vânzărilor la întreprinderile municipale, %					Rapoarte	DGFE
Nivelul de rentabilitate a activității de bază la întreprinderile municipale, %					Rapoarte	DGFE

Indicatorii privind proprietatea municipală și fondul funciar

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de obiecte înregistrate în registru					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea totală a proprietății municipale, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea clădirilor, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea mașinilor și utilajelor, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea dispozitivelor de transfer, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății instituțiilor publice, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății SA /SRL, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății întreprinderilor municipale, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Capitalul statutar al întreprinderilor municipale, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea mijloacelor fixe la întreprinderile municipale, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea utilajelor și mașinilor la întreprinderile municipale, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Gradul de uzură a utilajelor și mașinilor la întreprinderile municipale, %					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății instituțiilor bugetare, mil.					Rapoarte	DPM și RF

lei						
Valoarea mijloacelor fixe a instituțiilor bugetare, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea clădirilor a instituțiilor bugetare, mil lei					Rapoarte	DPM și RF
Gradul de uzură a clădirilor la instituțiile bugetare, %					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea utilajelor și mașinilor la instituțiile bugetare, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Gradul de uzură a utilajelor și mașinilor la instituțiile bugetare, %					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea suprafeței totale transmise în locațiune, mii lei					Rapoarte	DPM și RF
Nr. contractelor de locațiune					Rapoarte	DPM și RF
Veniturile din darea în arendă a activelor proprietății municipale nefolosite, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea normativă a terenurilor, mil lei					Rapoarte	DPM și RF
Ponderea terenurilor după formă de proprietate publică municipală în suprafața totală,%					Rapoarte	DPM și RF
Suprafața totală a terenurilor arendate, ha					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea totală a terenurilor arendate, mil. lei					Rapoarte	DPM și RF
Veniturile și plățile din terenurile arendate, mii lei					Rapoarte	DPM și RF
Nr. contractelor de arendă a terenurile					Rapoarte	DPM și RF
Nr. loturilor de teren vândute					Rapoarte	DPM și RF
Suprafața terenurilor vândute, ha					Rapoarte	DPM și RF
Venitul din vânzarea terenurilor, mii. lei					Rapoarte	DPM și RF

Indicatorii privind sfera locativ comunală

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de întreprinderi concesionare					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Investițiile efectuate de întreprinderile concesionare, mil. lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul investițiilor efectuate în sfera locativ-comunală, mil. lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Energia electrică furnizată, mil. kwt/oră					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Energia termică furnizată, mii. Gcal					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul de gaze naturale furnizate, mii. Gcal					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul de apă consumată, mii.m ³					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul de apă drenată, mii.m ³					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul deșeurilor menajere colectate, mii.m ³					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Încasările din furnizarea serviciilor comunale, mil. lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Veniturile din gazul furnizat, mil lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Veniturile din energia electrică furnizată, mil. lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Veniturile din energia termică furnizată, mil. lei					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Gradul de asigurare a populației cu apă,%					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Gradul de asigurare a populației cu drenaj a apelor,%					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Gradul de asigurare a populației cu gaze naturale,%					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Lungimea străzilor modernizate, km					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Lungimea sistemului de aprovizionare cu apă reabilitat, km					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. de puieti de copaci și tufişuri plantați					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Suprafața totală amenajată					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. de clădiri renovate					Rapoarte	Secția Locativ

						Comunală
Nr. de clădiri izolate termic					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. de semafoare schimbate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. locuri de colectare și sortare a gunoiului amenajate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. de statii reutilate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Lungimea rețelelor de iluminare publică instalate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Nr. de activități comune realizate în vederea prevenirii dezastrelor naturale					Rapoarte	Secția Locativ Comunală

Indicatorii privind sfera învățământ

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul de instituții de învățământ preșcolar/grupe					Rapoarte	DÎTS
Numărul de instituții de învățământ preuniversitare/clase (șc. primare, gimnazii, licee)					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii în instituțiile preșcolare					Rapoarte	DÎTS
Numărul de elevi în instituțiile preuniversitare					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii neșcolarizați					Rapoarte	DÎTS
Numărul de educatori					Rapoarte	DÎTS
Numărul de cadre didactice					Rapoarte	DÎTS
Raportul elevi per cadru didactic					Rapoarte	DÎTS
Raportul copii per educător					Rapoarte	DÎTS
Numărul de cadre didactice pensionare					Rapoarte	DÎTS
Numărul de cadre didactice, din care: deținătoare de grade didactice: - II - I - Superior					Rapoarte	DÎTS
Nota medie la examenul de					Rapoarte	DÎTS

absolvire a gimnaziului (cl. a 9-a)						
Rata de promovare a examenului de BAC (cl. a 12-a)					Rapoarte	DÎTS
Nr. de elevi participanți la olimpiadele republicane din care: - Locul I - Locul II - Locul III - Mențiuni					Rapoarte	DÎTS
Nr. de elevi participanți la olimpiadele municipale din care: - Locul I - Locul II - Locul III - Mențiuni					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii și tineri implicați în activități extrașcolare					Rapoarte	DÎTS
Numărul de activități sportive desfășurate					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii ce frecventează școlile sportive					Rapoarte	DÎTS
Numărul de sportivi conform categoriilor - Master al Sportului - CMS - I Categori - Categori pentru juniori					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii asigurați cu odihna de vară					Rapoarte	DÎTS
Alocări din bugetul municipal pentru cheltuieli de: - personal - resurse energetice - alimentație - cheltuieli capitale					Rapoarte	DÎTS

Indicatori privind sfera sănătății

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de instituții medicale private					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nr. de pacienți, din care:					Rapoarte	Direcția Sănătate

- în policlinicile staționare - în stomatologie						
Nr. de medici în instituțiile medicale, din care: - I categorie - II categorie - Categoria superioară					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nr. de paturi în spitalul municipal					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nr. proiectelor atrase și implementate					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nr. de programe realizate, din care: - locale - naționale					Rapoarte	Direcția Sănătate
Durata de spitalizare					Rapoarte	Direcția Sănătate
Utilizarea patului					Rapoarte	Direcția Sănătate
Letalitatea					Rapoarte	Direcția Sănătate
Intervenții chirurgicale					Rapoarte	Direcția Sănătate
Vizite la medicii specialiști					Rapoarte	Direcția Sănătate
Inclusiv profilactice					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nivelul de eficiență economico-financiară a Spitalului Clinic Municipal Bălți					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nivelul de eficiență economico-financiară a IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”					Rapoarte	Direcția Sănătate
Nivelul de eficiență a economico-financiară aCentrului Stomatologic Municipal Bălți					Rapoarte	Direcția Sănătate
Necesitatea consumului de resurse la instituțiile mediale: - energia electrică - energia termică - gaze naturale - apă - deșeuri comunale					Rapoarte	Direcția Sănătate

Necesitatea cadrelor în instituțiile medicale, din care: -în Spitalul Clinic Municipal Bălți - în Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți - în Centrului Stomatologic Municipal Bălți					Rapoarte	Direcția Sănătate
---	--	--	--	--	----------	-------------------

Indicatorii privind sfera culturii

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de formațiuni artistice, care activează în instituțiile culturale					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de participanți					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de cercuri fără plată					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de cercuri cu plată					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de membri ai cercurilor cu plată					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de membri ai cercurilor fără plată					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de diplome și mențiuni obținute în cadrul festivalurilor-concurs, activitate artistică					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. meșterilor populari					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de participări la târguri, expoziții					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de târguri organizate					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de profesori în instituțiile învățământului artistic					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. elevilor, care își fac studiile în instituțiile de învățământ artistic complementar					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de afișe organizate					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de monumente luate la evidență					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de înregistrări Muzeu					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de unități material editate					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de utilizatori la BMB					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de unități pentru completarea fondurilor de					Rapoarte	Secția Cultură

biblioteca						
Nr. de instituții reparate					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. de tehnică modernă distribuită instituțiilor					Rapoarte	Secția Cultură
Nr. specialiștilor angajați din domeniul culturii					Rapoarte	Secția Cultură

Indicatorii privind plățile sociale

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Compensația pentru călătorie în transport comun urban, suburban și interurban, lei					Rapoarte	DASPF
Compensația anuală privind cheltuielile de deservire cu transport, lei					Rapoarte	DASPF
Compensația nominativă în perioada rece a anului, lei					Rapoarte	DASPF
Nr. de permise de transport gratuit eliberate					Rapoarte	DASPF
Ajutor social, lei					Rapoarte	DASPF
Ajutor pentru perioada rece a anului, lei					Rapoarte	DASPF
Ajutor material din mijloacele Fondului de Rezervă, lei					Rapoarte	DASPF
Indemnizație pentru copii adoptați și copii asupra cărora este instituită tutela/curatela					Rapoarte	DASPF

Indicatorii privind serviciile sociale

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de centre sociale					Rapoarte	DASPF
Nr. de asistenți sociali					Rapoarte	DASPF
Nr. de cereri privind asistența socială					Rapoarte	DASPF
Nr. beneficiarilor de servicii sociale					Rapoarte	DASPF
Nr. lucrătorilor sociali					Rapoarte	DASPF
Nr. de secții					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari de ajutor material din mijloacele FMSSP					Rapoarte	DASPF
Cuantumul ajutorului					Rapoarte	DASPF

material						
Nr. de beneficiari ai serviciului de asistență socială parentală					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului de îngrijire la domiciliu					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului de cantină socială					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului social „Asistență personală”					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului social Sprijin familial					Rapoarte	DASPF
Casa de copii de tip familial					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului de recuperare/reabilitare și tratament balneo-sanatoriale					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului de proteză și ortopedie					Rapoarte	DASPF
Nr. de beneficiari ai serviciului mediator comunitar					Rapoarte	DASPF

Indicatorii privind activitatea sectorului neguvernamental

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de organizații nonguvernamentale					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Nr. de voluntari					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Nr. beneficiarilor de proiecte					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Gradul de implicare în rezolvarea problemelor municipiului					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Volumul fondurilor și proiectelor atrase de ONG locale					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Nr. de activități și evenimente organizate în comun cu autoritatea publică locală					Rapoarte	Secția relații cu publicul

Nr. de expertize civice realizate cu privire la actele normative					Rapoarte	Secția relații cu publicul
Nr. ONG-urilor locale care participă la proiecte naționale					Rapoarte	Secția relații cu publicul

Indicatorii privind bugetul municipal și situația financiară

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Executarea veniturilor bugetului municipal, mil lei					Rapoarte	DGFE
Executarea veniturilor bugetului municipal în raport cu plan precizat, %					Rapoarte	DGFE
Ritmul de creștere a veniturilor bugetului municipal, %					Rapoarte	DGFE
Ponderea veniturilor proprii în total venituri, %					Rapoarte	DGFE
Ponderea defalcărilor de la impozite și taxe de stat în total venituri, %					Rapoarte	DGFE
Ponderea transferurilor în total venituri, %					Rapoarte	DGFE
Executarea cheltuielilor bugetului municipal, mil lei					Rapoarte	DGFE
Executarea cheltuielilor bugetului municipal în raport cu plan precizat, %					Rapoarte	DGFE
Ritmul de creștere a cheltuielilor bugetului municipal, %					Rapoarte	DGFE
Ponderea cheltuielilor din sfera socială în total cheltuieli, %					Rapoarte	DGFE
Ponderea cheltuielilor din sfera economică în total cheltuieli, %					Rapoarte	DGFE
Suma totală a creditelor și garanțiilor, mil. lei					Rapoarte	DGFE
Ponderea datoriilor în total venituri, %					Rapoarte	DGFE
Suma anuală de rambursare a datoriei, mil. lei					Rapoarte	DGFE
Datorii debitoare, lei					Rapoarte	DGFE
Datorii creditoare, lei					Rapoarte	DGFE

9. EVALUAREA ȘI GESTIONAREA RISCURILOR

Mersul normal al implementării strategiei de dezvoltare poate fi influențat de apariția unor factori interni și externi. Potențialele riscuri, care ar putea împiedica realizarea strategiei, sunt redate în tabelul de mai jos.

Tipul riscului	Efectul riscului	Cauzele apariției riscului	Metode de evitare și minimizare a riscului
Riscul financiar	Lipsa fondurilor externe	Insuficiența mijloacelor bănești în bugetul local de a participa la proiecte de finanțare	-analiza proiectului în baza indicatorului cost-beneficiu și luarea unei decizii ținând cont de evoluția banilor în timp - diversificarea surselor de finanțare -conlucrarea cu organizații donatoare și agenți economici -implicarea experților la elaborarea cererii de finanțare
		Incapacitatea de îndatorare a Primăriei mun. Bălți	-monitorizare regulată a situației economico-financiară a întreprinderilor municipale
		Nivelul redus de atractivitate investițională a mun. Bălți în comparație cu altele localități	-dezvoltarea și promovarea punctelor tari ale municipiului Bălți
		Gradul redus de participare a întreprinderilor locale la programe și proiecte de dezvoltare	- identificarea întreprinderilor cu potențial și efectuarea monitorizării în baza metodei ABC
Riscul economic	Efectul redus al întreprinderilor locale asupra dezvoltării socio-economice a	Evaziunea fiscală și contabilitatea dublă	-cooperarea strânsă cu Inspectoratul Fiscal Bălți
		Mun. Bălți nu monitorizează numărul de beneficiari ai programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii	-conlucrarea cu organizațiile care susțin dezvoltarea IMM-urilor
		Gradul înalt de sensibilitate față de instabilitatea economică, financiară și valutară	-dezvoltarea dialogului business to business -dezvoltarea dialogului public privat -dezvoltarea asociațiilor în mediul de afaceri
		Numărul mare de întreprinderi ineficiente și în pierderi	- promovarea culturii antreprenoriale și fiscale -promovarea proiectelor de creștere a eficienței activității economico-financiară -ridicarea nivelului de gestiune financiară și operațională

	municipiul i		-ridicarea nivelului de gestionare a riscului managerial și financiar
		Conlucrarea ineficientă între agenții economici și autoritatea publică locală	-organizarea conferințelor, meselor rotunde -anchetarea întreprinderilor locale cu scopul de informare și soluționare a problemelor din domeniul afacerilor
		Inexistența unui mediu de afaceri durabil	-crearea incubatoarelor de afaceri. -promovarea asociațiilor la nivel local și crearea unei rețele de ÎMM-urilor specializate la nivel regional
		Lipsa pieței de desfacere	-fortificarea relațiilor de cooperare cu țările înfrățite și deschiderea de noi piețe de desfacere prin susținerea producătorului local
		Calitatea și cantitatea insuficientă a produselor agricole și a materiilor prime pentru industria alimentară	-încurajarea integrării verticale a întreprinderilor din sectorul agricol cu cele din industria alimentară, în vederea asigurării unui flux previzibil și în continuă creștere de materii prime pentru industrie
Riscul investițional	Lipsa investițiilor străine	Direcționarea investițiilor străine pe criterii politice în zonele de interes	-promovarea avantajelor municipiului și argumentarea economică și credibilă a politicilor de soluționare a dezavantajelor
		Infrastructura slab dezvoltată	-îmbunătățirea calității serviciilor energetice, termice și gaze naturale -reducerea poluării aerului -modernizarea infrastructurii drumurilor
Riscul demografic	Insuficiența cadrelor cu calificare înaltă	-Migrația	-conlucrarea strânsă cu instituțiile de formare a cadrelor și AOFM din mun.Bălți
		-Nivelul slab de pregătire profesională	-promovarea proiectelor orientate spre reducerea nivelului de migrație din municipiu
		-Lipsa experienței	-atragera populației din localitățile de la periferia orașului
Riscul ecologic		Poluare excesivă	-monitorizarea și controlul nivelului poluării -clasificarea zonelor după nivelul de poluare -intensificarea controlului surselor potențiale de risc, agenți economici -utilizarea resurselor regenerabile -implicarea sectorului neguvernamental
Riscul politic	Incertitudinea politică	Instabilitatea politică	- prevederea unor clauze contractuale ce ar reglementa o posibilă apariție a riscului dat
		Stoparea sau reducerea finanțării unor proiecte	-realizarea proiectelor investiționale după principiul priorității -diversificarea surselor de finanțare
		Modificarea vectorului de dezvoltare	-monitorizarea și evaluarea principalilor indicatori economici care sunt influențați de factorii externi (datoria externă, balanța comercială, structura rezervelor valutare, rata inflației, cursul valutar ș.a.)

10. MĂSURI ANTICRIZĂ

În prezent, economia Republicii Moldova se confruntă cu unele simptome ale crizei economice. Mun. Bălți, ca centru economic și industrial important, va resimți direct efectele crizei economice, prin încetinirea dezvoltării sectorului economic și aprofundarea deficitului bugetar. Motivul principal îl reprezintă gradul redus de flexibilitate la o eventuală schimbare bruscă a pieței de desfacere și a volumului de activitate a întreprinderilor mari, care, de regulă, sunt concentrate în sectorul industrial.

Autoritatea publică locală este limitată în elaborarea măsurilor de atenuare a efectelor negative, cauzate de criza economică, iar modificările legislative din domeniul finanțelor publice vine să reducă și mai mult rolul și interesul autorității publice locale de a redresa situația din mediul de afaceri.

Factorii care vor afecta mediul economic din mun. Bălți sunt:

- creșterea costului la resursele creditare;
- creșterea ratei inflației;
- deprecierea monedei naționale;
- creșterea prețului la resursele energetice;
- scăderea veniturii și nivelului de consum în rândul populației.

Eventualele probleme care pot apărea la nivel de municipiu, ca urmare a încetirii dezvoltării sectorului economic sunt:

- scăderea veniturilor și creșterea cheltuielilor bugetare;
- reducerea surselor de acoperire a deficitului bugetar;
- reducerea transferurilor din bugetul de stat;
- creșterea ratei șomajului;
- reducerea investițiilor;
- reducerea volumului producției fabricate;
- scăderea numărului de întreprinderi.

Mun. Bălți are nevoie de un set de măsuri eficiente, care vor permite implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a mun. Bălți pe perioada 2016-2019.

Scopul de bază urmărit prin intermediul măsurilor anticriză este:

- neadmiterea aprofundării crizei social-economice;
- redresarea situației social-economice;
- identificarea și valorificarea rezervelor interne de creștere a veniturilor și reducerea cheltuielilor bugetare.

În condițiile economice actuale, este imposibil de a evita și minimiza efectele unei crize economice doar prin intermediul măsurilor întreprinse de către autoritatea publică locală. Pentru redresarea situației economice și sociale din municipiul Bălți este necesară implicarea activă a întregii comunității locale. Mun. Bălți va miza pe implicarea activă a agenților economici, a sectorului neguvernamental și a partenerilor externi de dezvoltare. Numai printr-o cooperare durabilă și permanentă pot fi atinse rezultatele scontate, iar efectele unei potențiale crize reduse la minim.

Principalele măsuri anticriză identificate de către Primăria mun. Bălți sunt:

1) În domeniul dezvoltării și modernizării sectorului economic:

- reglementarea și monitorizarea activității comerciale din municipiu;
- susținerea și promovarea programului de implicare a femeilor în afaceri;
- încurajarea integrării verticale a întreprinderilor din sectorul agricol cu cele din industria alimentară, în vederea asigurării unui flux previzibil și continuu de creștere a materiei prime;
- creșterea nivelului de specializare a întreprinderilor industriale, prin identificarea unei ramuri industriale prioritare pentru promovarea și atragerea investițiilor;
- promovarea conceptului de cluster, de inovare, și transfer tehnologic în sectorul industrial;
- promovarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul economic;
- crearea unui dialog viabil și eficient între agenții economici la nivel local și regional;
- crearea unui dialog viabil și eficient între mediul de afaceri, centrele de formare a cadrelor și Agenția Forței de Muncă Bălți;
- cooperarea permanentă cu Administrația ZEL „Bălți”, Administrația PI „Răut” în scopul valorificării potențialului industrial și investițional;
- dezvoltarea parteneriatelor de afaceri;
- susținerea integrării întreprinderilor locale în asociații la nivel regional și național;
- promovarea și crearea unei imagini atractive a mun. Bălți pentru partenerii și investitorii străini, bazându-se pe experiența reală și transferul know-how a orașelor partener, precum și inventarierea acordurilor de intenție și a contractelor de colaborare cu orașele înfrățite și partener, și elaborarea unor planuri concrete de implementare a contractelor de colaborare.

2) În domeniul valorificării și sporirii eficienței administrării proprietății municipale:

2.1. Întreprinderi municipale:

- implementarea recomandărilor propuse de auditori, pentru întreprinderile municipale;
- elaborarea unei politici eficiente de rambursare a sumei creditului și a plății dobânzii;
- neadmiterea restanțelor la plățile pentru serviciile publice prestate;
- neadmiterea creșterii mărimii creanțelor;
- monitorizarea fluxurilor de mijloace bănești și a restanțelor de plată pentru serviciile prestate;
- monitorizarea veniturilor, costurilor și cheltuielilor întreprinderilor municipale;
- monitorizarea mărimii activelor neproductive existente la întreprindere municipale;
- monitorizarea situației debitoare și creditoare.

2.2. Proprietatea municipală și relațiile funciare:

- efectuarea lucrărilor de optimizare a structurii întreprinderilor și instituțiilor municipale;
- reducerea imobilului nefolosit aflat în proprietatea municipală;
- efectuarea privatizării proprietății municipale prin aplicarea metodelor eficiente de privatizare;
- inventarierea totală a obiectelor proprietății municipale;
- elaborarea și realizarea sistemului de evidență;
- clasificarea obiectelor proprietății municipale după specificul de gestiune;

- delimitarea în continuare a proprietății municipale în sfera publică și în cea privată;
- determinarea scopului gestiunii fiecărui obiect (grupe de obiecte);
- darea în arendă sau în locațiune a proprietății imobiliare municipale nefolosite sau folosite ineficient;

2.3. Sfera locativ comunală:

- controlul privind respectarea sarcinilor contractuale de concesiune;
- desfășurarea tenderilor deschise și transparente privind numirea agenților pentru executarea lucrărilor în sfera GLC.

3) În domeniul gestionării eficiente a bugetului municipal:

- extinderea bazei impozabile;
- determinarea priorităților în alocarea mijloacelor bugetare;
- evaluarea capacității financiare la nivel municipal pentru acoperirea cheltuielilor instituțiilor publice privind atragerea surselor interne și externe;
- utilizarea cheltuielilor în sectorul bugetar în baza indicatorilor de performanță;
- sporirea gradului de transparență a cheltuielilor publice, prin îmbunătățirea procedurilor de elaborare a proiectelor de buget și execuția acestuia;
- aprobarea bugetului existent la un nivel nu mai mic decât cel aprobat pentru anii precedenți;
- ajustarea cheltuielilor estimate în bugetul municipal în conformitate cu veniturile estimate în bugetul municipal;
- corelarea eficientă a componentelor sistemului bugetar la întocmirea bugetului;
- monitorizarea permanentă a veniturilor și cheltuielilor bugetare;
- monitorizarea permanentă a încasărilor și plăților bugetare;
- accelerarea procesului de plată a restanțelor;
- valorificarea mijloacelor financiare în limita bugetului aprobat și precizat și neadmiterea datoriilor debitoare și creditoare cu termen de prescripție expirat.

4) În domeniul eficientizării activității instituțiilor medicale:

- revizuirea contractelor PPP privind modificarea costului la serviciile prestate numai cu utilizarea tarifelor naționale aprobate de Guvern;
- argumentarea necesităților de creștere a numărului de persoane asigurate de către CNAM;
- implementarea unui mecanism de rambursare, din partea fondatorului, a cheltuielilor pentru tratarea persoanelor social-vulnerabile;
- înaintarea spațiilor neutilizate arendașilor prin deciziile Consiliului Municipal;
- reglementarea implementării, din partea MS, a programei informaționale integrată în medicină E-Sănătate;
- elaborarea hotărârii de guvern referitoare la reformele în serviciul spitalicesc;
- implementarea sistemului de granturi și de finanțări pe bază de proiect;
- elaborarea mecanismului de motivare a lucrătorilor medicali din spitale în funcție de performanțele obținute;
- elaborarea și implementarea manualului calității cu descrierea proceselor și procedurilor conform ISO;

- asigurarea maximă a necesităților privind asigurarea cu medicamente, condiții hoteliere optime și respectarea deplină a drepturilor pacienților;
- elaborarea ordinului comun MS și MPSF referitor la participarea comunității în îngrijirea sănătății, cu aprobarea unui regulament acceptat de comunitate și ONG-uri.

5) În domeniul consolidării și dezvoltării capacității sectorului neguvernamental:

- elaborarea planului de acțiuni pentru ONG-uri pe perioada 2016-2017;
- dezvoltarea ONG-urilor din mun. Bălți cu ONG-urile din republică și alte țări;
- asigurarea dezvoltării instituțiilor societății civile pe teritoriul municipiului;
- colaborarea efectivă între subdiviziunile primăriei și asociațiile obștești;
- crearea centrului consultativ al asociațiilor obștești, care va include:
 - acțiunile de dezvoltare a instituțiilor societății civile și a drepturilor omului;
 - sprijinirea asociațiilor obștești și elaborarea cadrului normativ pentru crearea acestui Centru, precum și crearea Consiliului Public al municipiului Bălți - ca intermediar activ între sectorul non-profit și administrația publică locală a municipiului Bălți;
 - stabilirea unor relații mai temeinice și productive cu structurile societății civile.
- crearea unui sistem de studiere comună, cu implicarea reprezentanților autorităților publice locale și centrale, funcționari publici și directorii organizațiilor nonguvernamentale;
- menținerea programei de formare și realizare a politicii social-economice a municipiului, și a programelor și proiectelor elaborate și realizate cu organizațiile nonguvernamentale;
- crearea relațiilor de parteneriat durabil între autoritatea publică locală, organizațiile nonguvernamentale și mediul de afaceri, pentru soluționarea problemelor sociale importante ale municipiului;
- susținerea dezvoltării instituțiilor societății civile, prin asigurarea participării la formarea și realizarea programelor municipale și a programelor de dezvoltare social - economică a municipiului;
- dezvoltarea instituțiilor publice de control și de evaluare;
- îmbunătățirea mecanismelor de acordare a mini-granturilor;
- realizarea politicii de creștere a participării mass-mediei în activitatea sectorului neguvernamental privind reflectarea activității ONG-urilor din mun. Bălți.

CONSIDERAȚII FINALE

Prin elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți s-a oferit o imagine completă și clară a obiectivelor strategice și a căilor de punere în aplicare a acestora, asumate de administrația locală în perioada 2016 – 2019.

Din punctul de vedere al utilității, această strategie poate fi privită ca un instrument care permite:

- analiza situației de la care se pornește, oferind atât o bază pentru identificarea oportunităților de dezvoltare și a deficiențelor care trebuie corectate, cât și posibilitatea evaluării progresului obținut prin aplicarea strategiei.
- identificarea resurselor existente și modalitățile de utilizare eficientă a acestora prin direcționarea lor către prioritățile de dezvoltare.
- identificarea surselor de finanțare existente și crearea premiselor de atragere a fondurilor din surse rambursabile și nerambursabile.
- transparența decizională prin consultările publice realizate în timpul elaborării strategiei.

Planificarea strategică a fost efectuată în baza mai multor etape, prin care s-a realizat o imagine a trecerii de la condițiile socio-economice actuale la noul set de condiții, care să corespundă așteptărilor locuitorilor și a altor factori interesați de dezvoltarea municipiului.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare durabilă, deține multiple valențe:

- Constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;
- Este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a municipiului;
- Reprezintă un ghid de orientare a administrației publice locale, a comunității de afaceri, a investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al municipiului, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;
- Reprezintă un mijloc de coeziune a instituțiilor și a întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și a forței de muncă;
- Acționează ca un garant al dezvoltării optime prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în Regiunea de Dezvoltare Nord;
- Reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării „Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți în perioada 2016-2019” au fost:

- Analiza socio-economică;
- Analiza documentelor strategice anterioare;
- Analiza SWOT pe domenii de interes;
- Definirea coordonatelor de context strategic;
- Stabilirea portofoliului de programe, proiecte și acțiuni;
- Consultarea publică.

Prima etapă a procesului de planificare, analiza socio-economică, a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care s-a configurat mediul de manifestare a tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, informațiile și datele, care au făcut obiectul analizei, au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei mun. Bălți, respectiv, de la instituțiile responsabile abilitate.

Rezultatele analizei socio-economice au fost utilizate pentru evidențierea pe fiecare domeniu în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care necesită exploatare, precum și a posibilelor riscuri/amenințări care trebuie eliminate/evitate (analiza SWOT).

Analiza strategiilor anterioare și a stadiului de implementare a proiectelor a fost impusă de satisfacerea cerinței de continuitate a planificării, cu evitarea aspectelor de discontinuitate care ar fi putut să apară prin trecerea la implementarea noii strategii.

Pe baza analizei riguroase efectuate în această etapă s-a conturat setul actualizat al acțiunilor dovedite eficiente în etapa anterioară în corelație cu acțiunile/proiectele aflate în etapa de implementare, precum și inițierea unor acțiuni/proiecte noi care să fie demarate în strategia viitoare.

Proiectele și acțiunile incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți pe perioada 2016-2019 sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei – cetățenii municipiului.

Stabilirea priorităților la nivel de proiecte a avut în vedere în primul rând importanța acestora pentru comunitatea locală, care rezultat din consultările publice. În continuare, a fost urmărit gradul de complexitate al proiectelor prin prisma efortului presupus de implementarea acestora, referitor la sursele și modalitatea de finanțare, instituțiile implicate, necesitatea aplicării unor proceduri specifice etc. De asemenea, pentru proiectele prioritare s-a definit și succesiunea de abordare a acestora, ceea ce presupune consolidarea caracterului ferm, de aplicabilitate imediată și lipsită de ambiguități al strategiei elaborate.

Setul de proiecte corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de investiții și fonduri externe.

Ansamblul acestor proiecte constituie Portofoliul de proiecte al Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți pe perioada 2016-2019. Transpunerea în realitate a acestui portofoliu este posibilă numai în condițiile unui parteneriat intens cu instituțiile publice, mediul de afaceri și societatea civilă.

Portofoliul de proiecte va constitui un element fundamental în realizarea bugetelor anuale, pentru fiecare interval din cadrul perioadei programate. Prin propunerea unor documente de fundamentare pentru fiecare domeniu de intervenție s-a avut în vedere oferirea instrumentelor necesare pentru optimizarea investițiilor, prin identificarea situației existente și a deficiențelor ce trebuie remediate, precum și pentru evaluarea duratei de implementare și a investiției necesare pentru fiecare proiect în parte, inclusiv a surselor posibile de finanțare.

În scopul obținerii unor rezultate optime la finalul perioadei programate și a îndeplinirii obiectivelor asumate, va fi necesară respectarea metodologiei de implementare și de monitorizare a aplicării strategiei de dezvoltare, respectiv a acțiunilor pe termen scurt și mediu prezentate în cadrul documentului de față.